

Servicedocument opleidingsprofielen NT2

Inhoud

1.	Uitgangspunten als servicedocument	3
2.	Waarom worden de OP NT2 geactualiseerd?	3
2.1	Evaluatie door de inspectie	3
2.2	Derde Rondetafelconferentie NT2	4
2.3	Andere	4
3.	Opdracht en werkwijze	4
3.1	Opdracht van de minister	4
3.2	Werkwijze van de commissie OP	4
3.2.1	Samenstelling ontwikkelcommissie	4
3.2.2	Opleidingsprofielen NT2	5
	Ontwikkeling en resonans	5
	Minimale versus maximale flexibilisering	5
	Indiening	6
	Beslissing minister en aanpassingen	6
3.2.3	Geletterdheidsmodules	6
	Ontwikkeling	6
	Indiening	7
	Beslissing minister en aanpassingen	7
4.	Het ERK als referentiekader	8
5.	Belangrijkste wijzigingen in de opleidingsprofielen	8
6.	Begrippenlijst	10
6.1	Domeinen en rollen	11
6.1.1	Domeinen	11
6.1.2	Rollen	12
6.2	Functionele taaltaken	13
6.3	Tekstkenmerken	13
6.4	Basiscompetenties	13
6.4.1	Tekstsoorten en teksttypes	13
6.4.2	Verwerkingsniveaus	14

6.5	Ondersteunende elementen	15
6.5.1	Kennis	15
6.5.2	Strategieën	16
6.5.3	Attitudes.....	16
7.	Matrix NT2.....	16
8.	Bijlages.....	16
	Bijlage 1: Brief minister actualisering OP NT2.....	18
	Bijlage 2: Samenstelling ontwikkelcommissie	22
	Bijlage 3: Nota maximale flexibilisering	23
	Bijlage 4: Brief minister principiële goedkeuring OP NT2 (2 mei 2013).....	34
	Bijlage 5: Brief minister principiële goedkeuring geletterdheidsmodules (6 januari 2014)	43
	Bijlage 6: Besluit Vlaamse Regering OP NT2 – artikel 10	52
	Bijlage 7: Matrix NT2	53

1. Uitgangspunten als servicedocument

De projectgroep curriculum, werkgroep van de stuurgroep volwassenenonderwijs, die instaat voor de uitvoering van de opdrachten m.b.t. opleidingsprofielen en leerplannen, ontwikkelde dit servicedocument ten behoeve van de gebruiker van de vernieuwde opleidingsprofielen NT2.

Dit servicedocument biedt achtergrondinformatie bij de geactualiseerde opleidingsprofielen NT2 secundair volwassenenonderwijs. Het schetst de historiek en de werkwijze bij de ontwikkeling, alsook de belangrijkste veranderingen in de opleidingsprofielen NT2.

Volgende punten komen uitvoerig aan bod:

- de redenen voor actualisering van de opleidingsprofielen NT2 SVO;
- de opdracht van de minister;
- de ontwikkelcommissie;
- de resonansgroep;
- de flexibilisering van het aanbod NT2;
- het ERK als referentiekader;
- de belangrijkste wijzigingen in de opleidingsprofielen;
- de opbouw van de opleidingsprofielen.

2. Waarom worden de OP NT2 geactualiseerd?

2.1 Evaluatie door de inspectie

De Vlaamse Gemeenschap hecht veel belang aan het realiseren van een behoeftedekkend aanbod Nederlands tweede taal (NT2).

Nederlands leren is meestal geen doel op zich, maar gebeurt in functie van vooropgestelde doelen op persoonlijk, maatschappelijk, professioneel en/of educatief vlak. In het NT2-onderwijs zouden deze leerdoelen van de cursist centraal moeten staan. Het opleidingsaanbod NT2 moet functioneel zijn en maximaal inspelen op leerbehoeften van de individuele cursisten NT2. Uit de studie *'Professioneel geprofileerd? Een rendementstudie van het NT2-aanbod binnen CVO met inbegrip van een evaluatie van de opleidingsprofielen'* (Onderwijsinspectie, 2008) blijkt echter dat het opleidingsaanbod NT2 van het volwassenenonderwijs de verschillende leerbehoeften nog onvoldoende dekt.

Om de centra in staat te stellen hun aanbod zo te organiseren dat er flexibeler ingespeeld kan worden op de diverse leerbehoeften, dringt een actualisering van de opleidingsprofielen NT2 zich op.

2.2 Derde Rondetafelconferentie NT2

Ook de Derde Rondetafelconferentie NT2 komt tot gelijkaardige conclusies. De *'Platformtekst Derde Rondetafelconferentie NT2'* suggereert een bijsturing van de opleidingsprofielen NT2, waarbij voldoende ruimte gecreëerd moet worden om "gedifferentieerd te werken op basis van (...) individuele leerbehoeften." (p.15)

2.3 Andere

De afgelopen jaren wordt in verschillende wetenschappelijke onderzoeken en presentaties gewezen op de noodzaak om meer rekening te houden met de leervraag van de cursisten. Onder andere:

- *'Eindrapport audit NT2'*, Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming, oktober 2011-januari 2012;
- Berben, M., Frijns, C., Houben, A., Drijkoningen, J. & Van Den Branden, K. (2012). *'De NT2-docent: man/vrouw met missie? Lesgevers aan het woord over vernieuwingen in het NT2-onderwijs.'* Onderzoek in opdracht van het Departement Onderwijs. Leuven: Centrum voor Taal en Onderwijs;
- Leppens, J. 2010. *Hoe behoeftegericht werken NT2-lesgevers? Een onderzoek naar onderwijsaanpak bij VDAB en de CVO's.* Afstudeerscriptie voorgelegd met het oog op het behalen van de graad master in de Opleidings- en onderwijswetenschappen. UA.
- Presentatie Onderwijsinspectie. *Lustrumviering 5 jaar CTenO.* 24 mei 2013.

3. Opdracht en werkwijze

3.1 Opdracht van de minister

In [een brief aan de stuurgroep volwassenenonderwijs](#) van **1 juni 2011** geeft de Vlaamse Minister van Onderwijs en Vorming Pascal Smet aan de stuurgroep volwassenenonderwijs de opdracht de opleidingsprofielen NT2 te actualiseren.

Volgens de opdracht van de minister moeten de gewijzigde opleidingsprofielen passen binnen het kader van de beleidsaanbevelingen over de opleidingsstructuur van de Derde Rondetafelconferentie (december 2008) en voldoen aan enkele specifieke eisen. De meest ingrijpende en beperkende aanbevelingen waaraan de ontwikkelcommissie zich moet houden, zijn de volgende:

- De nieuwe opleidingsstructuur bevat vanaf niveau B1 modules mondelinge en modules schriftelijke vaardigheden of modules receptieve en modules productieve vaardigheden.
- Er mogen geen inhoudelijke wijzigingen gebeuren aan de basiscompetenties.

3.2 Werkwijze van de commissie OP

3.2.1 Samenstelling ontwikkelcommissie

De [commissie](#) die de opleidingsprofielen binnen het kader van de opdracht van de minister heeft geactualiseerd, bestaat uit een vertegenwoordiging van de pedagogische begeleidingsdiensten en het Vlaams Ondersteuningscentrum voor Volwassenenonderwijs, bijgestaan door een aantal medewerkers uit centra voor volwassenenonderwijs en de basiseducatie en een projectmedewerker curriculum van de stuurgroep volwassenenonderwijs.

3.2.2 Opleidingsprofielen NT2

Ontwikkeling en resonans

Een eerste ontwerp van geactualiseerde OP NT2 is klaar eind **oktober 2012**; hierbij wordt er rekening gehouden met het recent aangepaste OP NT2 R1 van de basiseducatie. Vervolgens legt de commissie deze OP aan het onderwijsveld voor voor resonans.

Op **6 november 2012** nemen directies en verantwoordelijken NT2 van de Centra voor Basiseducatie en de Centra voor Volwassenenonderwijs, de inspectie, AKOV¹, de Huizen van het Nederlands en enkele experts deel aan een resonansbijeenkomst. De ontwikkelcommissie stelt op die dag de tussentijdse resultaten van haar werkzaamheden voor en peilt naar vragen en opmerkingen vanuit het veld. De commissie houdt– binnen de grenzen van de opdracht van de minister - met die opmerkingen rekening bij de aanpassing van de opleidingsprofielen.

De resonansgroep pleit ervoor om:

- maximaal te flexibiliseren omdat dit minimale scenario nog onvoldoende antwoord biedt;
- te werken met korte modules, bij voorkeur van 60 lestijden, ook op de hogere niveaus;
- opnieuw na te denken over het opdelen binnen B1 van mondelinge en schriftelijke vaardigheden;
- omwille van de aansluiting CBE en CVO aandacht te besteden aan het profiel van de cursisten, wat pleit voor korte modules en een opsplitsing van mondelinge en schriftelijke vaardigheden, ook in de lagere richtgraden;
- na te denken over de invulling van de verlengde trajecten en de intensieve trajecten, omdat het niet evident is dat deze verschillende trajecten dezelfde leerdoelen en dezelfde eisen vooropstellen;
- de trajecten die zelden worden ingericht niet zomaar te laten vallen; zij kunnen inspelen op individuele leerbehoeften;
- bij het scenario rekening te houden met de organisatorische gevolgen en de bewijslast voor de centra.

Deze bezorgdheden, vooral de eerste, inspireren de stuurgroep volwassenenonderwijs tot het schrijven van een nota rond maximale flexibilisering (zie verder).

Minimale versus maximale flexibilisering

De ontwikkelcommissie en de resonansgroep zijn het erover eens dat de actualisering van de opleidingsprofielen NT2 binnen de krijtlijnen van de opdracht van de minister niet volstaat om een echt flexibel, efficiënt, functioneel en behoeftedekkend aanbod NT2 uit te bouwen in een steeds sneller evoluerend (onderwijs)landschap. De noden in het veld gaan verder en zijn fundamenteler. Er is meer dan ooit nood aan flexibel maatwerk.

Op **22 februari 2013** bezorgt de stuurgroep volwassenenonderwijs een [nota](#) aan de overheid met een beschrijving van de maximale flexibilisering die volgens de ontwikkelcommissie nodig is. In die nota wordt gepleit voor:

---

¹ Het Agentschap voor Kwaliteitszorg in Onderwijs en Vorming

- een nieuw scenario met een inhoudelijk model, een financieringsmodel, een model voor kwaliteitscontrole en organisatiemodellen;
- de erkenning van verworven competenties, zodat cursisten op de meest efficiënte wijze hun traject kunnen opbouwen en doorlopen;
- een systematische aansluiting bij de erkende referentiekaders, in de eerste plaats het ERK;
- een ambitieus tijdpad waarbij tegen september 2015 resultaten opgeleverd worden.

De nota bevat ook een projectvoorstel om deze maximale flexibilisering in samenwerking met de overheid uit te werken. De overheid beslist om deze nota te verwijzen naar de zes themawerkgroepen die – in het kader van een evaluatie van het decreet volwassenenonderwijs – een globale visie op curriculum, organisatie, kwaliteit en financiering ontwikkelen.

In afwachting van een maximale flexibilisering heeft de ontwikkelcommissie geprobeerd om, binnen het kader van de opdracht van de minister, in de huidige opleidingsprofielen meer mogelijkheden te creëren om in te spelen op vragen en noden van cursisten en partners.

Indiening

Op **15 januari 2013** dient de stuurgroep volwassenenonderwijs geactualiseerde opleidingsprofielen NT2 in. Op **21 februari 2013** presenteert de ontwikkelcommissie haar werk voor de commissie volwassenenonderwijs van de VLOR². Op **5 maart 2013** spreekt de Raad Levenslang Leren van de VLOR zich positief uit over deze opleidingsprofielen.

Beslissing minister en aanpassingen

Op **2 mei 2013** laat de minister in een [brief](#) aan de stuurgroep volwassenenonderwijs weten dat hij de ingediende opleidingsprofielen ter goedkeuring zal voorleggen aan de Vlaamse Regering, mits er aanzienlijke wijzigingen doorgevoerd worden. Ter verduidelijking van de brief van de minister volgt er een overleg tussen de ontwikkelcommissie en AKOV. Na dit overleg werkt de ontwikkelcommissie naarstig verder aan de aanpassingen. Op **15 september 2013** worden de opleidingsprofielen met de gevraagde aanpassingen ingediend, op **1 januari 2014** worden ze formeel onderhandeld.

De implementatie van de opleidingsprofielen is voorzien voor **1 februari 2014**; vanaf **september 2015** dienen de nieuwe opleidingsprofielen verplicht gebruikt te worden. Concreet betekent dit dat de oude opleidingsprofielen nog tot **31 augustus 2015** kunnen georganiseerd worden (einddatum en niet startdatum van de modules!).

3.2.3 Geletterdheidsmodules (L-modules)

Ontwikkeling

Na een overleg van de stuurgroep volwassenenonderwijs met de overheid op 24 januari 2013 wordt er gesteld dat er voor opleidingen van het studiegebied NT2 functionele geletterdheidsmodules kunnen worden samengesteld. Hiervoor dient te worden geput uit de basiscompetenties van de desbetreffende richtgraad NT2, en NIET uit de matrix Nederlands en Leren leren, die wel geldt als referentiekader voor de diplomagerichte opleidingen in het secundair volwassenenonderwijs.

---

² Vlaamse onderwijsraad

Wanneer deze geletterdheidsmodules opgenomen zijn in de opleidingsprofielen kunnen de centra na de goedkeuring door de Vlaamse regering van deze OP de geletterdheidsmodules als standaardmodule aanbieden of in functie van gerichte leervragen een relevante selectie van doelen maken (zelfs over richtgraden heen) en deze als open module³ organiseren.

De ontwikkelcommissie ontwikkelt geletterdheidsmodules voor de richtgraden 1, 2 en 3. Het gaat om geletterdheidsmodules waarbinnen de taaltaken focussen op het educatieve domein en op het professionele domein. De cursisten worden begeleid in de rol van lerende zoals die voor de cursist binnen de context van de opleiding relevant is en in de rol van stagiair of werkende zoals die voor de cursist, binnen de context van het werk of de stage, relevant is.

De geletterdheidsmodules in het educatieve domein R2 zijn echter niet bedoeld voor ondersteuning bij opleidingen in het hoger onderwijs, aangezien het aangeboden taalniveau (B1) onvoldoende is voor een opleiding in het hoger onderwijs.

Indiening

Op **15 september 2013** worden de opleidingsprofielen met geletterdheidsmodules ingediend. De geletterdheidsmodules R3 worden niet weerhouden en niet voor advies voorgelegd aan de VLOR, omdat er aan de stuurgroep volwassenenonderwijs wordt gevraagd een set van geletterdheidsmodules te ontwikkelen die alle niveaus en alle basiscompetenties van de matrix Nederlands en Leren leren zou dekken en die aan de diplomagerichte opleidingen van alle studiegebieden zou kunnen gekoppeld worden. Afzonderlijke geletterdheidsmodules voor educatief perspectief in R3 zouden de transparantie niet ten goede komen.

De geletterdheidsmodules R1 en 2 krijgen op de Raad Levenslang Leren van de VLOR van **22 oktober 2013** een positief advies.

Beslissing minister en aanpassingen

De geletterdheidsmodules R1 en 2 worden principieel door de minister goedgekeurd in een [brief](#) van **6 januari 2014**, mits enkele wijzigingen. De herwerkte opleidingsprofielen worden op **17 januari 2014** opnieuw ingediend.

Na de goedkeuring door de Vlaamse Regering kunnen deze modules worden ingericht vanaf **1 september 2014**.

---

³ Voorwaarden, zie omzendbrief VWO/2011/03, punt 3.1.4
<http://www.ond.vlaanderen.be/edulex/database/document/document.asp?docid=14282>

4. Het ERK als referentiekader

Het 'Gemeenschappelijk Europees Referentiekader voor Moderne Vreemde Talen: Leren, Onderwijzen Beoordelen' (ERK)⁴ dient bij de ontwikkeling van de opleidingsprofielen NT2 als referentiekader en inspiratiebron.

Bij de actualisering van de opleidingsprofielen NT2 kiest de commissie ervoor beter en consequenter aan te sluiten bij het ERK. Dit gebeurt binnen de grenzen van de opdracht van de minister.

5. Belangrijkste wijzigingen in de opleidingsprofielen

Zoals in de opdracht van de minister bepaald, gaat de ontwikkelcommissie voor de actualisering uit van de opleidingsprofielen NT2 van mei 2006. De belangrijkste nieuwe elementen in de geactualiseerde opleidingsprofielen zijn de volgende:

- De niveaubeschrijvingen en indeling van de opleidingsprofielen komen nu meer dan voorheen overeen met de niveaus uit het ERK. Maar inhoudelijke aanpassingen van de basiscompetenties (BC) zijn niet aan de orde. Wel werkt de commissie enkele anomalieën weg zoals
Bv. het verwerkingsniveau voor de BC 'informatie vragen en geven' bij vaardigheid Spreken in de modules 1.1 werd van 'structurerend' naar 'beschrijvend' gebracht.
- De BC worden enkelvoudig geformuleerd. Een BC met twee tekstsoorten wordt gesplitst in twee BC met elk één tekstsoort. Elke basiscompetentie bevat nog slechts één tekstsoort.
Bv. "In een gespreksituatie zijn beleving (d.i. zijn wensen, noden en gevoelens) verwoorden en vragen naar de beleving van zijn gesprekspartner in informatieve en persuasieve teksten" (M NT 003 BC S03) wordt dus (1) "zijn beleving, d.i. wensen, noden en gevoelens, verwoorden en vragen naar de beleving van zijn gesprekspartner in informatieve teksten (STRUCTUREREND) (NT 017 BC 004) en (2) zijn beleving, d.i. wensen, noden en gevoelens, verwoorden en vragen naar de beleving van zijn gesprekspartner in persuasieve teksten (STRUCTUREREND) (NT 017 BC 005)
- Omdat voorbeelden bij BC ('bv.', 'zoals', ...) vaak voor verwarring zorgen, worden ze in de vernieuwde OP weggelaten. De OP beschrijven de wettelijk minimum te behalen doelstellingen. Voorbeelden en verdere concretisering hebben in de visie van de commissie wel een duidelijke plaats in de leerplannen.
Bv. De BC 'de cursist kan de informatie overzichtelijk ordenen in persuasieve teksten zoals een uitnodiging, een voorstel en een oproep' wordt in de vernieuwde OP : 'de cursist kan de informatie overzichtelijk ordenen in persuasieve teksten'.

---

⁴ De Nederlandse Taalunie verzorgde de officiële Nederlandse vertaling van het 'Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment' dat in 2001 door de Raad van Europa werd gepubliceerd.

- Er zijn enkele basiscompetenties toegevoegd.
Bv. 'een werkelijke of verbeelde gebeurtenis beschrijven (STRUCTUREREND)' in spreken en schrijven RG2.
- Lestijden per module. In de richtgraden 1 en 2 zijn er modules van 60 lestijden om te kunnen inspelen op specifieke vragen; in de richtgraden 3 en 4 zijn er modules voorzien van 120 lestijden.
- Mondelinge en schriftelijke modules. Vanaf Waystage (RG 1.2) is er een opsplitsing in mondelinge en schriftelijke modules, waarbij een cursist consequent kan doorstromen binnen de mondelinge of de schriftelijke leerlijn. Dat is ook het geval bij de overgang van richtgraad 2 naar richtgraad 3. Deze opsplitsing tussen mondeling en schriftelijk is in zekere zin een artificiële ingreep en zal zeker niet voor alle cursisten en in alle situaties opportuun zijn. De mogelijkheid om de vaardigheden geïntegreerd aan te bieden, blijft dan ook bestaan. De opsplitsing heeft tot doel beter te kunnen inspelen op specifieke vragen van cursisten voor wie de verwerving van bepaalde vaardigheden prioritair, nodig, nuttig is of net niet.
- Om flexibeler te kunnen inspelen op de leerbehoeften van cursisten zijn de verplichte contexten vervangen door de 4 domeinen van het ERK – publiek, persoonlijk, educatief en professioneel - en door rollen die cursisten opnemen in het Nederlands in één of meer van die domeinen.
  - *beheerder huisvesting en gezinsadministratie*
  - *consument*
  - *cursist/student*
  - *vrijtijdsbesteder*
  - *opvoeder*
  - *werkende*
  - *werkzoekende*
  - *ondernemer*
  - ...

Voor een verdere beschrijving van de rollen en hun subrollen kan je terecht op de website van de Nederlandse Taalunie: http://taalunieversum.org/onderwijs/nt2-beginnersdoelen/catalogus_vl

- A/B-modules. De vroegere opsplitsing in A/B-modules wordt verlaten, omdat dit botst met de eigenheid van het modulaire systeem op het vlak van opbouw, certificering en vrijstellingen. Er is een (minimaal) verschil nodig tussen elke zelfstandige module van 60 lestijden. De tekstenmerken en de basiscompetenties zijn dezelfde in:
  - een 2.1 mondeling en een 2.2 mondeling,
  - een 2.1 schriftelijk en een 2.2 schriftelijk,
  - een 2.3 mondeling en een 2.4 mondeling,
  - een 2.3 schriftelijk en een 2.4 schriftelijk.

Het onderscheid tussen deze modules zit in de keuze van domeinen en rollen waarbinnen de taaltaken gesitueerd zijn. Dit houdt rekening met de breedte van de opleiding. Een focus op andere domeinen en rollen impliceert immers een verbreding van de woordenschat en een verdieping van de basiscompetenties. De ontwikkelcommissie heeft gekozen voor het

persoonlijke en publieke domein omdat deze domeinen de grootste vrijheid toelaten. Het professionele en educatieve domein kan je hieronder een plaats geven. De formulering “ten minste 2 rollen” laat ook een vrije keuze van rollen toe, die geconcretiseerd worden in de leerplannen.

- Bij de omschrijving van tekstkenmerken, ondersteunende kennis en strategieën grijpt de commissie telkens terug naar de formuleringen van het ERK. Op die manier sluiten deze OP nauwer aan bij het ERK. Voor richtgraad 3 houdt dit een lichte verhoging van het te bereiken niveau in.
- Naar analogie met de recente actualisering van eindtermen moderne talen in het leerplichtonderwijs en met de opleiding Aanvullende algemene vorming van het studiegebied Algemene vorming is het digitale aspect van verschillende vaardigheden opgenomen in de opleidingsprofielen.

Bv. onder de tekstkenmerken wordt er onder de ‘Taalgebruikssituatie’ toegevoegd ‘ook digitale teksten’.

- Verkorte en verlengde trajecten. De mogelijkheid tot het inrichten van verkorte en verlengde trajecten wordt niet meer uitgewerkt in aparte opleidingsprofielen. [Het Besluit van de Vlaamse Regering](#) aangaande deze opleidingsprofielen bevat de mogelijkheden:

Standaardtraject	Verlengd	Verkort
R 1: 4 modules van 60 lestijden	4 x 90 lestijden	4 x 40 lestijden
R 2: 8 modules van 60 lestijden	8 x 90 lestijden	8 x 40 lestijden
RG 3: 2 modules van 120 lestijden	-	2 x 80 lestijden
RG 4: 2 modules van 120 lestijden	-	2 x 80 lestijden

- Geletterdheidsmodules. Er werden geletterdheidsmodules toegevoegd om te kunnen inspelen op de vraag naar specifieke geletterdheidsvragen van cursisten. Deze modules zien er als volgt uit als standaardmodules:

Standaardtraject	Aantal lestijden
R 1: 2 L-modules	
• 1 module gericht naar opleiding (educatief domein)	60 lestijden
• 1 module gericht naar werk- en stageplaats (professioneel domein)	80 lestijden
R 2: 5 L-modules	
• 4 modules gericht naar opleiding (educatief domein)	4 x 40 lestijden
• 1 module gericht naar werk- en stageplaats (professioneel domein)	80 lestijden

Deze L-modules kunnen in functie van gerichte leervragen als open module worden georganiseerd door een relevante selectie van doelen te maken i.f.v. noden en vragen van de cursist (zelfs over richtgraden heen). Open modules dienen te voldoen aan een aantal criteria (zie omzendbrief VWO/2011/03, punt 3.1.4

<http://www.ond.vlaanderen.be/edulex/database/document/document.asp?docid=14282>).

6. Begrippenlijst

6.1 Domeinen en rollen

Het opleidingsaanbod NT2 moet maximaal inspelen op individuele leerbehoeften van kandidaat-cursisten NT2. De doelen en interesses waarmee cursisten een opleiding Nederlands volgen, verschillen. Cursisten functioneren in en participeren aan de maatschappij in de context waarin ze leven. Daarom moeten de functionele taaltaken uit de opleidingsprofielen worden ingebed in de domeinen waarin de cursisten Nederlands nodig hebben en in de rollen die zij zullen opnemen.

Het opleidingsprofiel stelt het volgende:

“Om te komen tot efficiënt taalleren, is het belangrijk dat het taalleren zo snel mogelijk aansluit bij de behoeften en bij het einddoel van de cursisten en bij de vragen van de maatschappij. Het centrum en de cursisten brengen regelmatig samen de leertrajecten van de cursisten in kaart en bepalen hierbij in welke domeinen de cursisten Nederlands nodig zullen hebben en welke rol(len) zij in het Nederlands zullen opnemen.”

Ook in het Decreet betreffende het onderwijs XXIV (Art. V. 3) wordt de nadruk gelegd op het belang van trajectbegeleiding van cursisten:

“§1ter. De centra voor volwassenenonderwijs die onderwijsbevoegdheid hebben voor opleidingen van het studiegebied Nederlands tweede taal zijn ertoe gehouden om aantoonbaar voor elke cursist een individuele leertrajectbegeleiding te organiseren.

Het centrum voor volwassenenonderwijs legt hiertoe in samenspraak met de cursist het leertraject vast en houdt daarbij rekening met de startcompetenties en het eindperspectief van de cursist en in voorkomend geval ook met de vragen van de doorverwijzende instantie. “

Bij het bepalen van het eindperspectief van de cursisten moet de focus op minimaal 2 domeinen worden gelegd. In elk domein worden minimaal twee rollen aangebracht die verschillend zijn van de rollen uit het andere domein.

De domeinen en rollen moeten als deel van de basiscompetenties worden gelezen.

6.1.1 Domeinen

De indeling in domeinen in de opleidingsprofielen is gebaseerd op het ERK. De officiële Nederlandse vertaling stelt het ERK het volgende: "Elk geval van taalgebruik vindt plaats in de context van een bepaalde situatie binnen één van de domeinen (werkingssferen of aandachtsgebieden) waarin het sociale leven is geordend. De keuze van de domeinen waarop leerders worden voorbereid heeft verstrekkende gevolgen voor de keuze van situaties, doelstellingen, taken, thema's en teksten voor onderwijs- en toetsmaterialen en -activiteiten. (...)

Het aantal mogelijke domeinen is niet te bepalen omdat elk definieerbaar activiteiten- of interessegebied het belangrijkste domein kan zijn voor een bepaalde gebruiker of opleiding. Over het algemeen is het bij het leren en onderwijzen van talen nuttig om ten minste de volgende domeinen te onderscheiden:

- het persoonlijke domein, waarin de betrokkene als privépersoon leeft, met aandacht voor het huiselijke leven met familie en vrienden, en zich overgeeft aan individuele activiteiten zoals lezen

voor zijn of haar plezier, een dagboek bijhouden, zich wijden aan een speciale belangstelling of hobby, enzovoort;

- het publieke domein, waarin de betrokkene optreedt als lid van de samenleving in het algemeen, of van een bepaalde organisatie, en zich bezighoudt met uiteenlopende transacties voor uiteenlopende doeleinden;
- het professionele domein, waarin de betrokkene zijn werk doet of beroep uitoefent;
- het educatieve domein, waarin de betrokkene zich bezighoudt met een georganiseerde vorm van leren, in het bijzonder (maar niet noodzakelijkerwijs) binnen een onderwijsinstelling.

Opgemerkt moet worden dat bij veel situaties meer dan één domein betrokken kan zijn."

6.1.2 Rollen

Binnen de verschillende domeinen nemen cursisten rollen op zich die aan algemene taaltaken een concrete invulling geven of die specifieke talige competenties met zich meebrengen.

Alle basiscompetenties kunnen geconcretiseerd worden door invulling in een rol. Zo kan de basiscompetentie NT 001 BC 020 "De cursist kan op beschrijvend niveau relevante gegevens selecteren uit persuasieve teksten" concreet ingevuld worden vanuit de rol consument. De basiscompetentie kan dan bijvoorbeeld worden: "Een cursist kan op beschrijvend niveau, *als consument*, relevante gegevens selecteren uit een persuasieve tekst, zoals een advertentie".

De in de opleidingsprofielen gehanteerde rollen zijn gebaseerd op de rollen van '[Doelgericht uit de startblokken](#)', een maatwerkproject van de Nederlandse Taalunie voor beginnersdoelen NT2.

De [rollen](#) zijn:

- beheerder huisvesting en gezinsadministratie
- consument
- cursist/student
- vrijetijdsbesteder
- opvoeder
- werkende
- werkzoekende
- ondernemer

In het opleidingsprofiel is deze lijst niet limitatief en volgt er na de achtste rol een beletselteken. Naast de 8 rollen van de Taalunie kunnen voor bepaalde taalleerders andere rollen relevant zijn, zoals de rol van verkeersgebruiker.

6.2 Functionele taaltaken

Het opleidingsaanbod NT2 moet cursisten in staat stellen het Nederlands te gebruiken waar ze het nodig hebben om zo hun doelen te bereiken. Daarom zijn de basiscompetenties in de opleidingsprofielen geformuleerd als functionele taaltaken. Ze beschrijven wat cursisten met het Nederlands moeten kunnen doen in bepaalde communicatieve situaties.

De **basiscompetenties** zijn een geïntegreerd geheel van en een complex samenspel tussen vaardigheden, kennis, strategieën en attitudes. Om functionele taaltaken uit te voeren moeten cursisten **vaardigheden** (spreken, gesprekken voeren, luisteren, schrijven, lezen) aan de dag leggen met verschillende gesproken en geschreven teksten (**tekstsoorten en teksttypes**) die voldoen aan bepaalde intrinsieke kenmerken (**tekstkenmerken**). De informatie in die teksten moet op verschillende manieren worden verwerkt (**verwerkingsniveaus**). Bij de voorbereiding, de uitvoering en de controle van de functionele taaltaken moeten cursisten kunnen terugvallen op een aantal **ondersteunende elementen: kennis, leer- en communicatiestrategieën en attitudes**.

6.3 Tekstkenmerken

De tekstkenmerken moeten als deel van de basiscompetenties gelezen worden. Het zijn de intrinsieke kenmerken van een tekst en ze bepalen mee de moeilijkheidsgraad van een **taaltaak**.

De tekstkenmerken zijn onderverdeeld in de volgende op het ERK gerichte categorieën:

- onderwerp (bv. voorspelbare, concrete, eenvoudige onderwerpen);
- taalgebruikssituatie (bv. expliciet aangeboden informatie, authentiek of semi-authentiek, standaard register);
- structuur/samenhang/lengte (bv. eerder kort en eenvoudig gestructureerd);
- woordenschat/taalvariëteit (bv. eerder frequente woorden en formuleringen);
- uitspraak/articulatie/intonatie (bv. geïntoneerd en gearticuleerd in de standaardtaal);
- tempo/vlotheid (bv. redelijk gelijkmatig, vloeiend, spontaan);
- spelling en interpunctie (bv. correcte en consistente spelling en interpunctie die de leesbaarheid bevorderen).

6.4 Basiscompetenties

6.4.1 Tekstsoorten en teksttypes

In de basiscompetenties wordt aangegeven met welke tekstsoort de cursisten een taaltaak moeten kunnen uitvoeren: informatieve, prescriptieve, persuasieve, narratieve of artistiek-literaire teksten. Een basiscompetentie bevat slechts één tekstsoort.

Teksttypes worden in de basiscompetenties enkel opgenomen als ze niet exemplarisch zijn en dus bereikt en geëvalueerd moeten worden.

Ter verduidelijking van de basiscompetenties waarin geen teksttypes worden vermeld, volgen hier enkele voorbeelden:

Tekstsoort	Omschrijving	Voorbeelden van teksttypes
Informatieve teksten	het overbrengen van informatie	artikel, brief, documentaire, e-mail, folder, formulier, (telefoon)gesprek, interview, mededeling, nieuwsitem, schema, tabel, uiteenzetting, verslag
Prescriptieve teksten	het rechtstreeks sturen van het handelen van de ontvanger	gebruiksaanwijzing, handleiding, instructie, opschrift, publieke aankondiging, waarschuwing
Persuasieve teksten	het aanzetten tot handelen of tot de vorming van een mening	betoog, commentaar, debat, discussie, oproep, pamflet, (verkiezings-)propaganda, reclameboodschap
Narratieve teksten	het verhalend weergeven van feiten en gebeurtenissen	dagboek, film, luisterboek, reisverhaal, relaas, reportage, stripverhaal, verhaal
Artistiek-literaire teksten	expliciete aanwezigheid van een esthetische component	gedicht, kortverhaal, roman, toneel, chanson/song

Eenzelfde tekst kan onder verschillende tekstsoorten geklasseerd worden. Dat hangt onder andere samen met het gehanteerde perspectief: dat van de maker of dat van de gebruiker. Een reclametekst kan heel creatief met taal omgaan en zo artistiek-literair worden. De lezer/kijker/luisteraar kan ervan genieten, ook als de aangeprezen producten volledig buiten zijn gezichtsveld vallen. Een editoriaal in een krant kan tegelijk narratief, informatief en persuasief zijn.

6.4.2 Verwerkingsniveaus

Het verwerkingsniveau van een taalkaak is één van de bepalende factoren van de moeilijkheidsgraad. Het verwerkingsniveau is het niveau waarop cursisten de informatie in een taalkaak moeten verwerken. Soms moeten ze de informatie in een tekst gewoon begrijpen of weergeven. Soms gaat de informatieverwerking verder dan louter begrip of weergave en moet de informatie worden veranderd, gestructureerd of aangepast aan de eisen van de situatie.

Traditioneel onderscheiden we vier verwerkingsniveaus: kopiëren, beschrijven, structureren en beoordelen, waarbij de moeilijkheidsgraad in stijgende lijn gaat. Wie een volgend niveau beheerst, beheerst ook het voorafgaande.

De verwerkingsniveaus zijn geen exact te onderscheiden kenmerken van tekstverwerking. Daarom is het soms niet duidelijk of een bepaalde taak tot het ene of tot het andere niveau behoort. De niveaus moeten eerder gebruikt worden als een glijdende schaal.

Verwerkingsniveau	Omschrijving	Voorbeelden
Kopiëren	informatie letterlijk weergeven; herhalen wat gezegd of geschreven is; zo getrouw	nazeggen, voorlezen, overschrijven, overnemen,

	mogelijk imiteren; er gebeurt geen wezenlijke verwerking van de aangeboden informatie	kopiëren, uit het hoofd leren van een vers
Beschrijven	kennis nemen van aangeleverde informatie of de verkregen informatie in min of meer dezelfde vorm weergeven; in de informatie als zodanig wordt geen "transformatie" aangebracht	invullen, globaal weergeven, spontane mening geven, beschrijven, navertellen, een kookboek raadplegen om een gerecht klaar te maken, genietend lezen
Structureren	de informatie een andere structuur geven dan die waarin ze werd gepresenteerd: onderdelen van de informatie selecteren, verbanden tussen stukjes informatie ontdekken	ordenen, rangschikken, een artikel lezen om samen te vatten
Beoordelen	informatie uit verschillende bronnen met elkaar vergelijken	beoordelen, (be)argumenteren, recepten vergelijken in verschillende kookboeken voor een bespreking van de kwaliteit van de kookboeken, een filmrecensie schrijven op basis van reacties uit het publiek

6.5 Ondersteunende elementen

In functie van de voorbereiding, de uitvoering en de controle van de taaltaken moeten cursisten beroep kunnen doen op een aantal ondersteunende elementen: kennis, communicatie- en leerstrategieën en attitudes.

6.5.1 Kennis

De kennis ondersteunt via inzicht in allerlei taalverschijnselen en reflectie op eigen en andermans taalgebruik, de ontwikkeling van de basiscompetenties. Basiscompetenties en kennis worden altijd gecombineerd aangeboden. Naargelang van de taaltaak zal het ene of het andere aspect meer nadruk krijgen. De kennis is onderverdeeld in de volgende categorieën:

- woordenschat;
- grammatica;
- fonologie (spreken, luisteren);
- orthografie (schrijven, lezen);
- sociolinguïstische trefzekerheid;
- thematische ontwikkeling;

- coherentie en cohesie.

6.5.2 Strategieën

Strategieën helpen een cursist een taalkaak gericht en efficiënter uit te voeren. Het zijn planmatige technieken, procedures, handelwijzen die elke taalgebruiker min of meer bewust hanteert en die door onderwijs ontwikkeld en versterkt worden.

Strategieën moeten bereikt worden: cursisten moeten ze kunnen toepassen in een niveau, met alle teksten van dat niveau.

Binnen de strategieën maken we een onderscheid tussen communicatiestrategieën en leerstrategieën. Communicatiestrategieën ondersteunen het talig functioneren. Leerstrategieën ondersteunen het leerproces. Binnen de leerstrategieën onderscheiden we talige leerstrategieën en niet-talige (reflectieve) strategieën.

6.5.3 Attitudes

Een attitude drukt een bereidheid uit actie te ondernemen. Elke attitude geldt als een na te streven basiscompetentie. Daarom staat er een asterisk * bij. Zoals dat het geval is voor de strategieën worden ook de attitudes per module opgenomen.

7. Matrix NT2

Ter ondersteuning voor de leerkracht werd door de decretale stuurgroep volwassenenonderwijs een [matrix](#) ontwikkeld. In dit instrument worden de onderdelen en elementen van de opleidingsprofielen richtgraden 1, 2, 3 en 4 naast elkaar gezet, waardoor de verschillen tussen de richtgraden en dus ook de gevolgde leerlijn duidelijk worden.

8. Bijlages

1. Brief minister actualisering OP NT2
2. Samenstelling ontwikkelcommissie
3. Nota maximale flexibilisering
4. Brief minister principiële goedkeuring OP NT2 (2 mei 2013)
5. Brief minister principiële goedkeuring geletterdheidsmodules (6 januari 2014)
6. Besluit Vlaamse Regering OP NT2 – artikel 10
7. Matrix NT2

Bijlage 1: Brief minister actualisering OP NT2

Vlaamse overheid

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming
Departement Onderwijs en Vorming

Aan de heer Kurt Berteloot
voorzitter decretale stuurgroep volwassenen-
onderwijs

Instellingen en Leerlingen Secundair Onderwijs
en Volwassenenonderwijs
Koning Albert II-laan 15, 1210 Brussel
Tel. : 02 553 97 93 – Fax : 02 553 97 00

P/a Emile Jacquainlaan 20
1000 Brussel

uw kenmerk

ons kenmerk
1F2B8F/CR

bijlagen
1

vragen naar / e-mail
Chama Rhellam
chama.rhellam@ood.vlaanderen.be

telefoonnummer
02 553 97 98

datum
01-06-2011

**Betreft: flexibilisering opleidingsaanbod Nederlands tweede taal - opdracht decretale
stuurgroep volwassenenonderwijs**

Geachte heer de voorzitter

Van het realiseren van een behoeftedekkend aanbod Nederlands tweede taal (NT2) in Vlaanderen wordt maatschappelijk heel veel belang gehecht. Vorig en huidig schooljaar kempte het volwassenenonderwijs in bepaalde regio's met wachtlijsten voor het opleidingsaanbod NT2. De Vlaamse Regering heeft daarom een hele reeks maatregelen getroffen, om deze wachtlijsten weg te werken.

Maar een behoeftedekkend aanbod NT2 dat wachtlijsten wegwerkt volstaat niet om tegemoet te komen aan de verschillende leervragen van kandidaat-cursisten NT2. Nederlands leren is immers nooit een doel op zich, maar staat steeds in functie van het realiseren van een vooropgesteld doel op persoonlijk, professioneel, educatief, ... vlak. Dat betekent dat kandidaat-cursisten verwachten dat het opleidingsaanbod NT2 functioneel is en maximaal inspelt op hun individuele leerbehoeften.

Dat het belang van een behoeftegericht opleidingsaanbod Nederlands tweede taal onderkend wordt door het volwassenenonderwijsveld blijkt ook uit het voorstel van de pedagogische begeleidingsdiensten van het volwassenenonderwijs om een masterplan NT2 uit te werken.

Zowel uit de rendementstudie 'Professioneel geprofileerd? Een rendementstudie van het NT2-aanbod binnen CVO met inbegrip van een evaluatie van de opleidingsprofielen' als uit de platformtekst derde rondetafelconferentie NT2, maar ook uit andere onderzoeksrapporten en studies blijkt dat net op dat vlak het opleidingsaanbod NT2 van het volwassenenonderwijs nog enigszins tekort schiet. In de beleidsaanbevelingen wordt dan ook sterk gepleit voor een verdere flexibilisering van het opleidingsaanbod NT2, wat ook een aanpassing van de bestaande opleidingsprofielen NT2 betekent.

Departement
Onderwijs en Vorming

www.ood.vlaanderen.be

De decretale stuurgroep volwassenenonderwijs is bevoegd om voorstellen van nieuwe opleidingsprofielen of gewijzigde opleidingsprofielen voor te dragen. Hiervoor is een procedure uitgewerkt die – zo blijkt uit het rapport van de tussentijdse evaluatie van het decreet volwassenenonderwijs – nog kan worden geoptimaliseerd.

Wijzigingen aan bestaande opleidingsprofielen kunnen ook gevolgen hebben voor de minimumdoelen (eindtermen of basiscompetenties) die in deze opleidingsprofielen zijn vastgelegd. Op beleidsniveau wordt momenteel onderzoek verricht naar de mogelijke koppeling van de eindtermen voor moderne vreemde talen aan het Europees Referentiekader voor Moderne Vreemde Talen. De resultaten van dit onderzoek zullen niet alleen gevolgen hebben voor de eindtermen van het leerplichtonderwijs, maar logischerwijs ook voor de minimumdoelen (basiscompetenties) die in het volwassenenonderwijs gelden voor het opleidingsaanbod talen (inclusief Nederlands tweede taal).

Ik vind het wenselijk dat ontwikkelingen binnen verschillende onderwijsniveaus maximaal op elkaar worden afgestemd. Daarom heeft het Agentschap voor Kwaliteitszorg in Onderwijs en Vorming – in samenwerking met andere diensten van het departement Onderwijs en Vorming en de inspectie – op mijn vraag het kader bepaald waarbinnen de voorstellen van gewijzigde opleidingsprofielen NT2 moeten passen. Dit kader is als bijlage bij deze brief gevoegd. Gelieve bij de ontwikkeling van de voorstellen van gewijzigde opleidingsprofielen NT2 hiermee rekening te houden.

Voor het indienen van de voorstellen van gewijzigde opleidingsprofielen dienen ook afspraken inzake timing te worden gemaakt. Ik stel voor dat u die timing met mijn administratie bespreekt, rekening houdend met de al opgemaakte planning voor de ontwikkeling van opleidingsprofielen voor de periode 2010-2011.

Indien u vragen heeft of bijkomende informatie wenst over het kader dat als bijlage is bijgevoegd, dan kunt steeds contact opnemen met het Agentschap voor Kwaliteitszorg in Onderwijs en Vorming (dhr L. Bogaerts, luc.bogaerts@ond.vlaanderen.be – mevr. H. Vanderheyden – Hilde.vanderheyden@ond.vlaanderen.be).

Met vriendelijke groeten

Pascale SMET
Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel

Contouren voor de ontwikkeling van voorstellen tot wijziging van bestaande of nieuwe opleidingsprofielen Nederlands tweede taal voor het secundair volwassenenonderwijs

1. Algemeen

De beleidsaanbevelingen van de derde rondetafelconferentie NT2 (december 2008) bevatten volgende aanbevelingen m.b.t. de opleidingenstructuur:

(...) De decretale stuurgroep (het samenwerkingsverband tussen de pedagogische begeleidingsdiensten en het Vlaams Ondersteuningscentrum voor het volwassenenonderwijs) herwerkt de opleidingenstructuur NT2 conform de principes van het ERK en de afgeleide doelstellingen:

- De nieuwe opleidingenstructuur bevat naast modules met normale minimale duur, modules van kortere en modules van langere duur voor specifieke doelgroepen.
- De nieuwe opleidingenstructuur bevat vanaf niveau B1 modules mondelinge en modules schriftelijke vaardigheden of modules receptieve en modules productieve vaardigheden.
- De nieuwe opleidingenstructuur bevat geen bis-trajecten (met variabele verkaveling van basiscompetenties over modules).
- De nieuwe opleidingenstructuur bevat geen opleidingen die tijdens de schooljaren 2005-2006 tot en met 2008-2009 niet aangeboden werden/worden. (...).

Deze aanbevelingen vormen het algemene kader waarbinnen de voorstellen van gewijzigde of nieuwe opleidingsprofielen (OP) Nederlands tweede taal zich moeten situeren.

2. Specifiek

2.1. Verschillende tekstsoorten opsplitsen

- Geen wijzigingen aan de basiscompetenties (BC).
- Als er meerdere tekstsoorten zijn toegevoegd voor een BC in het OP, dan worden ze uit elkaar gehaald.
- Als er geen tekstsoorten zijn toegevoegd voor een BC in het OP dan wordt – op basis van wat er bestaat voor moderne vreemde talen in het leerplichtonderwijs en O(K)AN¹ - de meest dominante tekstsoort toegevoegd.

2.2. Teksttypes apart vermelden in uitgangspunten

- Er komen in de OP's twee manieren voor om met teksttypes om te gaan:
  - Het teksttype wordt niet-exemplarisch opgenomen bv. 'een afspraak maken'.
  - Het teksttype wordt exemplarisch opgenomen bv. 'zoals een verslag'.
- Teksttypes niet-exemplarisch opnemen, komt vooral in de lagere richtgraden voor omdat ze daar een grotere rol spelen in het bepalen van het minimum van wat een

¹ Oriëntatie(onderwijs) voor anderstalige nieuwkomers

cursist moet kunnen. Teksttypes exemplarisch opnemen komt vooral in de hogere richtgraden voor. Binnen R1 waystage worden beide manieren gebruikt.

- Voorstel: niet-exemplarische teksttypes laten staan en exemplarische teksttypes schrappen.

2.3. Strategieën afstemmen

- Het is noodzakelijk dat de strategieën aan bod komen bij het leren van talen. Nu gaat er in de centra te weinig aandacht naar. De centra interpreteren het woord 'desgewenst' in de OP's als 'niet verplicht' terwijl het bedoeld is als 'waar het nodig is'. Voorstel: het woord 'desgewenst' wordt geschrapt en vervangen door 'in functie van de taak'.
- Alles wat bij 'reflecteren' (OP's) staat, wordt opgenomen onder 'leerstrategieën', met name de taalreflectie uit de huidige OP's van het secundair volwassenenonderwijs. Er wordt een aparte BC van gemaakt.

2.4. Anomalieën (aanvulling)

- Alle anomalieën worden weggewerkt. Het tekstenmerk 'Verstaanbaar, op basis van standaardtaal, nog fouten die het begrip in de weg kunnen staan' (R1 Breakthrough BE) is volgens sommigen contradictorisch: hoe kan een geproduceerde tekst verstaanbaar zijn en toch het begrip in de weg staan. In dit concrete geval kan bijvoorbeeld 'in de weg staan' vervangen worden door 'bemoeilijken'.
- Het bestaande format voor OP's moet worden gebruikt. Tekstenmerken hebben bijvoorbeeld geen code want zijn geen BC op zich.

Bijlage 2: Samenstelling ontwikkelcommissie

Naam	Organisatie
Bismans Ann*	Decretale stuurgroep VO – PG geletterdheid
Bogaerts Luc	Decretale stuurgroep VO – PG curriculum
De Herdt Ann	PB POV
du Pont Chris	PB GO!
Hendrickx Petra	CVO ENCORA + OVSG
Hermans Ingrid	PB VdKVO
Lanssens An	CVO Lethas
Leppens Jessica*	HvN Antwerpen
Muziek Koen	CVO Brussel
Sabbe Fran	Het Perspectief PCVO
Sproelants Barbara	CBE Antwerpen
Van Herck Eva*	HvN Antwerpen
Vangeneugden Philippe*	HvN Brussel
Vienne Matthias	Vocvo

*uitgebreide commissie voor de ontwikkeling van de geletterdheidsmodules

Bijlage 3: Nota maximale flexibilisering

Naar een performant en flexibeler aanbod NT2

decretales stuurgroep volwassenenonderwijs - Commissie Flexibilisering NT2⁵ – augustus 2013

Inleiding

Nagenoeg iedereen in Vlaanderen is ondertussen overtuigd van het nut van een behoeftedekkend aanbod Nederlands tweede taal (NT2). Niet alleen behoeftedekkend in de zin van voldoende aanbod, maar ook aanbod dat inhoudelijk en kwalitatief voldoende tegemoet komt aan de verschillende leervragen van kandidaat-cursisten NT2. Nederlands leren is immers zelden of nooit een doel op zich maar staat steeds in functie van vooropgestelde doelen op persoonlijk, maatschappelijk, educatief of professioneel vlak. Dat betekent dat kandidaat-cursisten mogen verwachten dat het opleidingsaanbod NT2 functioneel is en maximaal inspeelt op de individuele leerbehoeften. Dat betekent eveneens dat de samenleving mag verwachten dat het NT2-onderwijs maatschappelijk relevante doelen nastreeft en cursisten aflevert die er naar hun mogelijkheden in het Nederlands kunnen aan deelnemen en zich er kunnen ontplooiën.

Om te garanderen dat er voldoende aanbod is, nam de overheid in 2011 een hele reeks maatregelen om de wachtlijsten weg te werken en ze in de toekomst te voorkomen.

Daarnaast gaf de overheid aan de decretales stuurgroep volwassenenonderwijs - bevoegd om voorstellen van nieuwe opleidingsprofielen of gewijzigde opleidingsprofielen voor te dragen - de opdracht na te gaan welke aanpassingen aan de bestaande opleidingsprofielen kunnen gebeuren om beter in te spelen op de leerbehoeften van kandidaat-cursisten.

De stuurgroep volwassenenonderwijs heeft in januari 2013 de aanpassingen aan de bestaande opleidingsprofielen ingediend om een eerste flexibilisering van het NT2-aanbod mogelijk te maken. Ook de toevoeging van een aantal geletterdheidsmodules (L-modules)⁶ aan deze vernieuwde opleidingsprofielen biedt wellicht een aantal perspectieven voor een meer maatgerichte organisatie van een centrumaanbod.

De stuurgroep VO heeft echter heel wat redenen (zie verder in deze nota) om aan te nemen dat een minimale aanpassing van de opleidingsprofielen niet voldoende is om te komen tot een inhoudelijk behoeftedekkend en performant aanbod. Daarom denken we dat een verdere flexibilisering zich opdringt. De resonans op de herwerkte opleidingsprofielen uit het werkveld (nov. 2012) gaf dit duidelijk aan. Van bij de aanvang van de werkzaamheden volgde de commissie Flexibilisering NT2 het parallelle spoor om een fundamenteel nieuw basisconcept uit te denken voor de toekomst. Hiermee wilde zij ten volle tegemoetkomen aan de opdrachtstelling van de minister. Deze nota tekent de eerste lijnen uit voor een scenario op middellange termijn. Op basis hiervan willen we graag gesprekken starten met de overheid, het veld en al wie betrokken is bij het NT2-aanbod om een

---

⁵ Samenstelling: An Lanssens (CVO Lethas Ganshoren), Fran Sabbe (Het Perspectief PCVO), Ingrid Van Vossel (CVO Temse), Barbara Sproelants (CBE Open school Antwerpen), Petra Hendrickx (SCVO Sité), Matthias Vienne (Vocvo), Ann De Herdt (POV), Luc Bogaerts (Vocvo/PG Curriculum), Bart Horemans (Vocvo), Koen Muziek (CVO Brussel), Ingrid Hermans (VdKVO)

⁶ De stuurgroep VO heeft de intentie tegen 15-09-2013 een eerste set geletterdheidsmodules NT2 in te dienen.

concept uit te denken dat een flexibel NT2-onderwijs op maat mogelijk moet maken. Deze gesprekken kunnen hun plaats krijgen in ondermeer de thematische werkgroepen die lopen in het kader van de evaluatie van het decreet volwassenenonderwijs van 2007. We maken ons sterk dat de principes uit deze nota NT2 kunnen verbreed worden naar het hele spectrum van het volwassenenonderwijs.

Status quaestionis

Als het NT2-onderwijs de anderstalige cursisten zo snel en effectief mogelijk wil brengen bij het realiseren van hun doelen en hun inschakeling in deze samenleving, is een behoeftegericht aanbod NT2 dat uitgaat van hun perspectief en rekening houdt met hun manier van leren de efficiëntste weg. We stelden vast dat de huidige kaders, structuren en de infrastructuur van het NT2-onderwijs niet ontstaan of te weinig berekend zijn vanuit een dergelijke aanpak. Het is niet zo dat er op dit moment geen enkele mogelijkheid zou bestaan om meer in die richting te werken. Met de herwerking van de bestaande opleidingsprofielen zijn er bijvoorbeeld enkele mogelijkheden bijgekomen. Door het loslaten van de bindende contexten kan ingespeeld worden op rollen die cursisten vervullen en op de domeinen waarbinnen hun perspectieven liggen. Er zijn tevens meer mogelijkheden om door te stromen binnen de mondelinge en de schriftelijke 'leerlijn', dankzij een opdeling daarvan in Waystage (A2) en Threshold (B1) en een versoepeling van de instapvereisten.

Toch zet het bestaande systeem onvoldoende aan tot behoeftegericht werken op maat en bevat het nog hindernissen. Een aantal zaken blijkt in de praktijk soms anders uit te draaien. Een voorbeeld daarvan zijn de niveaubepalingstoetsen. Het idee daarachter was groepen te homogeniseren, maar dat lukt vaak niet. Taalniveau is blijkbaar niet de enige factor. Een intake die meer gegevens verzamelt, kan het potentieel van de cursisten beter in kaart brengen en een oriëntatie opleveren met duurzaam resultaat. Indien dergelijk breder beginbeeld van de cursisten mogelijk wordt, dan moet het NT2-onderwijs evenwel ook in staat zijn om daar gepast op in te spelen met zijn aanbod. De *back-office* van het NT2-onderwijs is op dit moment te stroef, want geconcipteerd om grote aantallen te bedienen. Zo kan men vandaag op niveau van de klasgroep of van een centrum geen cluster van leerdoelen samenstellen gericht op specifieke doelsituaties, rollen, vak- of beroepsopleidingen. Waar nodig en nuttig kunnen NT2-lessen onvoldoende geïntegreerd worden in andere opleidingen of bereiden zij de cursisten daar onvoldoende op voor. Het huidige stapelmodel biedt enkel projectmatig in de marge de mogelijkheid om de nodige competenties te clusteren tot een doelgericht en doeltreffend voor-, neven- of geïntegreerd traject. Daardoor gaan tijd, motivatie en didactische opportuniteiten verloren. Net zoals de onaangepaste lengte van trajecten, het gebrek aan trajecten voor cursisten die plafonneren, de problematische doorstroming van cursisten tussen CBE en CVO, de uitval van cursisten en het volledig moeten overzitten van modules, lijkt dit inhoudelijk, financieel en qua tijdsinvestering niet interessant zowel voor cursisten en centra als voor de overheid.

De huidige leeromgeving is niet altijd geschikt om flexibel werken toe te laten en/of om te werken aan competenties die nodig zijn om in de realiteit zelfredzaam te zijn. Een performant en gebruiksvriendelijk cursistenvolgsysteem dat uitwisseling met partners mogelijk maakt is onontbeerlijk om overzicht te houden en een brede opvolging te verzekeren. Het is op dit moment voornamelijk een administratieve zaak. De nodige trajectbegeleiding heeft geen volwaardig statuut in de huidige aanbodstructuur. Ze is nochtans onmisbaar om snel en doeltreffend te kunnen werken.

Op dit moment zijn de initiatieven om NT2-vernieuwend lespraktijken in te voeren vaak versnipperd. De commissie Flexibilisering NT2 meent dat een basiskader nodig is dat uitgaat van en berekend is op een heterogeniteit aan perspectieven, motieven en andere leerkenmerken bij de doelgroep NT2. Het moet aandacht hebben voor taalleren in al zijn vormen, het leren in de dagelijkse leef- en werkcontexten van de anderstaligen waarderen en in rekening brengen. Dergelijk flexibel kader is nodig, wil men effectieve leerwegen uittekenen en hogere taalvaardigheidsniveaus bij een breder publiek bereiken.

Principes

Bij de zoektocht naar een nieuw concept voor NT2-onderwijs wil de Commissie Flexibilisering NT2 zich laten leiden door een aantal principes. Deze zijn gebaseerd zowel op gecumuleerde ervaring als recente wetenschappelijke inzichten.

- De nieuwe structuur sluit beter aan bij de **natuurlijke taalverwerving** en biedt ruimte voor individuele ontwikkelingslijnen zonder artificiële scharniermomenten.
- De nieuwe structuur stimuleert de **zelfsturing** van de cursist die gaandeweg zijn eigen leren en zijn eigen traject meer zelf in handen neemt. De cursist is het handboek en de eigen permanente evaluator. Aanbod, cursistenbegeleiding, zorg en trajectbegeleiding bereiden de cursist voor op die groeiende zelfsturing.
- Het onderwijs houdt rekening met de leeromgeving van de cursist zelf. De cursist wordt gradueel voorbereid op het taalleren in **informele leeromgevingen**.
- Het NT2-onderwijs werkt mee aan een **efficiënt en doelmatig traject** voor anderstaligen. Het beoogt duurzame effecten op de persoonlijke ontwikkeling, op de participatie en de integratie in deze samenleving (in de arbeidsmarkt, in hun sociale omgeving, enz.).
- Het NT2-onderwijs richt zich op de wereld buiten de klas en streeft waar mogelijk een hoge mate van **integratie** na, zo bv. met:
  - werkvloeren, ondernemingen,
  - opleidingen of educatieve trajecten
  - voorzieningen qua wonen, gezondheid, hulpverlening, buurt,
  - vrije tijd, cultuur, jeugdwerk, sport, ...

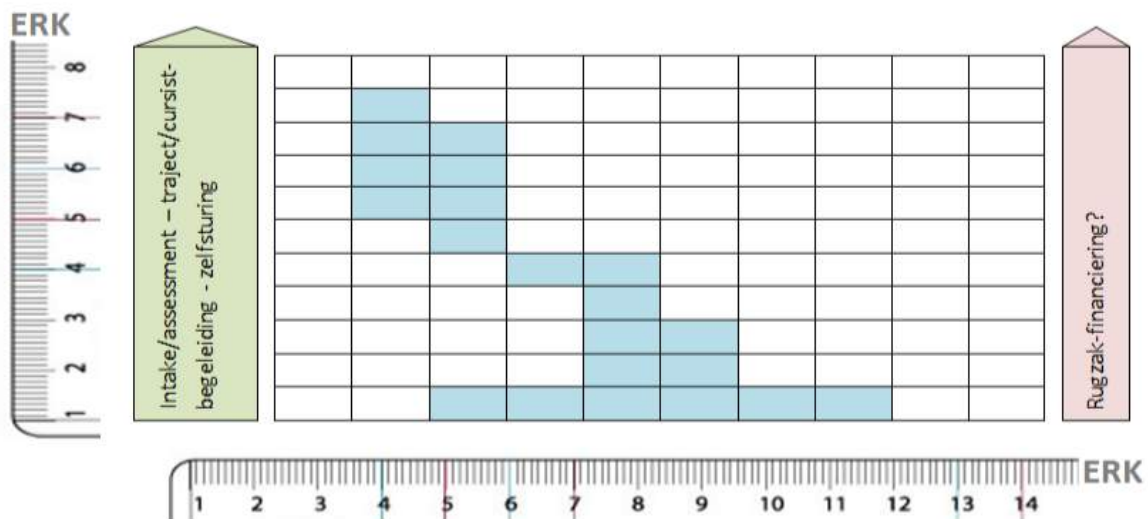
De cursist neemt zijn leerproces zelf in handen, maar dit impliceert dat de ontvangende domeinen dit leerproces actief ondersteunen.

- Participatie is een voorwaarde om te komen tot efficiënte en goede taalverwerving. Het onderwijs moet de 'ontvangende' domeinen in de samenleving opzoeken en openbreken zodat cursisten daar in **authentieke situaties** kunnen leren.
- Het nieuwe systeem biedt een referentiekader voor **NT2-overleg** tussen verschillende actoren in functie van een coherente trajectbegeleiding. Het zorgt voor opvolging en optimalisering van ieders aandeel in het geheel.
- Een flexibel aanbod speelt maximaal in op alle factoren die **motivatie en leersucces** verhogen. Het bouwt verder op de aanwezige competenties. Het aanbod is authentiek, persoonlijk nuttig en maatschappelijk relevant door aan te sluiten op echte behoeften via rollen, perspectieven of andere manieren van doelenformulering.

- De **analyse en monitoring** van noden, behoeften, perspectieven, startcompetenties, leerderskenmerken op verschillende niveaus - regio, klas, individu - nemen een centrale plaats in. Het aanbod wordt daarop permanent afgestemd.
- Het nieuwe systeem is in staat zich aan te passen aan wijzigende **doelgroepen** en kan **maatwerk** leveren in functie van rollen, perspectieven, contexten. Het biedt de mogelijkheid om het aanbod geografisch en qua startmomenten te **spreiden**. Het laat toe de leerprocessen **gevarieerd** te **ondersteunen** rekening houdend met de factoren die tempo en succes van taalleren bepalen.
- Het NT2-onderwijs zal erbij winnen wanneer het zich verder inschakelt in een **meertalige realiteit**. Talen - en dus ook het Nederlands - bestaan uit verschillende varianten en taalmiddelen. We leren bepaalde stukken van een taal – registers, genres, stijlen – die in bepaalde contexten relevant zijn. Cursisten die NT2 leren, breiden hun meertalig repertoire uit dat opgebouwd is uit asymmetrische en gecontextualiseerde competenties.
- In onze samenleving is ook de **geletterdheid** complexer geworden. Het nieuwe systeem voorziet ruimte om geïntegreerd en gecontextualiseerd aan multimodale geletterdheid te werken.

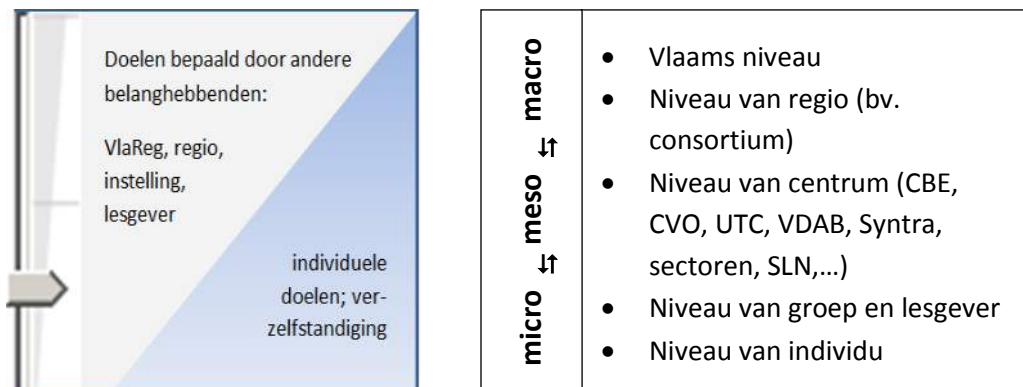
Flexibel aanbodmodel

De Flexibiliseringscommissie NT2 denkt als model aan een digitale matrix van taalcompetenties gealigneerd aan het ERK naar niveau en domeinen met bijhorende *queries* voor flexibele doelselectie. Deze *queries* brengen een aantal parameters in rekening en beantwoorden aan een aantal te kiezen wetmatigheden.

Schematisch zou je het idee kunnen voorstellen als een databank met als basiseenheid (“*record*”) een taalcompetentie of taaltaak met aanduiding van moeilijkheidsgraad van uitvoering (op basis van verschillende parameters). De taalcompetenties worden in begrijpelijke taal geformuleerd als ‘ik kan’-verklaringen. De Y-as geeft de stijgende moeilijkheidsgraad aan, de X-as beeldt de taalvaardigheid inhoudelijk uit in de breedte van haar toepassingsterreinen (domeinen, rollen, contexten,...). Uiteraard is dit een eerste ruwe voorstelling in 2-D, daar waar de digitale mogelijkheden om dergelijk concept (*online*) te beheren heel wat verder kunnen gaan zonder de gebruiksvriendelijkheid of overzichtelijkheid ervan in het gedrang te brengen.

Dergelijke databank biedt de mogelijkheid aan doelenselectie en aanbodsamenstelling te doen op verschillende niveaus (macro-meso-micro), volgens criteria die variëren naargelang dat niveau en rekening houdend met omstandigheden van tijd en plaats. Dit zou je de “queries” van de databank kunnen noemen.

Enkele voorbeelden van wat mogelijk wordt:

- Een opleiding fietshersteller die meer anderstaligen wil aantrekken en daarvoor parallel extra taalondersteuning wil aanbieden, kan de nodige taalcompetenties selecteren in functie van de gewenste doelsituatie.
- Een anderstalige die reeds heel wat taalcompetenties bezit, kan in samenspraak met de trajectbegeleider van TKO de nodige taalcompetenties aanklikken en deze via afstands- of gecombineerd onderwijs behalen.
- Een consortium dat een hiaat vaststelt in het aanbod in de regio of in de doorstroom tussen centra kan gerichter aangeven wat het noodzakelijke NT2-aanbod is .
- Een lesgever stelt op basis van de cursistprofielen in zijn groep een moduleplan op maat vast.
- De Vlaamse overheid bepaalt voor het secundair traject van inburgeraars een aantal specifieke *clusters* van taalcompetenties .
- ...

Een selectie volgens de redeneringen en keuzes achter de huidige Opleidingsprofielen kan in dit systeem nog steeds hetzelfde opleveren als de huidige opleidingen NT2. Bij combinatie van bepaalde parameters, bepaalde omstandigheden en mogelijkheden kan dit nog steeds de best te verantwoorden keuze zijn.

In essentie gaat het dus om een *future-proof* basisstramien dat desgewenst steeds actualiseerbaar is, zowel wat betreft de *records* als de *queries*.

Verdere exploratie nodig

Wie deze *queries* zal opstellen, met welke elementen ze rekening moeten houden, hoeveel er kunnen worden opgesteld en hoelang ze geldig zullen zijn, welke voorwaarden of garanties er moeten worden ingebouwd, hoe open of gesloten deze kunnen zijn, hoe de ontwikkel- en erkenningsprocedure moet verlopen, ... zijn allemaal onderwerpen voor het gesprek waar de contouren van de flexibiliseringsoefening nog verder uitgeklaard moeten worden. Het lijkt ons noodzakelijk verdere consequenties diepgaand te verkennen.

De uitwerking van een concept voor een flexibel aanbod NT2 heeft in ieder geval gevolgen op verschillende vlakken:

1. Vastleggen van doelen (ev. ook van trajecten)
2. Financiering
3. Controle op resultaten
4. Certificering
5. Organisatie in centra en in samenwerking met anderen; arbeidsorganisatie
6. Trajectbegeleiding - zelfsturing
7. Didactiek en verwachte deskundigheid van de lesgevers
8. Ondersteuning en begeleiding bij implementatie

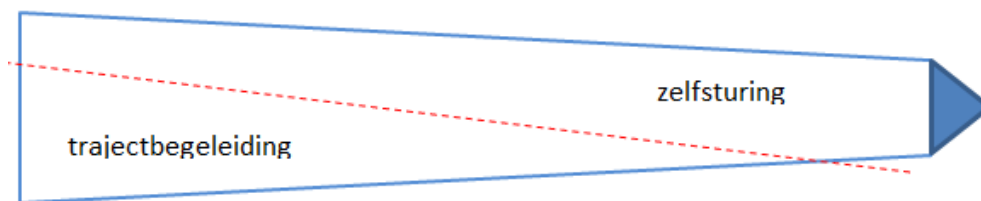
Op elk van deze vlakken wil de commissie Flexibilisering NT2 het gesprek aangaan met de overheid (Kabinet, AKOV, Administratie, Inspectie) en de belanghebbenden uit het werkveld om op middellange termijn tot een gedragen concept te komen. Ook zullen wellicht een aantal onderdelen verder onderzocht moeten worden, simulaties opgemaakt of scenario's in proeftuinen uitgetoet. Enkel zo kunnen er stevige fundamenten worden aangedragen voor een nieuw bouwwerk.

Behoeftenbepaling

De deugdelijkheid te zijn van de vaststelling van leerbehoeften is cruciaal. Op dit moment wordt het vastleggen van doelen voornamelijk bepaald door een behoeftenbepaling op macroniveau. De commissie Flexibilisering NT2 pleit ervoor dit ook naar het meso- en microniveau te brengen. Als de behoeftenbepaling goed gebeurt, verhoogt de zekerheid dat het aanbod gericht en doeltreffender is. En kosteneffectiever. Meer flexibiliteit bij het vastleggen van doelen op verschillende niveaus zal er toe leiden dat de verantwoording van de behoeftenbepaling en keuze van doelen meer in de focus komt te staan bij controle van de onderwijskwaliteit. Men moet namelijk kunnen onderbouwen dat het déze selectie van doelen is die de groep of dit individu echt nodig heeft.

Trajectbegeleiding

We zullen moeten inzetten op de ontwikkeling en implementatie van een beter instrumentarium voor behoeftenbepaling op de verschillende niveaus. Daarbij komt dat dergelijke identificatie breed genoeg moet zijn en zich niet enkel aan het begin van een traject kan situeren. Naast perspectieven, aspiraties, leernoden, .. kunnen een aantal andere leerderskenmerken een rol spelen in het bepalen van een haalbaar traject. Ook hier zal verdere verdieping nodig zijn om de parameters te bepalen die we kunnen gebruiken om cursisten te navigeren door een flexibel aanbod. Kortom, een tweede belangrijk element is een uitgebouwde trajectbegeleiding. Dit zal de nodige inspanningen en middelen vergen. Belangrijk in onze visie is enerzijds een ondersteunende benadering en anderzijds een toenemende mate van zelfbepaling en –sturing die rekening houden met de beginsituatie van iedere anderstalige. Trajectkeuzes maken of opleggen zonder samenspraak met de persoon zou deze boodschap van 'verzelfstandiging' tegenspreken.

Financieringsmodel

Een derde element betreft een mogelijk financieringsmodel dat dergelijk flexibel aanbod kan waarmaken. Er moet namelijk een *incentive* van uitgaan om flexibeler en gedifferentieerder te gaan werken. De huidige benadering geeft eerder aanleiding tot het 'draaien' van grote groepen met eenzelfde cursus, groepen die men poogt te homogeniseren qua (taaltechnisch) niveau. Op dit moment staat het discours rond behoeftegericht, flexibel, functioneel werken dus in spagaat met de subsidietechnische onderbouw. De flexibiliseringscommissie doet een beroep op de bestuurskundige *know-how* van de overheid om voor dit punt de mogelijkheden grondig te kunnen exploreren op hun uiteindelijke effecten op de onderwijspraktijk.

Wat zijn bv. de gecumuleerde ervaringen met systemen met studiepunten in hoger onderwijs? Is dat toepasbaar op bepaalde doelgroepen in het VO? Stel dat je werkt met een geïndividualiseerd 'rugzakje' aan studiepunten, hoe bepaal je voor zeer diverse doelgroepsegmenten het startquotum? Met welke parameters moet je hierbij rekening houden: leercapaciteit, gewenst einddoel... Hoe breng je dat onderbouwd in kaart en wat is de predictieve validiteit van dergelijke startbepaling? Wat als het rugzakje onverwacht opgebruikt is? Legt een dergelijk systeem niet te veel verantwoordelijkheid voor succes van leren bij de cursisten zelf? Hoeveel doelgroepensegmenten kunnen dat (niet) aan? Welk effect heeft dat op het zelfverstaan van de lesgevers NT2, op de perceptie van hun eigen opdracht en verantwoordelijkheid?

Is het voor bepaalde organisatiemodellen niet efficiënter multidisciplinaire teams samen te stellen en deze zowel goed omliggende opdrachten en verantwoordelijkheden toe te kennen als een verregaande autonomie, ook qua inzet van middelen?

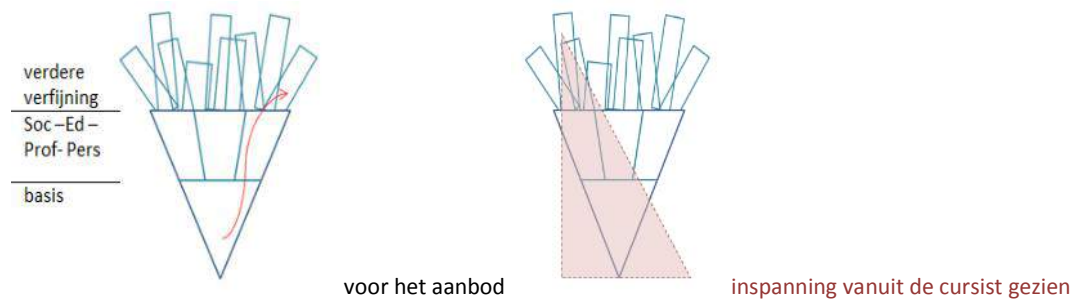
Wat zijn de gerapporteerde effecten van (vormen van) *output*-financiering: denk aan bonussen voor centra die erin slagen om trajecten sneller 'af te werken'?

Kortom, tal van onbeantwoorde vragen waarvoor de Commissie Flexibilisering vraagt verder onderzoek, (internationale) consultatie en overleg te organiseren.

Organisatievormen

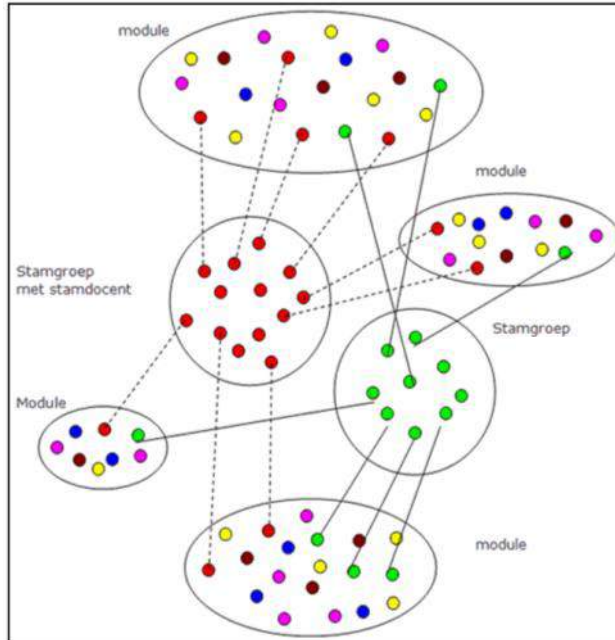
Een vierde element betreft de organisatie van het aanbod. Er zijn verschillende organisatievormen mogelijk en ze berusten op keuzes die worden gemaakt op een aantal hierboven vermelde punten. We geven een aantal mogelijkheden mee om de geesten in beweging te zetten en de discussie te voeren.

1. Frietzak

In dit model doorloopt elke cursist hetzelfde basisniveau en kan daarna kiezen voor een aanbod dat sociaal, educatief of professioneel is georiënteerd. Binnen elk gekozen perspectief worden verschillende vervolgmodes aangeboden met specifiekere inhoud. Dit model steunt op een homogenisering van groepen op basis van gemeenschappelijk geïdentificeerde behoeften. Bovenaan de frietzak zijn er potentieel veel blokjes mogelijk. Sommige blokken kunnen voor sommige doelgroepen ook in de vorm van zelfstudiepakketten (bv. leerpaden via afstandsonderwijs) of gecombineerd onderwijs aangeboden worden. Er zijn evenwel veel vragen mogelijk: Hoe (en welke instanties) bepalen welke modules nodig zijn (intake/statistisch behoeftenonderzoek)? Hoe de overgangen regelen? Hoe de omvang van het aantal richtingen onder controle houden?

2. Stamgroepenmodel en -modules

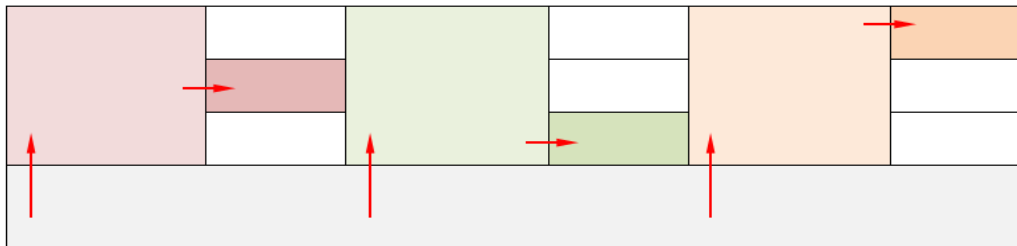
In dit model volgen de cursisten les in een aantal 'vaste' groepen met een vertrouwde, vaste begeleider, maar maken zij op regelmatige, geplande momenten 'uitstappen' naar specifieke modules, die inspelen op meer specifieke noden, leervragen of typische leerderskenmerken.

De specifieke modules kunnen zich richten op (1) verschillende niveaus, (2) verschillende behoeften, (3) verschillende rollen, (4) 'er-op-uit'-modules, (5) kennisverwerving, (6) taalvaardigheid, (7) via e-learning en OLC (8) herhaling of trager tempo, (9) ... Leerkrachten kunnen ingezet worden naargelang

hun sterktes en voorkeuren, en voor veel cursisten is het nuttig om van verschillende types lesgevers cursus te krijgen. Bovendien is er meer gelegenheid tot gevarieerde interactie met andere cursistengroepen.

Mogelijke subsidiëringsincentive: bv. enveloppe voor een team met behoorlijke autonomie
 Dergelijke opzet vergt nogal wat planningswerk voor het centrum. Het is een model dat bv. goed kan werken voor een hecht team met behoorlijke autonomie in aanwending van middelen.

3. Minor-maior

Het vroegere model van de universitaire opleiding Letteren met een hoofdrichting (maior) en bijkomende vakken (minor) kan eveneens inspiratie bieden. Cursisten kunnen i.s.m. met een trajectbegeleider kiezen voor één (of desgevallend meer) hoofdstromen en deze aanvullen met kleinere specifiekere modules in nevenschakeling.

4. Graadklassen

1.1	
1.2	1.2
2.1	2.1
2.2	2.2
2.3	2.3
2.4	...
...	

In graadklassen plaatst men cursisten van verschillende opeenvolgende niveaus samen. Heterogeniteit wordt ingezet om betere leereffecten te creëren via interactie en samenwerking. Dit systeem vergt de ontwikkeling van lesactiviteiten die hierop aansturen en vergt eveneens bepaalde competenties van leerkrachten op vlak van omgaan met verschillen in de klas qua taalvaardigheid. Het voor 'Ouders in Interactie' uitgewerkte lesmateriaal heeft al bewezen dat het mogelijk is om lessen te maken en te geven over verschillende niveaus heen op een overzichtelijke en gestructureerde manier. Dit model kan slechts werken als de klasgroepen niet te groot zijn.

5. Individueel plan

Al of niet in combinatie met groepslerenvia begeleide zelfstudie, afstandsonderwijs of gecombineerd onderwijs.

Naast deze eerder binnenschoolse modellen willen we uiteraard ruim baan scheppen voor modellen van **taalcoaching, duale** of **geïntegreerde trajecten** die de link leggen met andere levensdomeinen . Wat ons betreft kunnen deze modellen zowel in de context van werk (NodW), opleiding (NodO, leerlabo,...) vorm krijgen als in de context van de woonomgeving (SHVM), vrijetijdsinitiatieven, school van de kinderen, etc. Het ligt niet in de bedoeling van deze commissie de centra modellen op te leggen.

Enkele andere praktische gevolgen

1. Arbeidsorganisatie

De consequenties van sommige modellen naar arbeidsorganisatie en naar bepaalde aspecten van rechtspositie zullen onderzocht moeten worden. Denk bv. aan taalcoach, tijdelijke inzet van meer dan één docent voor een groep, etc. Vrije aanwending van middelen kan de centra (cf. zelfsturende, multidisciplinaire teams) mogelijkheden bieden om bepaalde modellen te kunnen uitvoeren.

2. Inspectie

De overheid zal via de inspectie controleren wat ze nu controleert: of het geboden onderwijs de zelf vooropgestelde doelen met cursisten realiseert, en of dat geëvalueerd wordt op een valide en betrouwbare wijze. Daarbij controleert ze niet langer gebaseerd op één leerplan dat identiek is voor elke module, maar op meer flexibele plannen.

Bijkomend punt van inspectie zal de focus zijn op de kwaliteit van de behoeftenbepaling en doelenselectie in functie van het flexibel inspelen op de noden.

3. Certificering

Een *set* van behaalde taalcompetenties kan gevalideerd worden met een (deel)certificaat, al of niet aangevuld met bijvoegsels. Cf. de keuzes i.v.m. de hierboven genoemde *queries*. Ook hierover moet het gesprek gevoerd worden.

Los van deze discussie kunnen (bepaalde volumes van) taalprestaties geijkt worden aan het Europees Referentiekader.

4. Ook voor andere talen?

Dergelijk model voor tweedetaalonderwijs biedt ook voor vreemde talen een mogelijk voorbeeld om een flexibel aanbod uit te bouwen.

5. O&O

Zoals op verschillende plaatsen in deze nota aangegeven zullen heel wat aannames verder onderzocht moeten worden en bepaalde opties eerst uitgetest in proeftuinen. Ook zal een bijkomend instrumentarium ontwikkeld moeten worden: behoeftenbepaling, vastleggen van doelen,, prototypisch les- en evaluatiemateriaal...

6. Implementatie

Er zullen strategieën of scenario's uitgekiend moeten worden voor een maximale acceptatie bij de verschillende betrokkenen op alle niveaus. Het zal een samenspel moeten zijn van draagvlak voor de visie (overtuigingsdimensie) via resonans/focusgroepen, positieve communicatie, professionalisering en ondersteuning, gebruiksvriendelijk lesmateriaal, subsidietechnisch slimme *incentives*, hogere blijfpercentages in de groepen, goede afstemming partners in het veld, didactiek NT2 volwassenenonderwijs ook in de initiële lerarenopleidingen en aanvangsbegeleiding, ... en natuurlijk vooral tijd en een volgehouden richting.

7. Ondersteuningstructuur

Meer flexibiliteit legt onvermijdelijk meer verantwoordelijkheid bij de centra . Dat gaat van goede samenwerking met partners om doelgroepsegmenten en hun behoeften scherp in beeld te krijgen over planning tot een stimulerend personeelsbeleid. Deskundigheidsbevordering op vlak van NT2 zal zeker nodig zijn, maar ook andere aspecten van de centrumwerking en beleidsvoering bepalen mee het succes van dergelijke vernieuwingen. Wij zien hierin een grote rol en verantwoordelijkheid weggelegd voor de ondersteuningsdiensten. Zij kunnen net dat centrumbrede aspect mee faciliteren.

Bijlage 4: Brief minister principiële goedkeuring OP NT2 (2 mei 2013)

Vlaamse overheid

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming
Departement Onderwijs en Vorming

Aan mevrouw Hilde DEMEYER
Voorzitter decretale stuurgroep
volwassenenonderwijs

Hoger Onderwijs en Volwassenenonderwijs
Koning Albert II-laan 15, 1210 Brussel
Tel. : 02 553 98 61 – Fax : 02 553 98 95
hogeronderwijsbeleid@vlaanderen.be

P/a Kardinaal Mercierplein 1
2800 Mechelen

uw kenmerk

ons kenmerk

bijlagen

vragen naar / e-mail
Katlijn Schroyens
Katlijn.schroyens@ond.vlaanderen.be

telefoonnummer
02 553 96 13

datum
02 MEI 2013

**Betreft: Beslissingen over de voorstellen van opleidingsprofielen volwassenenonderwijs
ingediend op 15 januari 2013**

Geachte mevrouw Demeyer

Volgens de bepalingen van artikel 24 van het decreet volwassenenonderwijs van 15 juni 2007 bepaalt de Vlaamse Regering de modulaire opleidingsprofielen op voordracht van de stuurgroep en na advies van de Vlaamse Onderwijsraad.

De Raad Levenslang en Levensbreed Leren van de VLOR bracht op 5 maart 2013 advies uit over de door de decretale stuurgroep voorgedragen voorstellen van opleidingsprofielen voor het secundair volwassenenonderwijs.

Mijn administratie heeft deze voorstellen van opleidingsprofielen getoetst aan de criteria vermeld in artikel 4 van het Besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2007 betreffende de organisatie van het opleidingsaanbod in het volwassenenonderwijs:

- wettelijke vereisten
- referentiekader
- maatschappelijke tendensen
- instapvereisten
- draagvlak
- gevolgen voor andere opleidingen of opleidingsniveaus

departement
Onderwijs en Vorming

www.ond.vlaanderen.be

De inspectie formuleerde een advies m.b.t. de diplomagerichtheid van het opleidingsprofiel dat volgens de decretale stuurgroep hiervoor in aanmerking kan komen.

1. Algemene toelichting m.b.t. de flexibilisering van de opleidingsprofielen van het studiegebied NT2

De ingediende voorstellen voor geactualiseerde opleidingsprofielen NT2, Richtgraad 1 tot en met 4 van het secundair volwassenenonderwijs werden door de decretale stuurgroep uitgewerkt in het kader van de opdracht tot flexibilisering van het opleidingsaanbod NT2 die ik op 1 juni 2011 aan de decretale stuurgroep gaf. De verdere flexibilisering van het opleidingsaanbod NT2 van het volwassenenonderwijs is maatschappelijk van groot belang. Nederlands leren is geen doel op zichzelf, maar gebeurt steeds in functie van een vooropgesteld doel op maatschappelijk persoonlijk, professioneel, educatief, ... vlak. Het opleidingsaanbod moet daarom functioneel zijn en maximaal kunnen inspelen op individuele behoeften. Vooral in te gaan op de concrete opmerkingen bij de vier aangepaste opleidingsprofielen NT2, wens ik enkele algemene opmerkingen over deze opleidingsprofielen te maken.

In de ingediende opleidingsprofielen NT2 van het secundair volwassenenonderwijs worden er wijzigingen voorzien in de formulering van de basiscompetenties. Omwille van de afstemming met het opleidingsprofiel NT2 van de basiseducatie is het van groot belang dat deze formulering bij een actualisering van dat opleidingsprofiel ook op het niveau van de basiseducatie wordt overgenomen.

De huidige opleidingsprofielen NT2 bevatten een bijlage met achtergrondinformatie over de gehanteerde begrippen en de opdracht van de ontwikkelcommissie. Ook bij de geactualiseerde opleidingsprofielen is een duiding van de opdracht tot flexibilisering noodzakelijk. Een uitgeschreven kader moet het waarom van de opdracht tot behoeftegericht werken en het belang van een helder taalgebruik in onze samenleving duidelijk maken. Deze achtergrondinformatie hoeft niet als bijlage in de opleidingsprofielen zelf opgenomen te worden, maar kan als afzonderlijk servicedocument opgesteld worden. Dat document kan ook als kader voor de leerplannen dienen. Bij de bijsturing van de ingediende opleidingsprofielen kan de stuurgroep hiermee al rekening houden en het servicedocument afwerken na de indiening van de bijgestuurde opleidingsprofielen. Mijn administratie zal dit op het volgend overleg met de stuurgroep toelichten en hiervoor een einddatum afspreken.

Op de vraag van de VLOR om in de benamingen en studiebewijzen van de NT2-opleidingen te verwijzen naar de niveaus van het Gemeenschappelijk Europees Referentiekader voor Moderne Vreemde Talen (ERK) wil ik nu niet ingaan. Conform de opdracht die ik aan de stuurgroep gegeven heb, werden de basiscompetenties met de taaltaken immers niet ERK-gebonden geactualiseerd. Daarom is een wijziging van de naamgeving van de opleidingen en studiebewijzen pas aan de orde, wanneer de basiscompetenties met de taaltaken een inhoudelijke herziening krijgen.

Om tegemoet te komen aan de hedendaagse verwachtingen en noden acht ik het wenselijk dat naar analogie met de recente actualisering van eindtermen moderne talen in het leerplichtonderwijs en met de opleiding Aanvullende Algemene Vorming het digitale aspect wordt opgenomen in de opleidingsprofielen. Voor Richtgraad 1 en 2 kan dat onder de vorm van een tekstkenmerk 'met aandacht voor digitale media' of 'ook via digitale media' onder een item 'taalgebruikssituatie'. Voor Richtgraad 3 en 4 kan de formulering 'zowel digitaal als niet digitaal' zijn.

Omwille van de leesbaarheid voor de gebruikers van de opleidingsprofielen NT2 is een gelijkvormige lay-out, een inhoudelijk gelijklopende aanpak en een helder taalgebruik onontbeerlijk. Een invulling bij punt 1.2. Inhoud van het opleidingsprofiel die niet dezelfde is als de invulling bij de situering van de modules roept immers vragen op. De omschrijving in de situering hoeft daarom niet een herhaling te zijn. In het opleidingsprofiel R3 is bijvoorbeeld gekozen voor een algemenere beschrijving bij punt 1.2. Inhoud. In het taalgebruik bij de situering van de modules moet ook duidelijk zijn wat er precies bedoeld wordt. Dit is nu niet altijd het geval. Zo is er bijvoorbeeld in de situering van de modules van het opleidingsprofiel R1 sprake van de onbegrijpelijke zinsnede 'onmiddellijke geografie'.

Het gebruik van identieke modules (A/B-modules) moet vermeden worden omdat dit botst met de eigenheid van een modulair systeem op het vlak van opbouw, certificering en vrijstellingen. Een minimaal onderscheid is dus noodzakelijk. Vertegenwoordigers van de stuurgroep gaven te kennen dat ze geen voorstander zijn van een verdeling van de basiscompetenties over de modules, omdat volgens hen dan geen coherent taalonderwijs meer mogelijk is. Een onderscheid maken in de teksttypes biedt geen oplossing, omdat teksttypes deel uitmaken van de basiscompetenties. Dit zou ook niet voldoende zijn. Daarom stelt de overheid voor om een onderscheid te maken door de domeinen en de rollen te expliciteren en vast te leggen. In de A-modules worden dan alle rollen uitdrukkelijk gekoppeld aan het persoonlijke domein en in de B-modules aan het publieke domein. In elke module komen minimaal 2 rollen aan bod die verschillend zijn tussen de A- en de B-modules. De domeinen en rollen moeten, net zoals bij de tekstkenmerken, gelezen worden als deel van de basiscompetenties. Voor geletertheid-modules is het vastleggen van domeinen en rollen echter niet aangewezen.

Het hanteren van domeinen en rollen is zeer belangrijk in functie van het behoeftegericht Nederlands leren. Het moet echter duidelijk zijn dat het niet enkel het centrum en de cursisten zijn die bepalen in welke domeinen en welke rollen een cursist leert functioneren in het Nederlands. Het Nederlands is immers de gemeenschappelijke en officiële taal waarin een aantal contacten verlopen of teksten tot stand komen. Enkel werken aan rollen die de cursist bij zijn inschrijving voor ogen heeft, zou niet getuigen van een langetermijndenken. Daarom moet dit in het servicedocument gekaderd worden. De toelichting en de omschrijving van de domeinen moeten ook meer aansluiten bij en verwijzen naar het ERK. Waar er nu sprake is van 'individuele sociale gewoonten', dient dit vervangen te worden door 'familiebetrekkingen, vrienden en buren en individuele activiteiten'. In het servicedocument moet ook tenminste een verwijzing naar het project van de Nederlandse Taalunie over de rollen opgenomen worden zodat de achtergrond van dit principe duidelijk wordt. De omschrijving van wat een rol is, is nu te summier. Bovendien meen ik dat de huidige mogelijkheid om de 10% extra leraarsuren voor NT2 onder meer voor individuele trajectbegeleiding in te zetten, dwingender geformuleerd moet worden in het decreet betreffende het volwassenenonderwijs. In het licht van een doorgedreven flexibilisering wint immers een individuele trajectbegeleiding waarbij er rekening wordt gehouden met het perspectief van de cursist en het perspectief van de doorverwijzende instantie aan belang.

Om het voor de leerkrachten zo eenvoudig mogelijk te maken, is een betere formulering van de tekstkenmerken nodig. De tekstkenmerken moeten helder zijn en consequenter in formulering. In de huidige opleidingsprofielen is er sprake van 'tekststructuur', maar in de nieuwe komt het begrip 'samenhang' voor in de categorisering en staan beide begrippen in de omschrijving. Indien het onderscheid tussen beide begrippen relevant is, moet dit geduid worden en consequent gebruikt worden. Naargelang van de richtgraad worden de tekstkenmerken al

dan niet in zinnen geformuleerd, zelfs binnen één opleidingsprofiel, terwijl ook hier een consequent gebruik is aangewezen, tenminste per opleidingsprofiel. Indien een tekstkenmerk geschreven is als een competentie, is een herformulering nodig. Als de inhoud niet beantwoordt aan de categorie, moet die gewijzigd worden. De categorieën van de verschillende richtgraden moeten ook identiek zijn, telkens voor de productieve en de receptieve vaardigheden. Bij de omschrijving moet er rekening gehouden worden met het principe van de keuze voor bepaalde domeinen en rollen. Daarom verdient een vrij algemene formulering hier de voorkeur. Zo kan in R3 en R4 voor een formulering in de zin van 'een brede waaier, een scala aan onderwerpen ...' gekozen worden.

Bij de vaardigheden zijn er soms op een bepaald niveau taaltaken toegevoegd. In dat geval moet er nagegaan worden of hiervoor een voorbereiding op het onderliggende niveau nodig is.

Bij de ondersteunende elementen is het uitgangspunt dat deze zo functioneel mogelijk moeten zijn en zoveel mogelijk als techniek geformuleerd worden. De uit het ERK overgenomen omschrijvingen werden soms terecht uitgesplitst, maar de volgorde van zowel de uitgesplitste als de niet-uitgesplitste omschrijvingen wisselt soms waardoor in de opleidingsprofielen niet meer bij elkaar staat wat bij elkaar hoort. Dit moet aangepast worden. Behalve als er gegronde inhoudelijke redenen zijn voor een wijziging van de ERK-formulering, moet deze volledig behouden blijven. Het opnemen van de kop waaronder in het ERK de omschrijving staat, maakt de interpretatie gemakkelijker en juister. Er zou daarom moeten nagegaan worden of een overname van de kop in de opleidingsprofielen haalbaar en wenselijk is.

De kennis moet als dusdanig worden uitgedrukt. Waar nu kennis en vaardigheden door elkaar staan, moet enkel wat kennis is behouden blijven en als kennis geformuleerd worden. Overlap met leer- en communicatiestrategieën moet vermeden worden. Het overlappen van de opleidingsprofielen met ondersteunende kennis brengt de haalbaarheid in het gedrang en daarover moet dus gewaakt worden. Alle onderdelen van de basiscompetenties moeten in de module immers tenminste bij één taalkaak aan bod komen.

In taalopleidingen moeten de leerstrategieën zoveel mogelijk als taalstrategieën uitgeschreven en benoemd worden, zeker in de hogere richtgraden. Bij de leerstrategieën werd in principe cumulatief gewerkt. Hierdoor zijn soms bij de hogere richtgraden in de uit het ERK overgenomen omschrijvingen zowel het lagere niveau als het eigenlijke niveau opgenomen. Omdat dit cumulatieve principe echter de modulaire opleiding verzwaart, is het wenselijk om na te gaan of en waar de expliciete cumulatie nodig is. Overlap – ook met kennis – moet steeds vermeden worden. Het verdient ook aanbeveling om na te gaan of er meer evenwicht mogelijk is bij de communicatiestrategieën (niet zoals in het ERK waar ze vrijwel allemaal betrekking hebben op de productieve taken).

In de ingediende opleidingsprofielen is er m.b.t. de attitudes niets gewijzigd. Dat is begrijpelijk omdat volgens de oorspronkelijke opdracht de basiscompetenties inhoudelijk niet mochten wijzigen. Bij deze actualisering van de opleidingsprofielen is het echter aangewezen om na te gaan welke attitudes kunnen hertaald worden in een (communicatie)strategie en om de overblijvende attitudes enkel te behouden, als dat nodig is. Communicatie (en leer-)strategieën lenen zich immers tot het aanleren van technieken.

Omwille van de flexibilisering ben ik het eens met het advies van de VLOR om een cursist tot hetzij de mondelinge, hetzij de schriftelijke component van een opleiding toe te laten, als de

competenties van diezelfde component in de onderliggende richtgraad zijn behaald (zie ook onder punt 2.1.1.). Dit vergt een aanpassing van het decreet betreffende het volwassenenonderwijs (artikel 35, §1, tweede lid).

2. Beslissingen over de opleidingsprofielen van het secundair volwassenenonderwijs

Met het oog op het voorleggen van de ingediende opleidingsprofielen aan de Vlaamse Regering heb ik op basis van het advies van de VLOR en de toetsing van mijn administratie volgende beslissingen genomen:

2.1. Studiegebied NT2

2.1.1. Richtgraad 1

Het opleidingsprofiel zal ter goedkeuring aan de Vlaamse Regering voorgelegd worden mits:

- de modules Waystage worden opgesplitst in mondeling en schriftelijk (hoewel er vanuit taalinhoudelijk oogpunt en met het doelpubliek voor ogen steekhoudende argumenten zijn om niet te splitsen, is dit omwille van het belang voor de flexibilisering van het aanbod en de samenwerking met de basiseducatie toch aangewezen: dit biedt immers meer mogelijkheden en de gesplijste modules kunnen ook geïntegreerd aangeboden worden);
- in punt 2.2 Tekstkenmerken, onder Schrijven bij Tekstlengte/samenhang op niveau Breakthrough 'zeer kort' toegevoegd wordt;
- in punt 2.3.1 Vaardigheden, onder Spreken:
  - bij BC 001 (op beschrijvend niveau) naar analogie met BC 011 (op structurend niveau) 'in informatieve teksten' toegevoegd wordt aan 'informatie vragen en geven';
  - zowel bij BC 005 als bij BC 006 het woordje 'of' gewijzigd wordt in 'en' omdat dit eenduidiger is;
- in punt 2.3.2 Vaardigheden, onder Luisteren de BC 013 op een 'verstaanbare' manier geherformuleerd wordt;
- in punt 2.4. onder Kennis, Leerstrategieën en Communicatiestrategieën:
  - de ondersteunende elementen uitgesplitst worden in niveau Breakthrough en Waystage (niveau A1 ontbreekt bijna helemaal bij de kennis) omwille van de band met het taalbeheersingsniveau (bij de uitsplitsing kan A2- eventueel uitzonderlijk aan Breakthrough worden toegekend vanuit 'de tweedetaalinschatting') en rekening houdend met de haalbaarheid nagegaan wordt in hoeverre A2- en A2+ allebei moeten opgenomen worden bij Waystage;
  - nagegaan wordt of de enige pragmatische competentie m.b.t. coherentie en cohesie naast enkel linguïstische competenties kan weggehaald worden;

- er in de volgorde bij de leerstrategieën tussen R1 en de andere richtgraden voor parallelle gezorgd wordt;
- er tussen leerstrategie nr. 4 en nr. 10 een keuze gemaakt wordt en nagegaan wordt of er nog overlap is.

2.1.2. Richtgraad 2:

Het opleidingsprofiel zal ter goedkeuring aan de Vlaamse Regering voorgelegd worden mits:

- ervoor gezorgd wordt dat de indeling in punt 1.2 Inhoud beantwoordt aan het nieuwe trajectvoorstel met een beperktere consecutiviteit;
- in punt 2.2 Tekstkenmerken:
  - onder Spreken en Schrijven bij Zinsstructuur in module 3 en 4 ingevuld wordt hoe de samenhang dan wel kan zijn;
  - onder Spreken bij tempo 3 en 4 gecontroleerd wordt of 'natuurlijk spreektempo' conform het ERK is en zo nodig gewijzigd wordt;
  - onder Luisteren bij tempo 'gedebiteerd' verwijderd wordt.
- in punt 2.3 Vaardigheden:
  - onder Spreken inzake BC010 een keuze gemaakt wordt tussen één BC of twee competenties en dit ook onder Schrijven consequent wordt doorgetrokken;
  - onder Schrijven in BC 019 na 'beleving' de weggevalen haakjes met tekst, nl. (wensen, noden en gevoelens) toegevoegd wordt naar analogie met BC 002 en BC 003; en er nagegaan wordt of de BC 019 zo moet geformuleerd blijven staan;
- in punt 2.4 in het consecutief opgebouwde traject ook de ondersteunende elementen opgesplitst worden o.a. op basis van de basiscompetenties (daarbij kan zowel B1- als B1+ eventueel uitzonderlijk aan het andere niveau worden toegekend vanuit 'de tweedetaalinschatting') en eventueel een niveaunuancering aangebracht wordt in de ERK-formulering naar eigen inschatting op basis van de BC's (een keuzewijziging en herhaling zijn ook mogelijk);
- in punt 2.4.2 Leerstrategieën, cursief een herformulering doorgevoerd wordt van 'Kleine stukjes informatie ... voor iemand anders samenvatten', omdat dit door toevoeging van een doelpubliek geen leerstrategie kan zijn of dat het wordt weggelaten;
- in punt 2.4.3 Communicatiestrategieën het 'Efficiënt omgaan met beperkte talige middelen' verwijderd wordt omdat dit al geconcretiseerd staat in de 4 eerste;
- er nagegaan wordt of 'onmiddellijk formuleren in de doeltaal' en 'schriftelijke passages parafraseren' een communicatiestrategie kan zijn en of daarvoor een bron voorhanden is (eventueel worden ze weggelaten);

2.1.3. Richtgraad 3

Het opleidingsprofiel zal ter goedkeuring aan de Vlaamse Regering voorgelegd worden, mits:

- in punt 1.1. Relatie opleiding-referentiekader de ERK-bladzijde toegevoegd wordt bij 'Het niveau B2 (...) wordt hierin beschouwd ...';
- in punt 2.2. Tekstkenmerken:
  - onder Spreken de algemene opmerkingen grondig opgevolgd worden (voor een juiste en volledige invulling bij categorieën zorgen, als tekstkenmerk formuleren, ...) en er inzake woordenschat de omschrijving van het ERK 'De trefzekerheid ... is over het algemeen hoog...' wordt overgenomen (deze relativering wordt immers gestaaft in Algemeen linguïstisch bereik en Bereik van de woordenschat);
  - onder Luisteren de formulering met standaarddialect gewijzigd wordt in wat er oorspronkelijk stond: 'standaarduitspraak of in een aanvaardbare variant ervan'; In punt 2.3. Vaardigheden vanuit parallelle met R4, spreken, de BC 009 ook op niveau R3 toegevoegd wordt (op R2 is er wel 'verslag uitbrengen');
- in punt 2.4.1. Kennis nagegaan wordt of de pragmatische competenties hier thuis horen en ze indien mogelijk verplaatst worden;
- in punt 2.4.2. Leerstrategieën een herformulering doorgevoerd wordt van 'Kleine stukjes informatie ... voor iemand anders samenvatten' omdat dit door toevoeging van een doelpubliek geen leerstrategie kan zijn en het daarenboven in het ERK B1 is;
- in punt 2.4.3. Communicatiestrategieën de laatste vijf verwijderd worden, omdat deze geen duidelijke communicatiestrategieën zijn.

2.1.4. Richtgraad 4

Het opleidingsprofiel zal ter goedkeuring aan de Vlaamse Regering voorgelegd worden, mits:

- in punt 1.1. Relatie opleiding – referentiekader bij de inhoudelijke beschrijving van het niveau C1 de pagina-aanduiding uit het ERK toegevoegd wordt (p. 35);
- in punt 2.2 Tekstkenmerken:
  - onder Spreken bij *uitspraak en intonatie* het tweede bolletje verwijderd wordt omdat dit overlapt met het eerste bolletje en bij *aantal gesprekspartners* het uit het huidige OP overgenomen 'ze getuigen van een gepaste en vlotte interactie' vervangen wordt door een aanduiding voor een aantal partners;
  - onder Spreken en Schrijven bij *woordenschat* vanuit parallelle met Richtgraad 3 de omschrijvingen naar het opleidingsniveau verwijderd worden;
  - onder Schrijven bij *woordenschat* het overbodige 'De teksten geven blijk van een goede beheersing van woordconnotatie' verwijderd wordt, omdat deze de

native speaker benaderen;

- in punt 2.3 Vaardigheden het gebruik van narratieve/literaire en artistiek-literaire teksten vergeleken wordt en hierbij voor eenduidigheid wordt gekozen en:
  - onder Schrijven in BC 024 het weggefallen 'en een standpunt' wordt toegevoegd en BC 025 over artistiek-literaire teksten schrijven verwijderd wordt, omdat hiervoor geen tijd is en dit niet te beoordelen valt (het ERK spreekt enkel over fantasierijke teksten);
  - onder Lezen de elementen 'de hoofdgedachte achterhalen, de gedachtegang volgen en specifieke informatie volgen' die nu onder Luisteren, in R3 en in het huidige OP R4 wisselend samen gezet worden, vergeleken worden en hierbij een keuze wordt gemaakt;
- in punt 2.4 Ondersteunende elementen dezelfde introductiezin als bij de andere drie richtgraden wordt gebruikt en controle toegevoegd wordt waar die is weggefallen.

2.2. Studiegebied mechanica-elektriciteit: Assistent podiumtechnicus en Podiumtechnicus:

De beide opleidingsprofielen zullen ter goedkeuring aan de Vlaamse Regering voorgelegd worden, mits:

- het advies van de VLOR gevolgd wordt om de volgorde relatie tussen de module basis elektriciteit en andere modules te schrappen;
- het advies van het inspectieverslag over de evaluatie van de opleidingsprofielen (2008-2009) gevolgd wordt om meer aandacht te besteden aan communicatie en technisch-artistieke aspecten van podiumtechniek, zoals geformuleerd in de Competent-fiches L150401, L150601 & L150801;
- het advies van het inspectieverslag over de evaluatie van de opleidingsprofielen (2008-2009) gevolgd wordt in functie van het belang van werkplekleren en het werkplekleren ook structureel in de opleiding voorzien wordt;
- er op het moment dat er een erkende beroepskwalificatie voor de podiumtechnici beschikbaar is, dit opleidingsprofiel daaraan afgetoetst en aangepast wordt;
- de technische opmerkingen van AKOV gevolgd worden (zie punt 4).

2.3. Studiegebied land- en tuinbouw: Uitvoerend CAD-tekenaar parken en tuinen

Het opleidingsprofiel en de diplomagerichtheid ervan zal ter goedkeuring aan de Vlaamse Regering voorgelegd worden, mits:

- de naamgeving van de opleiding meer verwijst naar bouwkundige aspecten (cfr. Competentfiche F110401), bijvoorbeeld "Uitvoerend CAD-tekenaar inrichting buitenruimte, parken en tuinen";

- het opleidingsprogramma aangevuld wordt met volgende modules uit de opleidingen uitvoerend CAD-tekenaar bouw en wegeniswerken:
  - bouwconstructies ruwbouw (60 lestijden);
  - toegepast CAD-tekenen in de bouw (20 lestijden);
- er op het moment dat er een erkende beroepskwalificatie ontwikkeld wordt waarvoor de Competentiefiche F110401 "Tekenaar bouw en inrichting buitenruimte" als voor-naamste referentiekader gehanteerd wordt, dit opleidingsprofiel daaraan afgetoetst en aangepast wordt;
- de technische opmerkingen van AKOV gevolgd worden (zie punt 4).

2.4. Studiegebied handel: geletterdheidsmodules

Het voorstel van de geletterdheidsmodules voor het studiegebied handel wens ik op dit moment nog in beraad te houden. Uit de ingediende geletterdheidsmodules op basis van de door AKOV ontwikkelde matrix Nederlands en leren leren blijkt immers dat er nood is aan het uitklaren van de visie m.b.t. deze geletterdheidsmodules. De overheid wenst dit in overleg met de decretale stuurgroep te doen. Voor de overheid is het onduidelijk waarom er slechts in beperkte mate gebruik werd gemaakt van de ontwikkelde matrix (er zijn bijvoorbeeld geen basiscompetenties van Leren leren opgenomen hoewel deze essentieel zijn omwille van hun transfergerichtheid, er zijn geen opklimmende niveaus voorzien, er is enkel een koppeling aan de diplomagerichte opleidingen van het studiegebied handel voorzien,...). De uitklaring van de visie kan ertoe leiden dat er meer uit de matrix gehaald wordt maar ook dat de ingediende geletterdheidsmodules voor het studiegebied handel als gevolg daarvan een wijziging behoeven.

3. Voorstel van werkwijze

Voor de onder voorbehoud goedgekeurde opleidingsprofielen stel ik voor dat de decretale stuurgroep in samenspraak met de Afdeling Projecten: EVC – Curriculum - Kwalificaties van het Agentschap voor Kwaliteitszorg in Onderwijs en Vorming de gevraagde aanpassingen aanbrengt. De technische opmerkingen zullen u meteen per mail overgemaakt worden. Voor het overleg in functie van de overige aanpassingen wil ik u vragen om hierover zo snel mogelijk afspraken te maken met AKOV.

Met vriendelijke groeten

 Pieter Smeets
 Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel

Bijlage 5: Brief minister principiële goedkeuring geletterdheidsmodules (6 januari 2014)

Vlaamse overheid

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming
Departement Onderwijs en Vorming

Hoger Onderwijs en Volwassenenonderwijs
Koning Albert II-laan 15, 1210 Brussel
Tel. : 02 553 98 61 – Fax : 02 553 98 95
hogeronderwijsbeleid@vlaanderen.be

Aan mevrouw Hilde DEMEYER
Voorzitter decretale stuurgroep
volwassenenonderwijs

p/a Guimardstraat 1
1040 BRUSSEL

uw kenmerk

ons kenmerk

bijlagen

vragen naar / e-mail

Katlijn Schroyens
Katlijn.schroyens@ond.vlaanderen.be

telefoonnummer

02 553 96 13

datum

06 JAN. 2014

**Betreft: Beslissingen over de voorstellen van opleidingsprofielen volwassenenonderwijs
ingediend op 15 september 2013**

Geachte mevrouw Demeyer

Volgens de bepalingen van artikel 24 van het decreet volwassenenonderwijs van 15 juni 2007 bepaalt de Vlaamse Regering de modulaire opleidingsprofielen op voordracht van de stuurgroep en na advies van de Vlaamse Onderwijsraad.

De Raad Levenslang en Levensbreed Leren van de VLOR bracht op 22 oktober 2013 advies uit over de door de decretale stuurgroep voorgedragen voorstellen van opleidingsprofielen voor het secundair volwassenenonderwijs.

Mijn administratie heeft deze voorstellen van opleidingsprofielen getoetst aan de criteria vermeld in artikel 4 van het Besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2007 betreffende de organisatie van het opleidingsaanbod in het volwassenenonderwijs:

- wettelijke vereisten
- referentiekader
- maatschappelijke tendensen
- instapvereisten
- draagvlak
- gevolgen voor andere opleidingen of opleidingsniveaus.

De inspectie formuleerde een advies m.b.t. de diplomagerichtheid van het opleidingsprofiel dat volgens de decretale stuurgroep hiervoor in aanmerking kan komen.

1. Algemene opmerkingen

Vooraleer in te gaan op de concrete opmerkingen bij de verschillende ingediende voorstellen, wens ik enkele algemene opmerkingen te geven en te antwoorden op vragen of opmerkingen van het VLOR-advies.

Voor het eerst werden opleidingsprofielen ingediend die een aanpassing van bestaande opleidingsprofielen aan een erkende beroepskwalificatie betreffen. Uit deze voorstellen blijkt duidelijk dat de richtlijnen m.b.t. de omzetting van een erkende beroepskwalificatie naar een opleidingsprofiel werden nageloeft. Aan de hand van de ingediende voorstellen wens ik echter nog enkele verduidelijkingen aan te brengen.

Een eerste verduidelijking betreft de mogelijkheid om een opstapmodule toe te voegen. In het voorstel van opleidingsprofiel Residentieel Elektrotechnisch Installateur is daartoe een module 'basis' uit het bestaande opleidingsprofiel overgenomen. Op zich is daar geen bezwaar tegen omdat het vanuit didactisch oogpunt relevant kan zijn cursisten elementaire competenties te laten verwerven die nodig zijn voor het kunnen volgen van de opleiding. Maar de relevantie vermindert wanneer er een module 'basis' wordt toegevoegd waarvan de basiscompetenties grotendeels overlappen met de basiscompetenties die uit de erkende beroepskwalificatie zijn overgenomen in een andere module van het opleidingsprofiel. De opname van een module 'basis' in het opleidingsprofiel betekent dat alle cursisten deze module met succes moeten gevolgd hebben of vrijgesteld worden om het certificaat te kunnen behalen. Het kan echter niet de bedoeling zijn dat de duur van een traject daardoor nodeloos wordt verlengd. Daarom moet overlap van basiscompetenties met andere modules zoveel mogelijk vermeden worden of, indien noodzakelijk geacht, op zijn minst toegelicht worden in de situering van de module. Het is dus van belang om steeds goed na te gaan wat men beoogt en of een bijkomende module dan de beste oplossing is. Soms kan de oplossing voor een bepaalde doelgroep misschien ook liggen in het voorzien van een verlengd traject.

Als het duidelijk is dat modules basiscompetenties bevatten die noodzakelijk zijn om andere modules van de opleiding met succes te kunnen volgen, moet een pijl voorzien worden tussen deze modules. Dit geldt ook voor opstapmodules of modules 'basis'. Dit wil echter niet zeggen dat dergelijke module steeds vooraf moet gaan aan alle andere modules. Oorspronkelijk was dit wel zo opgevat in de eerste reeks goedgekeurde opleidingsprofielen (d.w.z. de opleidingsprofielen van de studiegebieden textiel, kant, koeling en warmte en mechanica-elektriciteit die op 1 september 2005 ingevoerd werden). Maar omdat later werd vastgesteld dat dit niet altijd zo hoeft, is destijds afgesproken dat met deze strikte volgorderelatie geen rekening moest gehouden worden tot dit kon herzien worden bij de evaluatie van deze opleidingsprofielen. De toelichting over deze overgangsregeling in de omzendbrief stelt echter niet dat een module 'basis' niet meer als instapvoorwaarde voor volgende modules kan gelden. De boodschap is dat er niet meer zoals in het verleden automatisch een pijl wordt geplaatst naar alle volgende modules maar dat bij de ontwikkeling van een opleidingsprofiel steeds goed moet overwogen worden of een pijl nodig is en zo ja, naar welke modules.

Een tweede verduidelijking betreft het al dan niet vermelden van onderliggende vaardigheden van basisactiviteiten in modules 'werkplekleren'. Wanneer een module 'werkplekleren' aan het einde van een opleiding voorzien is met de bedoeling activiteiten geïntegreerd te oefenen,

volstaat het om enkel de activiteiten op te sommen zonder vermelding van alle onderliggende vaardigheden. Dit om herhaling te vermijden met competenties die al in andere modules voorkomen. In het voorstel voor de Tandartsassistent is er echter tussenin nog een module werkplekleren voorzien. In het geval dergelijke tussenliggende module werkplekleren een of meerdere basisactiviteiten bevat die niet in andere modules aan bod komen, is het aangewezen om de onderliggende vaardigheden toch te vermelden. Het gaat hier dan immers niet meer om een herhaling. Als de basisactiviteiten wel nog in een andere module voorzien zijn, is een vermelding van hun onderliggende vaardigheden niet nodig maar is het wel belangrijk om daarvoor te verwijzen naar punt 2 van het opleidingsprofiel. Wie de betreffende basisactiviteit nog niet in een eerdere module heeft gezien, wordt er dan op die manier op attent gemaakt waar de concrete opsomming van onderliggende activiteiten te vinden is.

M.b.t. de aanpassing van de opleiding Tandartsassistent aan de erkende beroepskwalificatie wijst de VLOR erop dat voor de gelijkaardige opleiding bij Syntra het diploma secundair onderwijs als toelatingsvoorwaarde geldt. Om tot de Se-n-se opleiding Tandartsassistentie toegelaten te worden moet men ofwel het diploma secundair onderwijs bezitten ofwel slagen in een toelatingsproef ofwel op basis van een EVC-EVK-procedure toegang verkrijgen. In het volwassenenonderwijs wordt echter een brede toegankelijkheid beoogd. Behalve voor sequentieel geordende modules gelden voor de opleidingen van het secundair volwassenenonderwijs daarom geen toelatingsvoorwaarden die gekoppeld zijn aan bepaalde studiebewijzen. Vele beroepsopleidingen van het volwassenenonderwijs zoals de opleiding Tandartsassistent bieden net de mogelijkheid om in combinatie met de opleiding Aanvullende Algemene Vorming het diploma secundair onderwijs te behalen. De VLOR merkt echter terecht op dat er omwille van de transparantie m.b.t. de beroepskwalificaties en de opleidingen die tot die kwalificaties leiden, onderzocht moet worden of het wenselijk en zinvol is dat andere toelatingsvoorwaarden kunnen gelden voor beroepsopleidingen die tot dezelfde beroepskwalificatie leiden.

De decretale stuurgroep diende opnieuw voorstellen voor uitbreidingsmodules voor opleidingen van het studiegebied personenzorg in. Voor sommige opleidingen, zoals de opleiding Jeugd- en Gehandicaptenzorg betekent dit dat er een groot aantal uitbreidingsmodules voorzien worden. Omwille van de transparantie is het belangrijk dat de doelstellingen van al deze uitbreidingsmodules duidelijk zijn en dat overlap tussen de basiscompetenties van de uitbreidingsmodules vermeden wordt. Daarom is het van belang dat de decretale stuurgroep er bij de ontwikkeling van de uitbreidingsmodules over waakt dat deze goed op elkaar afgestemd zijn.

N.a.v. de ingediende geletterdheidsmodules NT2 stelt de VLOR zich vragen over de plaats, de benaming en de referentiekaders van de modules die de centra inzetten in functie van remediëring en ondersteuning van cursisten bij opleiding en/of werk. De ingediende geletterdheidsmodules zijn volgens de VLOR waardevol maar verdienen een andere benaming dan geletterdheidsmodules en komen ook niet tegemoet aan alle specifieke geletterdheidsnoden van de NT2-leerder. De VLOR vraagt zich ook af of de matrix Nederlands en Leren leren in dit geval ook niet als referentiekader had kunnen dienen en betreurt dat de ontwikkelde geletterdheidsmodules voor richtgraad 3 niet voor advies werden voorgelegd.

De reden waarom de geletterdheidsmodules op niveau van richtgraad 3 niet voor advies werden voorgelegd aan de VLOR heeft te maken met de matrix Nederlands en Leren leren. Deze matrix is door AKOV ontwikkeld als referentiekader voor geletterdheidsmodules ter ondersteuning van cursisten die competenties ontbreken om een beroepsopleiding of een vervolgopleiding (in de uitgangspunten afgebakend tot hoger beroeps onderwijs of een professionele

bachelor) met succes te kunnen volgen. De matrix laat toe om geletterdheidsmodules te ontwikkelen die zowel voor cursisten met Nederlands als thuistaal als cursisten met een andere thuistaal geschikt zijn. Deze geletterdheidsmodules zijn bedoeld voor cursisten die het Nederlands in principe voldoende beheersen om in te stappen in een opleiding, maar voornamelijk problemen hebben met de specifieke taalvereisten van een opleidingscontext. Nadat uit de op 15 januari 2013 ingediende voorstellen van geletterdheidsmodules voor de diplomagerichte beroepsopleidingen van het studiegebied handel bleek dat hiervoor slechts in beperkte mate gebruik was gemaakt van de matrix Nederlands en Leren leren, heeft er een verduidelijkend overleg tussen de administratie en de decretale stuurgroep plaatsgehad. Daar werd uitdrukkelijk gevraagd om een set van geletterdheidsmodules te ontwikkelen die alle niveaus en alle basiscompetenties van de matrix Nederlands en leren leren zou dekken en aan de diplomagerichte beroepsopleidingen van alle studiegebieden zou kunnen gekoppeld worden. Zodra deze set beschikbaar is en goedgekeurd door de Vlaamse Regering, kunnen ook cursisten met een educatief perspectief die al het niveau richtgraad 2 van Nederlands verworven hebben, daarvan gebruik maken. Afzonderlijke geletterdheidsmodules vanaf richtgraad 3 voor NT2-cursisten met educatief perspectief zijn dan niet meer nodig en zouden de transparantie niet ten goed komen. Op de vraag van de stuurgroep om in het kader van de flexibiliseringsopdracht m.b.t. NT2 ook geletterdheidsmodules te kunnen voorzien, heeft de overheid daarom enkel ingestemd voor de richtgraden 1 en 2 en werden conform deze afspraak alleen de voorstellen van geletterdheidsmodules voor de richtgraden 1 en 2 voor advies doorgestuurd.

Zoals gevraagd werkt de stuurgroep volwassenenonderwijs momenteel aan een document waarin de uitgangspunten voor de flexibiliseringsmogelijkheden van de nieuwe opleidingsprofielen NT2 worden toegelicht. Het is aangewezen om in deze uitgangspunten ook toelichting te geven over de mogelijkheden van de geletterdheidsmodules NT2 richtgraad 1 en 2. Daarbij is het van belang om duidelijk te maken dat de eerste vier geletterdheidsmodules op niveau van richtgraad 2 niet bedoeld zijn voor ondersteuning bij opleidingen in het hoger onderwijs. Het aangeboden taalniveau (B1) is onvoldoende voor een opleiding in het hoger onderwijs waarvoor algemeen B2 als instapniveau wordt gevraagd. Bovendien moet ook verduidelijkt worden dat deze geletterdheidsmodules enkel talige ondersteuning kunnen bieden en niet over Leren leren gaan.

2. Beslissingen over de opleidingsprofielen van het secundair volwassenenonderwijs

Met het oog op het voorleggen van de ingediende opleidingsprofielen aan de Vlaamse Regering heb ik op basis van het advies van de VLOR en de toetsing van mijn administratie volgende beslissingen genomen:

2.1. Studiegebied NT2

2.1.1. Richtgraad 1

Het opleidingsprofiel zal ter goedkeuring aan de Vlaamse Regering voorgelegd worden mits:

- * de situeringen van de respectievelijke geletterdheidsmodules duidelijker vermelden waarop de taaltaken zullen focussen:
  - o in de module NT2 Breakthrough/Waystage Spreken en luisteren in de opleiding is het van belang te vermelden dat de focus op het educatieve domein ligt (bijvoorbeeld: 'De taaltaken focussen op het educatieve domein, meer bepaald op

de rol van lerende zoals die voor de cursist binnen de context van de opleiding relevant is. Dat brengt met zich mee dat de taaltaken ook refereren aan domeinen en rollen die het voorwerp van de opleiding uitmaken. Tegelijkertijd verwerft de cursist de nodige kennis en strategieën en werkt hij aan de attitudes om deze taaltaken mee uit te voeren’);

- in de module NT2 Breakthrough/Waystage Spreken en luisteren op de werk- en stageplaats is het van belang te vermelden dat de focus op het professionele domein ligt (bijvoorbeeld: ‘De taaltaken focussen op het professionele domein, meer bepaald op de rol van stagiair of werkende zoals die voor de cursist, binnen de context van het werk of de stage, relevant is. Dat brengt met zich mee dat de taaltaken ook refereren aan domeinen en rollen die het voorwerp van de stage of het werk uitmaken. Tegelijkertijd verwerft de cursist de nodige kennis en strategieën en werkt hij aan de attitudes om deze taaltaken mee uit te voeren’);

- een gemotiveerde keuze wordt gemaakt voor basiscompetentie 013 (het globale onderwerp bepalen wanneer een spreker zijn beleving (d.i. wensen, noden, gevoelens) verwoordt) of 014 (het globale onderwerp bepalen in een klacht) omdat beleving ruimer is dan klacht;
- een gemotiveerde keuze wordt gemaakt voor wel of niet opname van basiscompetentie 022 (de informatie overzichtelijk ordenen in prescriptieve teksten);
- de formuleringen waar nodig worden aangepast aan het opleidingsprofiel zoals dat wordt goedgekeurd door de Vlaamse Regering.

2.1.2. Richtgraad 2:

Het opleidingsprofiel zal ter goedkeuring aan de Vlaamse Regering voorgelegd worden mits:

- de situeringen van de respectievelijke geletterdheidsmodules duidelijker vermelden waarop de taaltaken zullen focussen:
  - in de modules Lessen volgen, Spreken in de opleiding, Teksten schrijven en Studieteksten verwerken is het van belang te vermelden dat de focus op het educatieve domein ligt (bijvoorbeeld: ‘De taaltaken focussen op het educatieve domein, meer bepaald op de rol van lerende zoals die voor de cursist binnen de context van de opleiding relevant is. Dat brengt met zich mee dat de taaltaken ook refereren aan domeinen en rollen die het voorwerp van de opleiding uitmaken. Tegelijkertijd verwerft de cursist de nodige kennis en strategieën en werkt hij aan de attitudes om deze taaltaken mee uit te voeren’);
  - in de module Spreken en luisteren op de werk- en stageplaats is het van belang te vermelden dat de focus op het professionele domein ligt (bijvoorbeeld: ‘De taaltaken focussen op het professionele domein, meer bepaald op de rol van stagiair of werkende zoals die voor de cursist, binnen de context van het werk of de stage, relevant is. Dat brengt met zich mee dat de taaltaken ook refereren aan domeinen en rollen die het voorwerp van de stage of het werk uitmaken. Tegelijkertijd verwerft de cursist de nodige kennis en strategieën en werkt hij

aan de attitudes om deze taaltaken mee uit te voeren”);

- in de modules *Lessen volgen*, *Spreken in de opleiding*, *Teksten schrijven* en *Studieteksten verwerken* tekstuele en eventuele inhoudelijke aanpassingen in de situering worden aangebracht:
  - tekstuele aanpassingen omwille van de parallelie (o.a. inzake het wel of niet opnemen van lesgevers en medecursisten als gesprekspartners, het vermelden van vak- en belangstellingsgebied of slechts één van beide, ...);
  - inhoudelijke aanpassingen omwille van de keuze voor een bepaald niveau van tekstenmerken en het vermijden van een discrepantie tussen de omschrijving in de situering en de eigenlijke taaltaken; dit geldt ook voor de naam van de modules;
- voor de modules *Lessen volgen*, *Spreken in de opleiding*, *Teksten schrijven* en *Studieteksten verwerken* een keuze wordt gemaakt tussen het weglaten van de ondersteunende taalvaardigheden als basiscompetentie of het opnemen ervan als volwaardige basiscompetentie door de omschrijving als ‘ondersteunend’ te verwijderen (verwijdering betekent enkel dat ze niet als basiscompetentie behaald moeten worden en houdt niet in dat er niet mee gewerkt kan worden); bij behoud ervan moet worden nagegaan of het haalbaar is om in een tijdspanne van 40 lestijden die basiscompetenties te bereiken met de kennis en strategieën die erbij horen;
- voor de basiscompetentie 022 (een samenvatting schrijven van informatieve teksten) in de module *Lessen volgen* ook geschreven teksten moeten worden samengevat en dit principe wordt nagegaan voor alle ondersteunende taalvaardigheidsbasiscompetenties;
- er nagegaan wordt waarom enkel de vaardigheid lezen niet als ondersteunend is opgenomen in de module ‘*Lessen volgen*’ en de vaardigheid luisteren niet als ondersteunend is opgenomen in de module ‘*Teksten schrijven*’;
- per basiscompetentie uit het opleidingsprofiel van richtgraad 2 een keuze wordt gemaakt voor een set van tekstenmerken met de aansluitende kennis en strategieën (in dit opleidingsprofiel werd immers consecutiviteit ingebouwd door dezelfde taaltaken te herhalen met een hoger niveau van tekstenmerken, kennis en strategieën);
- de formuleringen waar nodig worden aangepast aan het opleidingsprofiel zoals dat wordt goedgekeurd door de Vlaamse Regering;
- instapvereisten worden toegevoegd, met als minimum de modules met de aangeboden vaardigheden van vaardigheden van richtgraad 1 omdat zonder die talige instapvereisten de duur te kort is.

2.2. Studiegebied mechanica-elektriciteit: Residentieel Elektrotechnisch Installateur

Het opleidingsprofiel en de diplomagerichtheid ervan zullen ter goedkeuring aan de Vlaamse Regering voorgelegd worden mits:

- de grote overlap tussen de module *Basis elektriciteit* en de module *Basisschakelingen*

weggewerkt wordt;

- er een sequentiële volgorde wordt bepaald als blijkt dat de module Basis basiscompetenties bevat die noodzakelijk zijn om andere modules van de opleiding met succes te kunnen volgen;
- de situering van de module Werkplekleren Residentieel Elektrotechnisch Installateur conform wordt gemaakt met de andere onderdelen van het opleidingsprofiel en eventueel als gevolg daarvan de duur van de module en opleiding aan te passen, rekening houdend met volgende opmerkingen:
  - de inleidende zin 'In deze module worden de basiscompetenties verworven gedurende de opleiding in de praktijk verder ingeoeft' is misleidend omdat dit niet overeenstemt met de opgesomde basisactiviteiten in deze module en omdat er een logische opeenvolging wordt gesuggereerd die niet overeenstemt met het uitgetekende leertraject en de instapvereisten voor de module;
  - het is aangewezen om een afzonderlijke module 'Werkplekleren hoogte werk' te voorzien zodat het duidelijker wordt dat wie hierin geslaagd is werkzaamheden kan uitvoeren waarvoor een attest vereist is;
  - er dient ook afgetoetst te worden of het zinvol is om een afzonderlijke module werkplekleren te voorzien voor de basisactiviteiten 'Realiseert sleuven en holtes voor het leggen van leidingen' en 'Voert eenvoudig metselwerk uit'.

2.3. Studiegebied personenzorg

2.3.1. Tandartsassistent

Het opleidingsprofiel zal ter goedkeuring aan de Vlaamse Regering voorgelegd worden mits:

- de basisactiviteit in de module EHBO korter/algemener wordt geformuleerd en de onderliggende vaardigheden als opsomming benoemd worden zodat deze module meer in overeenstemming is met andere modules in het kader van de erkende beroepskwalificatie (door bijvoorbeeld als basisactiviteit 'verleent eerste hulp in noodsituaties' te formuleren en als onderliggende activiteiten:
  - werkt bij de voorbereiding, organisatie en uitvoering van de werkzaamheden volgens het stappenplan,
  - past de vigerende regelgeving toe op het gebied van hygiëne, milieu, veiligheid en gezondheid,
  - past elementaire EHBO-vaardigheden zelfstandig toe,
  - schat in of medische of andere hulp moet ingeroepen worden);
- de module EHBO als instapvoorwaarde voor de module Werkplekleren: observatie in een tandartspraktijk geldt;

- de naam van de module Werkplekleren: observatie in een tandartspraktijk in overeenstemming wordt gebracht met de basisactiviteit en onderliggende vaardigheden (bijvoorbeeld Werkplekleren: observatie en basisassistentie in een tandartsenpraktijk) en een verwijzing naar de onderliggende vaardigheden onder punt 2 wordt toegevoegd;
- de module 'Deskundigheidsontwikkeling' als afzonderlijke module geschrapt wordt en deze activiteit in andere modules wordt geïntegreerd (bijvoorbeeld in de module(s) werkplekleren); daarbij is het aanbevolen om de basisactiviteit en de onderliggende vaardigheden te herformuleren zodat deze meer in overeenstemming zijn met deze activiteit zoals deze in andere beroepskwalificaties na de pilootdossiers wordt voorzien: 'verdiept en verbreedt zijn competenties:
  - heeft inzicht in zijn eigen competenties;
  - speelt in op de wijzigende ontwikkelingen binnen het vakgebied;
  - zoekt actief naar situaties om zijn competentie(s) te verbreden en te verdiepen';
- in de situering van de module 'Communicatie met patiënten' verduidelijkt wordt dat er rekening dient gehouden te worden met het brede scala van patiënten waarmee tandartsassistenten in contact kunnen komen (bijvoorbeeld door tussen haakjes bij de patiënt toe te voegen: 'rekening houdend met hun leeftijd, achtergrond, problematiek,...');
- in de uitbreidingsmodule 'Communicatie met en assistentie bij specifieke doelgroepen' een specifieke omschrijving op te nemen waardoor er een duidelijker onderscheid ontstaat met de module 'Communicatie met patiënten' van het certificaattraject:
  - door in de situering van de module te expliciteren wat in deze module beoogd wordt;
  - door de basiscompetenties concreter te formuleren met voldoende aandacht voor de link met de beroepskwalificatie.

Gezien de bestaande opleiding Tandartsassistent al voorkomt in de lijst van diplomagerichte opleidingen en ook het aangepaste opleidingsprofiel voldoet aan de decretale voorwaarden, heeft de Vlaamse Regering niets meer te regelen m.b.t. de diplomagerichtheid van deze opleiding.

2.3.2. Uitbreidingsmodules voor Jeugd- en gehandicaptenzorg en Interculturele Medewerker

De beide opleidingsprofielen met toegevoegde uitbreidingsmodules zullen ter goedkeuring aan de Vlaamse Regering voorgelegd worden mits:

- er wordt nagegaan of de uitbreidingsmodules 'Gezinsgericht werken', 'Introductie gezinsbegeleiding' en 'Omgaan met specifieke gezinssituaties' ook relevant kunnen zijn voor de opleiding Begeleider-animator voor Bejaarden;
- de module 'Introductie op begrippen en principes uit de contextuele hulpverlening'

geschrapt wordt omdat uit de drie andere nieuwe uitbreidingsmodules blijkt dat de decreetale stuurgroep de keuze heeft gemaakt om modules te ontwikkelen waarbij het accent ligt op methodieken en/of vaardigheden en waarbij de inhoud/theoretische kaders niet worden geëxpliciteerd; dit biedt de mogelijkheid om in te spelen op ontwikkelingen binnen de sector en om de competenties van de module 'Introductie op begrippen en principes uit de contextuele hulpverlening' te laten verwerven via de modules 'Gezinsgericht werken' en 'Introductie gezinsbegeleiding'. Door geen afzonderlijke modules te voorzien voor een bepaald theoretisch kader (in dit voorstel contextuele hulpverlening) kan het aantal uitbreidingsmodules overzichtelijk gehouden worden en wordt de keuze om theoretische kaders niet te expliciteren duidelijker.

2.3.3. Uitbreidingsmodules voor Verzorgende en Zorgkundige

De beide opleidingsprofielen met toegevoegde uitbreidingsmodule 'Complexe cliëntcontexten' zullen ter goedkeuring aan de Vlaamse Regering worden voorgelegd.

3. Voorstel van werkwijze

Voor de onder voorbehoud goedgekeurde opleidingsprofielen stel ik voor dat de decreetale stuurgroep in samenspraak met de Afdeling Projecten; EVC – Curriculum - Kwalificaties van het Agentschap voor Kwaliteitszorg in Onderwijs en Vorming de gevraagde aanpassingen zo spel mogelijk aanbrengt.

Met vriendelijke groeten

Pascal SMET
Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel

Bijlage 6: Besluit Vlaamse Regering OP NT2 – artikel 10

Art. 10. In artikel 1 van het besluit van de Vlaamse Regering van 10 juli 2008 betreffende de modulaire structuur van het secundair volwassenenonderwijs voor het studiegebied Nederlands tweede taal, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 24 juli 2009, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid wordt de zinsnede “wordt het opleidingsprofiel voor de modulaire opleiding Nederlands tweede taal professioneel gids/reisleider richtgraad 3 van het studiegebied Nederlands tweede taal, dat behoort tot het secundair volwassenenonderwijs, vastgelegd in bijlage I, die bij dit besluit is” vervangen door de zinsnede “worden de opleidingsprofielen voor de modulaire opleidingen van het studiegebied Nederlands tweede taal, dat behoort tot het secundair volwassenenonderwijs, vastgelegd in bijlage I tot en met V, die bij dit besluit zijn”;

2° tussen het eerste en het tweede lid wordt een lid ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Ter uitvoering van artikel 24, § 2, van het voormelde decreet wordt voor bijzondere doelgroepen als volgt afgeweken van het minimale aantal lestijden van de volgende opleidingen:

1° de opleiding Nederlands tweede taal richtgraad 1 kan voor snel-lerende cursisten 160 lestijden bedragen, verdeeld in 4 modules van telkens 40 lestijden, of voor traag-lerende cursisten 360 lestijden, verdeeld in 4 modules van telkens 90 lestijden;

2° de opleiding Nederlands tweede taal richtgraad 2 kan voor snel-lerende cursisten 320 lestijden bedragen, verdeeld in 8 modules van telkens 40 lestijden, of voor traag-lerende cursisten 720 lestijden, verdeeld in 8 modules van telkens 90 lestijden;

3° de opleiding Nederlands tweede taal richtgraad 3 kan voor snel-lerende cursisten 160 lestijden bedragen, verdeeld in 2 modules van telkens 80 lestijden;

4° de opleiding Nederlands tweede taal richtgraad 4 kan voor snel-lerende cursisten 160 lestijden bedragen, verdeeld in 2 modules van telkens 80 lestijden.”;

3° aan het bestaande tweede lid, dat het derde lid wordt, wordt aan de inleidende zin de volgende zinsnede toegevoegd:

“waarvan het opleidingsprofiel is vastgelegd in het besluit van de Vlaamse Regering van 18 november 2005 betreffende de modulaire structuur van het secundair onderwijs voor sociale promotie voor het studiegebied Nederlands tweede taal” ;

4° in het bestaande tweede lid, dat het derde lid wordt, worden punt 1°, 2°, 3° en 5° opgeheven.

Bijlage 7: Matrix NT2

MATRIX NT2

1	Relatie opleiding referentiekader	54
2	Inhoud	56
3	Tekstkenmerken	59
4	Basiscompetenties (taaltaken)	67
5	Kennis	74
6	Strategieën	77
7	Attitudes	82
8	Situering van de module in de opleiding	83

Relatie opleiding referentiekader

R1 (Breakthrough en Waystage)	R2 (Threshold)	R3 (Vantage)	R4 (Effectiveness)
<p>Na de opleiding Nederlands tweede taal – R1 beheerst de cursist als basisgebruiker het Nederlands op het overlevingsniveau. Eerst bereikt hij het basisniveau dat gelijk staat met Richtgraad 1 – 1.1 of Breakthrough en nadien het overlevingsniveau dat gelijk staat met Richtgraad 1 – 1.2 of Waystage.</p> <p>Deze niveaubeschrijving en -indeling komen overeen met de gelijknamige niveaus uit het ‘Gemeenschappelijk Europees Referentiekader voor Moderne Vreemde Talen: Leren, Onderwijzen, Beoordelen’. De Nederlandse Taalunie verzorgde de officiële Nederlandse vertaling van het ‘Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment’ dat in 2016 door de Raad van Europa werd gepubliceerd. Deze publicatie beschrijft op alomvattende wijze wat taalleerders moeten leren om een taal te kunnen gebruiken voor communicatie en welke kennis en vaardigheden zij moeten ontwikkelen om daarbij doeltreffend te kunnen handelen. (p.7) http://taalunieversum.org/inhoud/erk-nederlands/over-het-erk</p> <p>Het niveau A1 (Breakthrough) wordt</p>	<p>Na de opleiding Nederlands tweede taal – R2 beheerst de cursist als onafhankelijke gebruiker het Nederlands op het niveau van een beperkte talige zelfstandigheid, Threshold.</p> <p>Deze niveaubeschrijving en -indeling komen overeen met de gelijknamige niveaus uit het ‘Gemeenschappelijk Europees Referentiekader voor Moderne Vreemde Talen: Leren, Onderwijzen, Beoordelen’. De Nederlandse Taalunie verzorgde de officiële Nederlandse vertaling van het ‘Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment’ dat in 2001 door de Raad van Europa werd gepubliceerd. Deze publicatie beschrijft op alomvattende wijze wat taalleerders moeten leren om een taal te kunnen gebruiken voor communicatie en welke kennis en vaardigheden zij moeten ontwikkelen om daarbij doeltreffend te kunnen handelen. (p. 7) http://taalunieversum.org/inhoud/erk-nederlands/over-het-erk</p> <p>Het niveau B1 (Threshold) wordt het</p>	<p>Na de opleiding Nederlands tweede taal – R3 beheerst de cursist als onafhankelijke gebruiker het Nederlands op het niveau van de talige zelfstandigheid, Vantage.</p> <p>Deze niveaubeschrijving en -indeling komen overeen met de gelijknamige niveaus uit het ‘Gemeenschappelijk Europees Referentiekader voor Moderne Vreemde Talen: Leren, Onderwijzen, Beoordelen’. De Nederlandse Taalunie verzorgde de officiële Nederlandse vertaling van het ‘Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment’ dat in 2001 door de Raad van Europa werd gepubliceerd. Deze publicatie beschrijft op alomvattende wijze wat taalleerders moeten leren om een taal te kunnen gebruiken voor communicatie en welke kennis en vaardigheden zij moeten ontwikkelen om daarbij doeltreffend te kunnen handelen. (p.7) http://taalunieversum.org/inhoud/erk-nederlands/over-het-erk</p> <p>Het niveau B2 (Vantage) wordt hierin</p>	<p>Na de opleiding Nederlands tweede taal – R4 beheerst de cursist als vaardige gebruiker het Nederlands op het niveau van effectieve operationele vaardigheid, Effectiveness.</p> <p>Deze niveaubeschrijving en -indeling komen overeen met de gelijknamige niveaus uit het ‘Gemeenschappelijk Europees Referentiekader voor Moderne Vreemde Talen: Leren, Onderwijzen, Beoordelen’. De Nederlandse Taalunie verzorgde de officiële Nederlandse vertaling van het ‘Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment’ dat in 2001 door de Raad van Europa werd gepubliceerd. Deze publicatie beschrijft op alomvattende wijze wat taalleerders moeten leren om een taal te kunnen gebruiken voor communicatie en welke kennis en vaardigheden zij moeten ontwikkelen om daarbij doeltreffend te kunnen handelen. (p.7) http://taalunieversum.org/inhoud/erk-nederlands/over-het-erk</p> <p>Het niveau C1 (Effective Operational</p>

R1 (Breakthrough en Waystage)	R2 (Threshold)	R3 (Vantage)	R4 (Effectiveness)
<p>beschouwd als het laagste niveau van generatief taalgebruik, het punt waarop leerders op een eenvoudige manier interactief kunnen zijn en niet meer uitsluitend vertrouwen op een zeer beperkt, lexicaal geordend repertoire van situatiegebonden frasen.</p> <p>Het niveau A2 (Waystage) is het niveau van de sociale functies en activiteiten buitenshuis. Wat opvalt in een sterk niveau A2 is de meer actieve deelname aan gesprekken met enige hulp en zekere beperkingen en aanzienlijk meer mogelijkheden om een monoloog te voeren.</p> <p>Het is echter pas vanaf het volgende niveau B1 of Threshold dat men de vaardigheid beheerst om interactie te onderhouden en over te brengen wat men wil overbrengen in uiteenlopende contexten. (p. 33-34)</p> <p>Dit opleidingsprofiel sluit aan bij het Europese referentiekader, maar hanteert een eigen ordeningskader met een afzonderlijke vermelding van domeinen, rollen, tekstkenmerken en verwerkingsniveaus.</p>	<p>best getypeerd door twee aspecten. Het eerste is de vaardigheid om interactie te onderhouden en de vaardigheid om over te brengen wat men wil overbrengen in uiteenlopende contexten. Het tweede aspect is de vaardigheid om problemen in het dagelijks leven flexibel op te lossen. In een sterk niveau B1 zijn dezelfde hoofdaspecten aanwezig, maar ligt de nadruk op de uitwisselingen van hoeveelheden informatie. (p.34)</p> <p>De onafhankelijke taalgebruiker voelt zich nog beperkt in de talige communicatie. Zijn taalgebruik is economisch in die zin dat hij zijn communicatie moet aanpassen aan de middelen waarover hij beschikt. Zijn volledige talige autonomie verwerft hij in het volgende niveau.</p> <p>Dit opleidingsprofiel sluit aan bij het Europese referentiekader, maar hanteert een eigen ordeningskader met een afzonderlijke vermelding van domeinen, rollen, tekstkenmerken en verwerkingsniveaus.</p>	<p>beschouwd als het punt waarop de leerder ontdekt, na langzame maar gestage vooruitgang op het tussenliggende niveau, dat hij ergens is gekomen, dat de zaken er anders uitzien, dat hij een nieuw perspectief heeft en op een nieuwe manier om zich heen kan kijken.</p> <p>Op dit niveau is er een behoorlijke breuk met de inhoud tot nu toe. Aan de onderkant van het niveau ligt de nadruk bijvoorbeeld op effectief argumenteren.</p> <p>Daarnaast lopen dwars door dit niveau twee nieuwe aandachtsgebieden. Het eerste benadrukt dat men zich meer dan staande kan houden in het sociale gesprek. Het tweede nieuwe aandachtsgebied is een nieuwe mate van taalbewustzijn. (p. 34-35)</p> <p>Dit opleidingsprofiel sluit aan bij het Europese referentiekader, maar hanteert een eigen ordeningskader met een afzonderlijke vermelding van domeinen, rollen, tekstkenmerken en verwerkingsniveaus.</p>	<p>Proficiency) wordt hierin beschouwd als het niveau waarop de taalleerder over een breed taalbereik beschikt, dat vloeiende, spontane communicatie mogelijk maakt. De gespreksvaardigheden die B2 kenmerken zijn ook hier aanwezig, met de nadruk op nog meer vloeiendheid. (p.35)</p> <p>Dit opleidingsprofiel sluit aan bij het Europese referentiekader, maar hanteert een eigen ordeningskader met een afzonderlijke vermelding van domeinen, leerperspectieven, rollen, tekstkenmerken en verwerkingsniveaus.</p>

Inhoud

R1 (Breakthrough en Waystage)	R2 (Threshold)	R3 (Vantage)	R4 (Effectiveness)
<p>De opleiding Nederlands tweede taal – R1 bevat twee clusters:</p> <ul style="list-style-type: none"> • NT 2 – R1 – 1.1 met twee modules die de vier vaardigheden bevatten en met telkens de focus op een ander domein: <ul style="list-style-type: none"> ➢ NT 2 – Breakthrough persoonlijk ➢ NT 2 – Breakthrough publiek • NT 2 – R1 – 1.2 met twee modules die 2 vaardigheden bevatten met de focus op 2 domeinen: <ul style="list-style-type: none"> ➢ NT 2 – Waystage mondeling ➢ NT 2 – Waystage schriftelijk <p>Na de modules “<i>NT2 Breakthrough persoonlijk</i>” en “<i>NT2 Breakthrough publiek</i>” kan de cursist ten behoeve van de rollen die bij zijn leerperspectief aansluiten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vertrouwde, dagelijkse uitdrukkingen en basiszinnen, gericht op de bevrediging van concrete behoeften begrijpen en gebruiken • zichzelf aan anderen 	<p>De opleiding Nederlands tweede taal – Richtgraad 2 is een cluster die twee blokken van vier modules bevat met per blok 2 vaardigheden. Bovendien wordt per blok voor elke parallelle module de focus op een ander domein gelegd.</p> <p><u>Blok 1 Mondeling</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • NT2 – R2 – 2.1 <ul style="list-style-type: none"> ➢ NT2 – Threshold 1 mondeling persoonlijk • NT2 – R2 – 2.2 <ul style="list-style-type: none"> ➢ NT2 – Threshold 2 mondeling publiek • NT2 – R2 – 2.3 <ul style="list-style-type: none"> ➢ NT2 – Threshold 3 mondeling persoonlijk • NT2- R2 – 2.4 <ul style="list-style-type: none"> ➢ NT2 – Threshold 4 mondeling publiek <p><u>Blok 2 Schriftelijk</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • NT2 – R2 – 2.1 <ul style="list-style-type: none"> ➢ NT2 – Threshold 1 schriftelijk persoonlijk • NT2 – R2 – 2.2 <ul style="list-style-type: none"> ➢ NT2 – Threshold 2 	<p>De opleiding Nederlands tweede taal – R3 is een cluster die 2 modules bevat met de focus op 2 domeinen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • NT2 Vantage mondeling • NT2 Vantage schriftelijk <p>Na de modules “<i>NT2 Vantage mondeling</i>” en “<i>NT2 Vantage schriftelijk</i>” kan de cursist ten behoeve van de rollen die bij zijn leerperspectief aansluiten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • de hoofdgedachte van een ingewikkelde tekst begrijpen, zowel over concrete als over abstracte onderwerpen, met inbegrip van technische besprekingen in het eigen vakgebied • zo vloeiend en spontaan reageren dat een normale uitwisseling met moedertaalsprekers mogelijk is zonder dat dit voor een van de partijen inspanning met zich meebrengt • een duidelijke en gestructureerde tekst produceren over een breed scala van onderwerpen • een standpunt over een 	<p>De opleiding Nederlands tweede taal – R4 is een cluster die 2 modules bevat met de focus op 2 domeinen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • NT2 Effectiveness mondeling • NT2 Effectiveness schriftelijk <p>Na de modules “<i>NT2 Effectiveness mondeling</i>” en “<i>NT2 Effectiveness schriftelijk</i>” kan de cursist ten behoeve van de rollen die bij zijn leerperspectief aansluiten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • een uitgebreid scala van veeleisende, lange teksten begrijpen en de impliciete betekenis herkennen • zich vloeiend en spontaan uitdrukken zonder daarvoor aantoonbaar naar uitdrukkingen te moeten zoeken • flexibel en effectief met taal omgaan ten behoeve van de domeinen/rollen die bij zijn leerperspectief aansluiten • een duidelijke, goed gestructureerde en gedetailleerde tekst over complexe onderwerpen produceren en daarbij gebruikmaken van

R1 (Breakthrough en Waystage)	R2 (Threshold)	R3 (Vantage)	R4 (Effectiveness)
<p>voorstellen</p> <ul style="list-style-type: none"> • vragen stellen en beantwoorden over persoonlijke gegevens • op een eenvoudige wijze reageren, aangenomen dat de andere persoon langzaam en duidelijk praat en bereid is te helpen <p>Na de modules “<i>NT2 Waystage mondeling</i>” en “<i>NT2 Waystage schriftelijk</i>” kan de cursist ten behoeve van de rollen die bij zijn leerperspectief aansluiten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zinnen en regelmatig voorkomende uitdrukkingen begrijpen die verband hebben met zaken van direct belang; • communiceren in eenvoudige en alledaagse taken die een eenvoudige en directe uitwisseling over vertrouwde en alledaagse kwesties vereisen; • in eenvoudige bewoordingen aspecten van de eigen achtergrond, de onmiddellijke omgeving en kwesties op het gebied van directe behoeften beschrijven. 	<p>schriftelijk publiek</p> <ul style="list-style-type: none"> • NT2 – R2 – 2.3 <ul style="list-style-type: none"> ➢ NT2 – Threshold 3 schriftelijk persoonlijk • NT2- R2 – 2.4 <ul style="list-style-type: none"> ➢ NT2 – Threshold 4 schriftelijk publiek <p>Na de modules “<i>NT2 Threshold 1 mondeling persoonlijk</i>”, “<i>NT2 Threshold 2 mondeling publiek</i>”, “<i>NT2 Threshold 3 mondeling persoonlijk</i>”, “<i>NT2 Threshold 4 mondeling publiek</i>” en/of de modules “<i>NT2 Threshold 1 schriftelijk persoonlijk</i>”, “<i>NT2 Threshold 2 schriftelijk publiek</i>”, “<i>NT2 Threshold 3 schriftelijk persoonlijk</i>” en “<i>NT2 Threshold 4 schriftelijk publiek</i>” kan de cursist ten behoeve van de rollen die bij zijn leerperspectief aansluiten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • de belangrijkste punten begrijpen uit duidelijke standaardteksten over vertrouwde zaken die regelmatig voorkomen; • zich redden in de meeste situaties waarin het Nederlands wordt gebruikt; • een eenvoudige en lopende tekst produceren over onderwerpen die vertrouwd zijn of die 	<p>actuele kwestie uiteenzetten en daarbij ingaan op de voor- en nadelen van diverse opties</p>	<p>orderingspatronen en cohesie bevorderende elementen.</p>

R1 (Breakthrough en Waystage)	R2 (Threshold)	R3 (Vantage)	R4 (Effectiveness)
	<p>voor hem van belang zijn;</p> <ul style="list-style-type: none"> • ervaringen en gebeurtenissen, dromen, verwachtingen en ambities beschrijven en kort redenen en verklaringen geven voor zijn meningen en plannen. 		

Tekstkenmerken

	A1	A2	B1 (2.1-2.2)	B1 (2.3-2.4)	B2	C1
SPREKEN / GESPREKKEN VOEREN						
Onderwerp	voorspelbare, concrete, eenvoudige onderwerpen die aansluiten bij de domeinen en rollen	vertrouwde, alledaagse onderwerpen die aansluiten bij de domeinen en rollen	vertrouwde, meestal concrete, eenvoudige onderwerpen die aansluiten bij de domeinen en rollen	vertrouwde, waar aangewezen concrete onderwerpen die aansluiten bij de domeinen en rollen	een waaier van onderwerpen die aansluiten bij de domeinen en rollen met oog voor abstracte, culturele, complexe en delicate onderwerpen	een brede waaier van onderwerpen die aansluiten bij de domeinen en rollen met inbegrip van abstracte, culturele, complexe en delicate onderwerpen
Taalgebruiks-situatie	aantal gesprekspartner: één tegelijk met medewerking van een gesprekspartner	aantal gesprekspartners: één tot beperkte groep met medewerking van een gesprekspartner	nog moeilijke aanpassing van register en spreekstijl aan situatie en gesprekspartner aantal gesprekspartners: één tot beperkte groep met beperkte medewerking van gesprekspartner(s)	toenemende aanpassing van register en spreekstijl aan situatie en gesprekspartner aantal gesprekspartners: één tot beperkte groep ook met weinig medewerking van gesprekspartner(s)	goede aanpassing van register en spreekstijl aan situatie en gesprekspartner aantal gesprekspartners: één tot grotere groepen ook met weinig of geen medewerking van gesprekspartner(s)	spontane en precieze aanpassing van register en spreekstijl aan situatie en gesprekspartner aantal gesprekspartners: één tot grote groepen ook met weinig of geen medewerking van gesprekspartner(s)
Structuur/samenhang/lengte	woorden of woordgroepen, met elkaar verbonden door heel elementaire lineaire verbindingswoorden	korte en eenvoudig gestructureerde teksten	vrij korte teksten met een doorzichtige, lineaire structuur en samenhang	relatief korte teksten met een doorzichtige, lineaire structuur en samenhang	relatief lange, duidelijk gestructureerde, coherente teksten	lange, complexe en duidelijk gestructureerde, coherente teksten, met geïntegreerde subthema's

	A1	A2	B1 (2.1-2.2)	B1 (2.3-2.4)	B2	C1
Uitspraak / articulatie/ intonatie	met enige inspanning verstaanbaar voor moedertaalsprekers die gewend zijn om te gaan met sprekers uit zijn taalgroep, op basis van standaardtaal, met nog fouten die het begrip in de weg kunnen staan	verstaanbaar – ondanks een merkbaar accent – op basis van standaardtaal, met nog fouten die het begrip over het algemeen niet in de weg staan	duidelijk verstaanbaar, met af en toe een verkeerd uitgesproken woord en mogelijk gekleurd door een foutieve klemtoon en intonatie in toenemende mate verzorgde uitspraak	duidelijk verstaanbaar, met af en toe een verkeerd uitgesproken woord en mogelijk gekleurd door een foutieve klemtoon en intonatie in toenemende mate verzorgde uitspraak	helder en natuurlijk	helder en natuurlijk, met variërende intonatie om ook fijnere betekenisnuances uit te drukken
Tempo/vlotheid	zeer laag	laag	bedachtzaam	aangepast redelijk vlot	redelijk gelijkmatig vaak vloeiend en spontaan	vrijwel moeiteloos vloeiend en spontaan
LUISTEREN						
Onderwerp	voorspelbare, concrete, eenvoudige onderwerpen die aansluiten bij de domeinen en rollen	vertrouwde, alledaagse onderwerpen die aansluiten bij de domeinen en rollen	vertrouwde, meestal concrete, eenvoudige onderwerpen die aansluiten bij de domeinen en rollen	vertrouwde, waar aangewezen concrete onderwerpen die aansluiten bij de domeinen en rollen	een waaier van onderwerpen met oog voor abstracte, culturele, complexe en delicate onderwerpen	een brede waaier van onderwerpen met inbegrip van abstracte, culturele, complexe en delicate onderwerpen
Taalgebruiks-situatie	voldoende redundantie	voldoende redundantie	expliciet aangeboden informatie	occasioneel impliciet aangeboden informatie occasioneel impliciet	occasioneel impliciet aangeboden informatie occasioneel impliciet aangegeven	ook impliciet aangeboden informatie ook impliciet aangegeven betekenisrelaties

	A1	A2	B1 (2.1-2.2)	B1 (2.3-2.4)	B2	C1
	<p>authentiek of semi-authentiek</p> <p>standaard spreektaalregister</p> <p>waar nodig visueel ondersteund</p> <p>aantal gesprekspartners: één tegelijk</p>	<p>authentiek of semi-authentiek</p> <p>standaard spreektaalregister</p> <p>waar nodig visueel ondersteund</p> <p>aantal gesprekspartners: één tot beperkte groep</p>	<p>authentiek of semi-authentiek</p> <p>standaard spreektaalregister</p> <p>waar nodig visueel ondersteund</p> <p>aantal gesprekspartners: één tot beperkte groep</p>	<p>aangegeven betekenisrelaties</p> <p>bij voorkeur authentiek</p> <p>occasioneel varianten op standaardstijl en standaardregister</p> <p>waar nodig visueel ondersteund</p> <p>aantal gesprekspartners: één tot beperkte groep</p>	<p>betekenisrelaties</p> <p>authentiek</p> <p>diverse registers</p> <p>waar nodig visueel ondersteund</p> <p>aantal gesprekspartners: één tot grotere groep</p>	<p>authentiek</p> <p>diverse registers</p> <p>waar nodig visueel ondersteund</p> <p>aantal gesprekspartners: één tot grote groep</p>
Structuur/samenhang/lengte	<p>zeer kort en zeer eenvoudig gestructureerd</p>	<p>eerder kort en eenvoudig gestructureerd</p>	<p>korte teksten met een doorzichtige structuur en samenhang</p>	<p>korte teksten met een doorzichtige structuur en samenhang</p>	<p>relatief lange, duidelijk gestructureerde teksten</p> <p>impliciete structurering</p>	<p>lange, complexe en duidelijk gestructureerde teksten</p> <p>impliciete structurering</p>
Woordenschat/taalvariëteit	<p>hoogfrequente woorden, stereotiepe formuleringen en standaarduitdrukkingen</p> <p>standaardtaal</p>	<p>frequente woorden, stereotiepe formuleringen en standaarduitdrukkingen</p> <p>standaardtaal</p>	<p>eerder frequente woorden en formuleringen</p> <p>standaardtaal</p>	<p>eerder frequente woorden en formuleringen</p> <p>met een zekere mate van variatie</p> <p>standaardtaal of occasioneel een aanvaardbare variant</p>	<p>ook minder frequente woorden en formuleringen</p> <p>met een toenemende mate van variatie</p> <p>standaardtaal of een aanvaardbare variant</p>	<p>minder frequente woorden en formuleringen</p> <p>met een toenemende mate van variatie</p> <p>genuanceerd taalgebruik</p> <p>standaardtaal of regionaal taalgebruik</p>
Uitspraak/articulatie/intona-			<p>helder uitgesproken</p>	<p>helder uitgesproken</p>		

	A1	A2	B1 (2.1-2.2)	B1 (2.3-2.4)	B2	C1
tie	duidelijk geïntoneerd en gearticuleerd in standaardtaal	duidelijk geïntoneerd en gearticuleerd in standaardtaal	geïntoneerd en gearticuleerd in standaardtaal	geïntoneerd en gearticuleerd in standaardtaal of een over het algemeen vertrouwd accent	geïntoneerd en gearticuleerd in standaardtaal of een aanvaardbare variant	geïntoneerd en gearticuleerd in standaardtaal of regionaal taalgebruik, met enige moeite als het accent niet vertrouwd is
Tempo/vlotheid	aangepast, langzaam, met lange pauzes en herhalingen	aangepast, langzaam, met af en toe herhalingen	aangepast, met soms herhaling	natuurlijk	natuurlijk	natuurlijk
SCHRIJVEN						
Onderwerp	voorspelbare, concrete, eenvoudige onderwerpen die aansluiten bij de domeinen en rollen	vertrouwde, alledaagse onderwerpen die aansluiten bij de domeinen en rollen	uiteenlopende, vertrouwde onderwerpen die aansluiten bij de domeinen en rollen meestal concreet, eenvoudig en voorspelbaar	uiteenlopende, vertrouwde onderwerpen die aansluiten bij de domeinen en rollen waar aangewezen concreet en voorspelbaar	een brede waaier van onderwerpen die aansluiten bij de domeinen en rollen met oog voor abstracte, culturele, complexe en delicate onderwerpen	een brede waaier van onderwerpen die aansluiten bij de domeinen en rollen met inbegrip van abstracte, culturele, complexe en delicate onderwerpen
Taalgebruik-situatie	aanpassing van register en schrijfstijl aan situatie en lezer is problematisch leesbaar handschrift ook digitale teksten	aanpassing van register en schrijfstijl aan situatie en lezer is problematisch behalve bij alledaagse vormen van begroeten, aanspreken, uitnodigen en verontschuldigen leesbaar handschrift ook digitale teksten	nog moeilijke aanpassing van register en schrijfstijl aan situatie en lezer leesbaar handschrift ook digitale teksten	toenemende aanpassing van register en schrijfstijl aan situatie en lezer leesbaar handschrift ook digitale teksten	goede aanpassing van register en schrijfstijl aan situatie en lezer leesbaar handschrift ook digitale teksten	precieze aanpassing van register en schrijfstijl aan situatie en lezer leesbaar handschrift ook digitale teksten
Structuur/samenhang/lengte	losse woorden en eenvoudige op zichzelf staande frasen en	een reeks van eenvoudige frasen en zinnen, eventueel	korte teksten met een heldere structuur en samenhang. De	korte teksten met een heldere structuur en	relatief lange teksten met een heldere structuur en samenhang	lange, complexe teksten met een heldere structuur en samenhang

	A1	A2	B1 (2.1-2.2)	B1 (2.3-2.4)	B2	C1
	zinnen korte, eenvoudige zinnen, met nog systematisch basisfouten die het begrip in de weg kunnen staan	verbonden door simpele voegwoorden tot korte en eenvoudig gestructureerde teksten korte, eenvoudige zinnen, met nog systematisch basisfouten die het begrip over het algemeen niet in de weg staan	elementen zijn lineair met elkaar verbonden eenvoudig gestructureerde zinnen, met steeds minder basisfouten	samenhang. De elementen zijn lineair met elkaar verbonden complexere zinnen, waarbij nog fouten tegen de samenhang tussen de zinnen voorkomen	complexere zinnen, waarbij fouten tegen de samenhang tussen de zinnen steeds minder voorkomen variatie in zinsstructuur	complexere zinnen, waarbij fouten tegen de samenhang tussen de zinnen nauwelijks voorkomen
Woordenschat/taalvariëteit	hoogfrequente woorden, stereotiepe formuleringen en standaarduitdrukkingen nog geregeld foutief woordgebruik	frequente woorden, stereotiepe formuleringen en standaarduitdrukkingen nog geregeld foutief woordgebruik	eerder frequente woorden en formuleringen nog geregeld grote fouten bij de formulering van meer complexe gedachten	eerder frequente woorden en formuleringen een zekere mate van adequaatheid en variatie nog geregeld grote fouten bij de formulering van meer complexe gedachten	ook minder frequente woorden en formuleringen een toenemende mate van adequaatheid en variatie algemeen hoge trefzekerheid in woordkeuze, al komen enige verwarring en onjuist woordgebruik wel voor zonder de communicatie in de weg te staan	minder frequente woorden en formuleringen een toenemende mate van adequaatheid en variatie flexibel en doeltreffend taalgebruik incidentele kleine vergissingen, maar geen echte fouten in woordkeuze
Tempo/vlotheid ()	aangepast aan het teksttype/de taalgebruikssituatie	aangepast aan het teksttype/de taalgebruikssituatie	aangepast aan het teksttype/de taalgebruikssituatie	aangepast aan het teksttype/de taalgebruikssituatie	aangepast aan het teksttype/de taalgebruikssituatie	aangepast aan het teksttype/de taalgebruikssituatie
Spelling /interpunctie/layout	nog systematisch basisfouten die – over het algemeen – het begrip niet in de weg staan	nog systematisch basisfouten die – over het algemeen – het begrip niet in de weg staan	In voldoende mate correcte spelling, interpunctie en layout waardoor de tekst over het algemeen te begrijpen is	In voldoende mate correcte spelling, interpunctie en layout waardoor de tekst over het algemeen te	redelijk correcte spelling, interpunctie en layout	correcte en consistente spelling, interpunctie en layout, die de leesbaarheid bevorderen

	A1	A2	B1 (2.1-2.2)	B1 (2.3-2.4)	B2	C1
				begrijpen is		
LEZEN						
Onderwerp	voorspelbare, concrete, eenvoudige onderwerpen die aansluiten bij de domeinen en rollen	vertrouwde, alledaagse onderwerpen die aansluiten bij de domeinen en rollen	vertrouwde, meestal concrete, eenvoudige onderwerpen die aansluiten bij de domeinen en rollen	vertrouwde , waar aangewezen concrete onderwerpen die aansluiten bij de domeinen en rollen	een waaier van onderwerpen die aansluiten bij de domeinen en rollen met oog voor abstracte, culturele, complexe en delicate onderwerpen	een brede waaier van onderwerpen die aansluiten bij de domeinen en rollen met inbegrip van abstracte, culturele, complexe en delicate onderwerpen
Taalgebruiks-situatie	<p>expliciet aangeboden informatie</p> <p>authentiek of semi-authentiek</p> <p>standaardregister</p> <p>ook digitale teksten</p> <p>waar nodig visueel ondersteund</p>	<p>expliciet aangeboden informatie</p> <p>authentiek of semi-authentiek</p> <p>standaardregister</p> <p>ook digitale teksten</p> <p>waar nodig visueel ondersteund</p>	<p>expliciet aangeboden informatie</p> <p>authentiek of semi-authentiek</p> <p>standaard register</p> <p>ook digitale teksten</p> <p>waar nodig visueel ondersteund</p>	<p>occasioneel impliciet aangeboden informatie</p> <p>occasioneel impliciet aangegeven betekenisrelaties</p> <p>bij voorkeur authentiek</p> <p>occasionele varianten op standaardstijl en standaardregister</p> <p>ook digitale teksten</p> <p>waar nodig visueel ondersteund</p>	<p>ook impliciet aangeboden informatie</p> <p>occasioneel impliciet aangegeven betekenisrelaties</p> <p>authentiek</p> <p>diverse registers</p> <p>ook digitale teksten</p>	<p>ook impliciet aangeboden informatie</p> <p>ook impliciet aangegeven betekenisrelaties</p> <p>authentiek</p> <p>diverse registers</p> <p>ook digitale teksten</p>

	A1	A2	B1 (2.1-2.2)	B1 (2.3-2.4)	B2	C1
Structuur/samenhang/lengte	zeer kort en zeer eenvoudig – frase per frase – gestructureerd of zeer korte, eenvoudige teksten	eerder kort en eenvoudig gestructureerd	korte teksten met een heldere structuur en samenhang	korte en langere teksten met een heldere structuur en samenhang	lange, meestal duidelijk gestructureerde teksten ook impliciete structurering	lange, complexe teksten ook impliciete structurering
Woordenschat/taalvariëteit	hoogfrequente woorden, stereotiepe formuleringen en standaarduitdrukkingen	frequente woorden, stereotiepe formuleringen en standaarduitdrukkingen	eerder frequente woorden en formuleringen	eerder frequente woorden en formuleringen een zekere mate van variatie	ook minder frequente woorden en formuleringen een toenemende mate van variatie	minder frequente woorden en formuleringen veel variatie genuanceerd taalgebruik
Tempo/vlotheid	aangepast aan de taaltaak/de taalgebruikssituatie	aangepast aan de taaltaak/de taalgebruikssituatie	aangepast aan taaltaak/taalgebruikssituatie	aangepast aan taaltaak/taalgebruikssituatie	aangepast aan taaltaak/taalgebruikssituatie	aangepast aan taaltaak/taalgebruikssituatie

Basiscompetenties (taaltaken)

R1 – Breakthrough	R1 - Waystage	R2 - 2.1/2.2 - Threshold	R2 - 2.3/2.4 - Threshold	R3 - Vantage	R4 - Effectiveness
Spreken/gesprekken voeren					
informatie vragen en geven in informatieve teksten (BESCHRIJVEND)	informatie vragen en geven in informatieve teksten (STRUCTUREREND)	informatie vragen en geven in informatieve teksten (STRUCTUREREND)	informatie vragen en geven in informatieve teksten (STRUCTUREREND)	informatie vragen en geven in informatieve teksten (STRUCTUREREND)	informatie vragen en geven in informatieve teksten (STRUCTUREREND)
		informatie vragen en geven in prescriptieve teksten (STRUCTUREREND)	informatie vragen en geven in prescriptieve teksten (STRUCTUREREND)		
een instructie geven aan een bekende taalgebruiker (BESCHRIJVEND)	een instructie geven aan een onbekende taalgebruiker (BESCHRIJVEND)	een instructie geven in prescriptieve teksten (STRUCTUREREND)	een instructie geven in prescriptieve teksten (STRUCTUREREND)	een instructie geven in prescriptieve teksten (STRUCTUREREND)	een instructie geven in prescriptieve teksten (STRUCTUREREND)
een uitnodiging, een voorstel en een oproep verwoorden en erop reageren (BESCHRIJVEND)	een uitnodiging, een voorstel en een oproep verwoorden en erop reageren (BESCHRIJVEND)				
zijn beleving (d.i. zijn wensen, noden en gevoelens) verwoorden en vragen naar de beleving van zijn gesprekspartner (BESCHRIJVEND)	zijn beleving (d.i. zijn wensen, noden en gevoelens) verwoorden en vragen naar de beleving van zijn gesprekspartner (BESCHRIJVEND)	zijn beleving (wensen, noden en gevoelens) verwoorden en vragen naar de beleving van zijn gesprekspartner in informatieve teksten (STRUCTUREREND)	zijn beleving (wensen, noden en gevoelens) verwoorden en vragen naar de beleving van zijn gesprekspartner in informatieve teksten (STRUCTUREREND)	zijn beleving (d.i. wensen, noden en gevoelens) verwoorden en vragen naar de beleving van een gesprekspartner (STRUCTUREREND)	zijn beleving (d.i. zijn wensen, noden en gevoelens) verwoorden en vragen naar de beleving van een gesprekspartner (STRUCTUREREND)
		zijn beleving (wensen, noden en gevoelens) verwoorden en vragen naar de beleving van zijn gesprekspartner in persuasieve teksten (STRUCTUREREND)	zijn beleving (wensen, noden en gevoelens) verwoorden en vragen naar de beleving van zijn gesprekspartner in persuasieve teksten (STRUCTUREREND)		

R1 – Breakthrough	R1 - Waystage	R2 - 2.1/2.2 - Threshold	R2 - 2.3/2.4 - Threshold	R3 - Vantage	R4 - Effectiveness
		een samenvatting geven van informatieve teksten (STRUCTUREREND)	een samenvatting geven van informatieve teksten (STRUCTUREREND)	een samenvatting geven van informatieve teksten (STRUCTUREREND)	een samenvatting geven van informatieve teksten (STRUCTUREREND)
		een samenvatting geven van narratieve teksten (STRUCTUREREND)	een samenvatting geven van narratieve teksten (STRUCTUREREND)	een samenvatting geven van narratieve teksten (STRUCTUREREND)	een samenvatting geven van narratieve en literaire teksten (STRUCTUREREND)
		verslag uitbrengen over een gebeurtenis of een situatie in informatieve teksten (STRUCTUREREND)	verslag uitbrengen over een gebeurtenis of een situatie in informatieve teksten (STRUCTUREREND)	beschrijvingen en presentaties geven met uitgewerkte standpunten en een passende conclusie (BEOORDELEND)	beschrijvingen en presentaties geven met geïntegreerde subthema's, uitgewerkte standpunten en een passende conclusie (BEOORDELEND)
		verslag uitbrengen over een gebeurtenis of een situatie in narratieve teksten (STRUCTUREREND)	verslag uitbrengen over een gebeurtenis of een situatie in narratieve teksten (STRUCTUREREND)		
een probleem en een klacht formuleren (BESCHRIJVEND)	een probleem en een klacht formuleren (BESCHRIJVEND)			een mening of standpunt verwoorden en vragen naar de mening van een gesprekspartner in informatieve teksten (BEOORDELEND)	een mening of standpunt verwoorden en vragen naar de mening van een gesprekspartner in informatieve teksten (BEOORDELEND)
een afspraak maken en afzeggen (BESCHRIJVEND)		gericht op een bekende taalgebruiker een mening of een standpunt verwoorden en vragen stellen naar diens beleving in persuasieve teksten (BEOORDELEND)	gericht op een bekende taalgebruiker een mening of een standpunt verwoorden en vragen stellen naar diens beleving in persuasieve teksten (BEOORDELEND)	een mening of standpunt verwoorden en vragen naar de mening van een gesprekspartner in persuasieve teksten (BEOORDELEND)	een mening of standpunt verwoorden en vragen naar de mening van een gesprekspartner in persuasieve teksten (BEOORDELEND)
		een werkelijke of verbeelde gebeurtenis beschrijven (STRUCTUREREND)	een werkelijke of verbeelde gebeurtenis beschrijven (STRUCTUREREND)		een mening of standpunt verwoorden en vragen naar de mening van een gesprekspartner bij fragmenten van narratieve en literaire teksten (BEOORDELEND)
		een verhaal vertellen	een verhaal vertellen	verhalen vertellen	verhalen vertellen

R1 – Breakthrough	R1 - Waystage	R2 - 2.1/2.2 - Threshold	R2 - 2.3/2.4 - Threshold	R3 - Vantage	R4 - Effectiveness
		(STRUCTUREREND)	(STRUCTUREREND)	(STRUCTUREREND)	(STRUCTUREREND)
Luisteren					
het globale onderwerp bepalen in informatieve teksten (BESCHRIJVEND)	het globale onderwerp bepalen en de gedachtegang volgen in informatieve teksten (BESCHRIJVEND)			het globale onderwerp bepalen en de gedachtegang volgen in informatieve teksten (BESCHRIJVEND)	
het globale onderwerp bepalen wanneer een spreker zijn beleving (d.i. wensen, noden, gevoelens) verwoordt (BESCHRIJVEND)	het globale onderwerp bepalen en de gedachtegang volgen in narratieve teksten (BESCHRIJVEND)			het globale onderwerp bepalen en de gedachtegang volgen in narratieve teksten (BESCHRIJVEND)	
het globale onderwerp bepalen in een klacht (BESCHRIJVEND)					
		de hoofdgedachte achterhalen in informatieve teksten (STRUCTUREREND)	de hoofdgedachte achterhalen in informatieve teksten (STRUCTUREREND)	de hoofdgedachte achterhalen, de gedachtegang volgen en specifieke informatie zoeken in informatieve teksten (STRUCTUREREND)	de hoofdgedachte achterhalen, de gedachtegang volgen en specifieke informatie selecteren in informatieve teksten (STRUCTUREREND)
	relevante gegevens selecteren uit informatieve teksten (BESCHRIJVEND)	specifieke informatie zoeken in informatieve teksten (STRUCTUREREND)	specifieke informatie zoeken in informatieve teksten (STRUCTUREREND)		
	relevante gegevens selecteren uit persuasieve teksten (BESCHRIJVEND)			de hoofdgedachte achterhalen, de gedachtegang volgen en specifieke informatie zoeken in persuasieve teksten (STRUCTUREREND)	de hoofdgedachte achterhalen, de gedachtegang volgen en specifieke informatie selecteren in persuasieve teksten (STRUCTUREREND)

R1 – Breakthrough	R1 - Waystage	R2 - 2.1/2.2 - Threshold	R2 - 2.3/2.4 - Threshold	R3 - Vantage	R4 - Effectiveness
		de hoofdgedachte achterhalen in narratieve teksten (STRUCTUREREND)	de hoofdgedachte achterhalen in narratieve teksten (STRUCTUREREND)	de hoofdgedachte achterhalen, de gedachtegang volgen en specifieke informatie zoeken in narratieve teksten (STRUCTUREREND)	de hoofdgedachte achterhalen, de gedachtegang volgen en specifieke informatie selecteren in fragmenten van narratieve en literaire teksten (STRUCTUREREND)
alle gegevens begrijpen in een eenvoudige instructie (BESCHRIJVEND)		alle gegevens begrijpen in prescriptieve teksten (STRUCTUREREND)	alle gegevens begrijpen in prescriptieve teksten (STRUCTUREREND)	alle gegevens begrijpen in prescriptieve teksten (STRUCTUREREND)	alle gegevens begrijpen in prescriptieve teksten (STRUCTUREREND)
de informatie op overzichtelijke en persoonlijke wijze ordenen in een uitnodiging en een afspraak (STRUCTUREREND)	de informatie overzichtelijk ordenen in informatieve teksten (STRUCTUREREND)				interacties van derden volgen in groepsdiscussies of een debat (STRUCTUREREND)
	de informatie overzichtelijk ordenen in prescriptieve teksten (STRUCTUREREND)				
		zich een mening vormen over informatieve teksten (BEOORDELEND)	zich een mening vormen over informatieve teksten (BEOORDELEND)	zich een mening vormen over informatieve teksten (BEOORDELEND)	zich een mening vormen over informatieve teksten (BEOORDELEND)
		zich een mening vormen over persuasieve teksten (BEOORDELEND)	zich een mening vormen over persuasieve teksten (BEOORDELEND)	zich een mening vormen over persuasieve teksten (BEOORDELEND)	zich een mening vormen over narratieve en literaire teksten (BEOORDELEND)
Schrijven					
een formulier en een document m.b.t. personalia invullen (BESCHRIJVEND)	informatie vragen en geven in informatieve teksten (BESCHRIJVEND)	informatie vragen en geven in informatieve teksten (STRUCTUREREND)	informatie vragen en geven in informatieve teksten (STRUCTUREREND)	informatie vragen en geven in informatieve teksten (STRUCTUREREND)	informatie vragen en geven in informatieve teksten (STRUCTUREREND)
		informatie vragen en geven in persuasieve teksten (STRUCTUREREND)	informatie vragen en geven in persuasieve teksten (STRUCTUREREND)		informatie vragen en geven in persuasieve teksten (STRUCTUREREND)
				een instructie geven	een instructie geven

R1 – Breakthrough	R1 - Waystage	R2 - 2.1/2.2 - Threshold	R2 - 2.3/2.4 - Threshold	R3 - Vantage	R4 - Effectiveness
				(STRUCTUREREND)	(STRUCTUREREND)
een korte informatieve tekst schrijven (BESCHRIJVEND)	een beschrijving geven (BESCHRIJVEND)	een verslag schrijven over uitgevoerde werkzaamheden, een situatie en een gebeurtenis (STRUCTUREREND)	een verslag schrijven over uitgevoerde werkzaamheden, een situatie en een gebeurtenis (STRUCTUREREND)	een informatieve tekst schrijven (STRUCTUREREND)	een uitvoerig verslag schrijven (STRUCTUREREND)
uit schriftelijke informatie eenvoudige, concrete gegevens noteren (STRUCTUREREND)	voor zichzelf aantekeningen maken ter voorbereiding van een gesprek (STRUCTUREREND)	een samenvatting schrijven van informatieve teksten (STRUCTUREREND)	een samenvatting schrijven van informatieve teksten (STRUCTUREREND)	voor zichzelf notities nemen (STRUCTUREREND)	voor zichzelf notities nemen (STRUCTUREREND)
uit mondelinge informatie eenvoudige, concrete gegevens noteren (STRUCTUREREND)	voor zichzelf een boodschap noteren (BESCHRIJVEND)	een samenvatting schrijven van persuasieve teksten (STRUCTUREREND)	een samenvatting schrijven van persuasieve teksten (STRUCTUREREND)	een samenvatting schrijven van persuasieve teksten (STRUCTUREREND)	uiteenzettingen schrijven (BEOORDELEND)
		zijn beleving (wensen, noden en gevoelens) formuleren en een bekende taalgebruiker naar diens beleving vragen bij een klacht, in een persoonlijke en in een zakelijke brief (STRUCTUREREND)	zijn beleving (wensen, noden en gevoelens) formuleren en een bekende taalgebruiker naar diens beleving vragen bij een klacht, in een persoonlijke en in een zakelijke brief (STRUCTUREREND)		
		een werkelijke of verbeelde gebeurtenis beschrijven (STRUCTUREREND)	een werkelijke of verbeelde gebeurtenis beschrijven (STRUCTUREREND)	werkelijke of verbeelde gebeurtenissen en ervaringen als verhaal beschrijven (STRUCTUREREND)	uitgewerkte beschrijvingen en fantasierijke teksten schrijven (STRUCTUREREND)
		een mening en een standpunt weergeven in persuasieve teksten (BEOORDELEND)	een mening en een standpunt weergeven in persuasieve teksten (BEOORDELEND)	een mening en een standpunt weergeven en erom vragen in persuasieve teksten (BEOORDELEND)	een mening en een standpunt weergeven en erom vragen in persuasieve teksten (BEOORDELEND)
Lezen					
de informatie herkennen in belangrijke formulieren,					

R1 – Breakthrough	R1 - Waystage	R2 - 2.1/2.2 - Threshold	R2 - 2.3/2.4 - Threshold	R3 - Vantage	R4 - Effectiveness
documenten en alledaagse papieren (BESCHRIJVEND)					
relevante gegevens selecteren uit informatieve teksten (BESCHRIJVEND)	relevante gegevens selecteren uit informatieve teksten (BESCHRIJVEND)		de hoofdgedachte achterhalen in informatieve teksten (BESCHRIJVEND)	de hoofdgedachte achterhalen, de gedachtegang volgen en specifieke informatie zoeken in informatieve teksten (STRUCTUREREND)	de hoofdgedachte achterhalen, de gedachtegang volgen en specifieke informatie zoeken in informatieve teksten (STRUCTUREREND)
	relevante gegevens selecteren uit narratieve teksten (BESCHRIJVEND)			de hoofdgedachte achterhalen, de gedachtegang volgen en specifieke informatie zoeken in prescriptieve teksten (STRUCTUREREND)	de hoofdgedachte achterhalen, de gedachtegang volgen en specifieke informatie zoeken in prescriptieve teksten (STRUCTUREREND)
		de hoofdgedachte achterhalen in narratieve teksten (STRUCTUREREND)	de hoofdgedachte achterhalen in narratieve teksten (STRUCTUREREND)	de hoofdgedachte achterhalen, de gedachtegang volgen en specifieke informatie zoeken in narratieve of literaire teksten (STRUCTUREREND)	
		specifieke informatie zoeken in informatieve teksten (STRUCTUREREND)	specifieke informatie zoeken in informatieve teksten (STRUCTUREREND)		
		specifieke informatie zoeken in prescriptieve teksten (STRUCTUREREND)	specifieke informatie zoeken in prescriptieve teksten (STRUCTUREREND)		
alle gegevens begrijpen in een eenvoudige instructie (BESCHRIJVEND)	alle gegevens begrijpen in informatieve teksten (BESCHRIJVEND)	alle gegevens begrijpen in informatieve teksten (STRUCTUREREND)	alle gegevens begrijpen in informatieve teksten (STRUCTUREREND)	alle gegevens begrijpen in prescriptieve teksten (STRUCTUREREND)	alle gegevens begrijpen in prescriptieve teksten (STRUCTUREREND)
	alle gegevens begrijpen in prescriptieve teksten (BESCHRIJVEND)	alle gegevens begrijpen in persuasieve teksten (STRUCTUREREND)	alle gegevens begrijpen in persuasieve teksten (STRUCTUREREND)	alle gegevens begrijpen in persuasieve teksten (STRUCTUREREND)	
de informatie overzichtelijk	de informatie overzichtelijk				

R1 – Breakthrough	R1 - Waystage	R2 - 2.1/2.2 - Threshold	R2 - 2.3/2.4 - Threshold	R3 - Vantage	R4 - Effectiveness
ordenen in persuasieve teksten (STRUCTUREREND)	ordenen in informatieve teksten (STRUCTUREREND)				
	de informatie overzichtelijk ordenen in persuasieve teksten (STRUCTUREREND)				
		zich een mening vormen over informatieve teksten (BEOORDELEND)	zich een mening vormen over informatieve teksten (BEOORDELEND)	zich een mening vormen over informatieve teksten (BEOORDELEND)	
			zich een mening vormen over persuasieve teksten (BEOORDELEND)	zich een mening vormen over persuasieve teksten (BEOORDELEND)	zich een mening vormen over persuasieve teksten (BEOORDELEND)
					zich een mening vormen over narratieve en literaire teksten (BEOORDELEND)

Kennis

	A1	A2	B1 (2.1-2.2)	B1 (2.3-2.4)	B2	C1
In functie van de voorbereiding, de uitvoering en de controle van de taalkaak						
Woordenschat	<p>beschikt de cursist over een elementaire woordenschat van geïsoleerde woorden en frasen</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ om elementaire communicatie-behoefte tot uiting te brengen ○ om primaire levensbehoefte te vervullen ○ om alledaagse handelingen uit te voeren die betrekking hebben op vertrouwde situaties en onderwerpen 	<p>beschikt de cursist over een beperkt repertoire aan woorden om te voorzien in concrete alledaagse behoeften</p> <p>beschikt de cursist over voldoende woorden</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ om elementaire communicatie-behoefte tot uiting te brengen ○ om primaire levensbehoefte te vervullen ○ om alledaagse handelingen uit te voeren die betrekking hebben op vertrouwde situaties en onderwerpen 	<p>beschikt de cursist over voldoende woorden om zich, met enige omhaal van woorden, te uiten</p>	<p>beschikt de cursist over ruim voldoende woorden om zich, met enige omhaal van woorden, te uiten</p>	<p>beschikt de cursist over een grote woordenschat voor zaken die verband houden met zijn interessegebied, vakgebied en de meeste algemene onderwerpen</p>	<p>beschikt de cursist over een breed repertoire aan woorden</p> <p>beschikt de cursist over een breed repertoire aan idiomatische uitdrukkingen</p>
Grammatica	<p>heeft de cursist kennis van eenvoudige grammaticale constructies en zinspatronen in een geleerd repertoire</p>	<p>heeft de cursist kennis van eenvoudige grammaticale constructies en zinspatronen</p>	<p>heeft de cursist inzicht in veelgebruikte routines en patronen die bekend zijn van meer voorspelbare situaties</p>	<p>heeft de cursist over het algemeen een goed grammaticaal inzicht, maar met merkbare invloed vanuit de moedertaal</p>	<p>heeft de cursist een goed grammaticaal inzicht</p>	<p>heeft de cursist inzicht in alle aspecten van de grammatica</p>
Fonologie (spreken, luisteren)	<p>weet de cursist dat klemtoon en intonatie dragers zijn van</p>	<p>weet de cursist dat klemtoon en intonatie dragers zijn van</p>	<p>weet de cursist dat klemtoon en intonatie dragers zijn van</p>	<p>weet de cursist dat klemtoon en intonatie dragers zijn van</p>	<p>weet de cursist dat klemtoon en intonatie dragers zijn van</p>	<p>weet de cursist dat klemtoon en intonatie dragers zijn van</p>

	A1	A2	B1 (2.1-2.2)	B1 (2.3-2.4)	B2	C1
	betekenis	betekenis	betekenis	betekenis	betekenisnuances	betekenisnuances
Orthografie (schrijven, lezen)	beschikt de cursist over een elementaire kennis van spelling, leestekengebruik en lay-out	beschikt de cursist over een elementaire kennis van spelling, leestekengebruik en lay-out	beschikt de cursist over bijna voldoende kennis van spelling, leestekengebruik en lay-out	beschikt de cursist over voldoende kennis van spelling, leestekengebruik en lay-out	beschikt de cursist over een goede kennis van standaardconventies voor lay-out en alinea-indeling en van spelling en leestekengebruik	beschikt de cursist over een grondige kennis van standaardconventies voor lay-out en alinea-indeling, van spelling en leestekengebruik
Sociolinguïstische trefzekerheid	heeft de cursist een elementaire kennis van alledaagse beleefdheidsvormen heeft de cursist een elementaire kennis van zeer eenvoudige gangbare uitdrukkingen en routines	heeft de cursist een elementaire kennis van alledaagse beleefdheidsvormen heeft de cursist een elementaire kennis van eenvoudige gangbare uitdrukkingen en routines	heeft de cursist een praktische kennis van de belangrijkste beleefdheidsconventies	heeft de cursist een praktische kennis van beleefdheidsconventies	heeft de cursist een gevorderde kennis van een formeel en informeel register, afhankelijk van de situatie van de betrokkenen	heeft de cursist kennis van een breed scala van idiomatische uitdrukkingen heeft de cursist een gevorderde kennis van registerveranderingen
Thematische ontwikkeling	heeft de cursist inzicht in een opsomming van punten	heeft de cursist inzicht in een opsomming van punten	heeft de cursist inzicht in een lineaire opeenvolging van punten	heeft de cursist inzicht in een lineaire opeenvolging van punten	heeft de cursist inzicht in hoofdpunten en nevenpunten, in relevante aanvullende punten en voorbeelden	heeft de cursist inzicht in (sub)thema's, standpunten en conclusies

	A1	A2	B1 (2.1-2.2)	B1 (2.3-2.4)	B2	C1
Coherentie en cohesie	heeft de cursist kennis van heel elementaire lineaire verbindingswoorden	heeft de cursist kennis van eenvoudige verbindingswoorden	heeft de cursist een elementaire kennis van een beperkt aantal cohesie bevorderende elementen	heeft de cursist een elementaire kennis van een beperkt aantal cohesie bevorderende elementen	heeft de cursist kennis van een groot aantal verbindingswoorden en van een beperkt aantal cohesie bevorderende elementen	heeft de cursist een groot inzicht in ordeningspatronen en cohesie bevorderende elementen
		heeft de cursist kennis van de meest voorkomende verbindingswoorden bij een verhaal of een beschrijving als een eenvoudige opsomming van punten	heeft de cursist inzicht in het verbinden van kortere, op zichzelf staande eenvoudige elementen tot een samenhangende lineaire opeenvolging van punten	heeft de cursist inzicht in het verbinden van elementen tot een samenhangende lineaire opeenvolging van punten	heeft de cursist inzicht in cohesie en coherentie	

Strategieën

A1	A2	B1 (2.1-2.2)	B1 (2.3-2.4)	B2	C1
Leerstrategieën					
In functie van de voorbereiding, de uitvoering en de controle van de taaltaak kan de cursist					
<ul style="list-style-type: none"> ➤ zijn spreekdoel, luisterdoel, schrijfdoel en leesdoel bepalen en zijn spreekgedrag, luistergedrag, schrijfgedrag en leesgedrag erop afstemmen ➤ geleerde frasen uitbreiden door hun elementen tot iets anders te combineren ➤ goed ingestudeerde en geleerde eenvoudige frasen aanpassen aan bepaalde omstandigheden door beperkte lexicale substitutie ➤ de tekstsoort herkennen i.f.v. een gepaste interpretatie en reactie ➤ hulp invoeren om zaken op te zoeken of bronnen te vinden in de doeltaal 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zijn spreekdoel, luisterdoel, schrijfdoel en leesdoel bepalen en zijn spreekgedrag, luistergedrag, schrijfgedrag en leesgedrag erop afstemmen ➤ geleerde frasen uitbreiden door hun elementen tot iets anders te combineren ➤ goed ingestudeerde en geleerde eenvoudige frasen aanpassen aan bepaalde omstandigheden door beperkte lexicale substitutie ➤ de tekstsoort herkennen i.f.v. een gepaste interpretatie en reactie ➤ hulp invoeren om zaken op te zoeken of bronnen te vinden in de doeltaal 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zijn spreekdoel, luisterdoel, schrijfdoel en leesdoel bepalen en zijn spreekgedrag, luistergedrag, schrijfgedrag en leesgedrag erop afstemmen ➤ kleine stukjes informatie uit meerdere bronnen samenvoegen en samenvatten ➤ nieuwe combinaties en uitdrukkingen instuderen en uitproberen en terugkoppeling vragen ➤ hypothesen formuleren over de inhoud en bedoeling van de tekst aan een Nederlandstalige taalgebruiker met behulp van een beschikbaar repertoire vragen de tekst te verbeteren met het oog op 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zijn spreekdoel, luisterdoel, schrijfdoel en leesdoel bepalen en zijn spreekgedrag, luistergedrag, schrijfgedrag en leesgedrag erop afstemmen ➤ kleine stukjes informatie uit meerdere bronnen samenvoegen en samenvatten ➤ nieuwe combinaties en uitdrukkingen instuderen en uitproberen en terugkoppeling vragen ➤ hypothesen formuleren over de inhoud en bedoeling van de tekst aan een Nederlandstalige taalgebruiker met behulp van een beschikbaar repertoire vragen de tekst te verbeteren met het oog op 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zijn spreekdoel, luisterdoel, schrijfdoel of leesdoel bepalen en zijn spreekgedrag, luistergedrag, schrijfgedrag en leesgedrag erop afstemmen ➤ bronnen in de doeltaal raadplegen 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zijn spreekdoel, luisterdoel, schrijfdoel of leesdoel bepalen en zijn spreekgedrag, luistergedrag, schrijfgedrag en leesgedrag erop afstemmen ➤ onderliggende opvattingen onderkennen ➤ andere bronnen in de doeltaal raadplegen

		<ul style="list-style-type: none"> ➤ competentieverhoging zaken opzoeken of bronnen vinden in de doeltaal 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ competentieverhoging zaken opzoeken of bronnen vinden in de doeltaal 		
In functie van de voorbereiding, de uitvoering en de controle van de taalkaak kan de cursist					
<ul style="list-style-type: none"> ➤ reflecteren op taal en taalgebruik ➤ zijn leergedrag en leerresultaat inschatten, erop reflecteren en zijn leergedrag bijstellen 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ reflecteren op taal en taalgebruik ➤ zijn leergedrag en leerresultaat inschatten, erop reflecteren en zijn leergedrag bijstellen 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ reflecteren op taal en taalgebruik ➤ zijn leergedrag en leerresultaat inschatten, erop reflecteren en zijn leergedrag bijstellen 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ reflecteren op taal en taalgebruik ➤ zijn leergedrag en leerresultaat inschatten, erop reflecteren en zijn leergedrag bijstellen 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ reflecteren op taal en taalgebruik ➤ reflecteren op zijn talige mogelijkheden ➤ reflecteren op het bereik van de ondersteunende kennis ➤ reflecteren op de noodzakelijke remediëring (foutenanalyse en foutencorrectie) ➤ reflecteren op het bijsturen van het eigen leerproces ➤ reflecteren op schrijfproces en schrijfproduct, o.m. door inhoud, structuur en formulering te reviseren 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ reflecteren op taal en taalgebruik, met inzicht in de eigenheid van geschreven en gesproken taal ➤ reflecteren op het bereik van de ondersteunende kennis ➤ reflecteren op zijn talige mogelijkheden ➤ reflecteren op de noodzakelijke remediëring (foutenanalyse en foutencorrectie) ➤ reflecteren op het bijsturen van het eigen leerproces ➤ reflecteren op schrijfproces en schrijfproduct, o.m. door inhoud, structuur en formulering te reviseren
Communicatiestrategieën					
In functie van de voorbereiding, de uitvoering en de controle van de taalkaak kan de cursist					
Productiestrategieën – planning					
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ een geschikte set frasen uit zijn repertoire oproepen en instuderen 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ doorgronden hoe hij de hoofdpunten die hij wil overbrengen het beste 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ nieuwe combinaties en uitdrukkingen instuderen en 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ plannen wat er moet worden gezegd en met welke middelen dat 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ plannen wat er moet worden gezegd en met welke middelen

		kan communiceren, gebruikmakend van alle bronnen die beschikbaar zijn en de boodschap beperkend tot wat hij zich kan herinneren of kan uitdrukken	uitproberen, en feedback vragen	moet worden gezegd, rekening houdend met het effect op de ontvanger(s)	dat moet worden gezegd, rekening houdend met het effect op de ontvanger(s)
Productiestrategieën – compensatie					
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ aangeven wat hij bedoelt door het aan te wijzen ➤ een onjuist woord uit zijn repertoire gebruiken en de betekenis verduidelijken met gebaren 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ een woord uit de moedertaal ‘verbuitenlandsen’ en om bevestiging vragen. ➤ een eenvoudig woord gebruiken waarvan de betekenis lijkt op het begrip dat hij wil overbrengen, en vraagt daarbij om ‘correctie’ 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ een eenvoudig woord gebruiken waarvan de betekenis lijkt op het begrip dat hij wil overbrengen, en vraagt daarbij om ‘correctie’ ➤ betekenis overbrengen door een woord met vergelijkbare betekenis te kwalificeren ➤ de kenmerken van iets concreets omschrijven waarvoor hij zich het juiste woord niet kan herinneren ➤ 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ met uitweidingen en parafrases hiaten in woordenschat en structuur opvullen 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ met uitweidingen en parafrases hiaten in woordenschat en structuur opvullen
Productiestrategieën – monitoring en herstel					
<ul style="list-style-type: none"> ➤ aandacht hebben voor niet-verbaal gedrag 		<ul style="list-style-type: none"> ➤ opnieuw beginnen met een andere tactiek wanneer de communicatie mislukt ➤ om bevestiging vragen dat een gebruikte vorm correct is 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ om bevestiging vragen dat een gebruikte vorm correct is ➤ vergissingen met tijden of uitdrukkingen, die tot misverstanden leiden, corrigeren mits de gesprekspartner aangeeft dat er een probleem is 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vergissingen en fouten corrigeren zodra hij zich ervan bewust is of als ze tot onbegrip en misverstanden leiden ➤ notitie nemen van ‘veelgemaakte fouten’ en bewust opletten of hij ze maakt 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zich bij een moeilijkheid hernemen en herformuleren wat hij wil zeggen zonder de stroom van gesproken woord volledig te onderbreken
Receptiestrategieën – identificeren van aanwijzingen en afleiden van interpretaties (mondeling en schriftelijk)					

<ul style="list-style-type: none"> ➤ gebruik maken van ondersteunend visueel materiaal 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ gebruik maken van ondersteunend visueel materiaal ➤ zijn begrip van de algemene betekenis van korte teksten over alledaagse onderwerpen van concrete aard gebruiken om de vermoedelijke betekenis van onbekende woorden af te leiden uit de context 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ niet-vertrouwde woorden over onderwerpen met betrekking tot het eigen vak- en interessegebied herkennen aan de context ➤ de betekenis van toevallig onbekende woorden extrapoleren uit de context en de betekenis van zinnen deduceren, mits het besproken onderwerp vertrouwd is 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ niet-vertrouwde woorden over onderwerpen met betrekking tot het eigen vak- en interessegebied herkennen aan de context ➤ de betekenis van toevallig onbekende woorden extrapoleren uit de context en de betekenis van zinnen deduceren, mits het besproken onderwerp vertrouwd is 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ gebruikmaken van uiteenlopende strategieën om tot begrip te komen, waaronder het luisteren naar hoofdpunten en het controleren van het eigen inzicht aan de hand van contextuele aanwijzingen 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vaardig zijn in het gebruik van contextuele, grammaticale en lexicale aanwijzingen om daaruit houdingen, stemmingen en intenties af te leiden en te anticiperen op het vervolg
Interactiestrategieën - het woord nemen (de beurt nemen)					
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ om aandacht vragen ➤ eenvoudige technieken toepassen om een kort gesprek te beginnen, gaande te houden of te beëindigen ➤ een eenvoudig rechtstreeks gesprek beginnen, gaande houden en beëindigen ➤ aandacht hebben voor niet-verbaal gedrag 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ een eenvoudig rechtstreeks gesprek beginnen, gaande houden en beëindigen over onderwerpen die vertrouwd of van persoonlijk belang zijn 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ een eenvoudig rechtstreeks gesprek beginnen, gaande houden en beëindigen over onderwerpen die vertrouwd of van persoonlijk belang zijn ➤ ingrijpen in een discussie over een vertrouwd onderwerp en de juiste frase gebruiken om aan het woord te komen 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ op toepasselijke wijze ingrijpen in een discussie en daarvoor de juiste taal gebruiken ➤ op gepaste wijze een gesprek beginnen, onderhouden en beëindigen, en daarbij doeltreffend beurten nemen ➤ een gesprek beginnen, op de juiste ogenblikken zijn beurt nemen en de conversatie beëindigen wanneer dat nodig is, zij het niet altijd op elegante wijze ➤ standaardzinnen gebruiken om tijd te winnen en de beurt te 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ een toepasselijke frase kiezen uit een paraat scala van gespreksfuncties om zijn opmerkingen zo in te leiden dat de aandacht van de toehoorders wordt getrokken, of om tijd te winnen en de aandacht vast te houden tijdens het nadenken

				behouden tijdens het zoeken naar woorden	
Interactiestrategieën – samenwerking					
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ aangeven wanneer hij het gesprek kan volgen 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ gedeeltelijk herhalen wat iemand anders heeft gezegd om wederzijds begrip te bevestigen en te helpen de ontwikkeling van ideeën op koers te houden ➤ anderen uitnodigen aan de discussie deel te nemen 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ een elementair taalrepertoire en strategieën benutten om een gesprek of discussie gaande te houden ➤ samenvatten op welk punt een discussie is beland en zo helpen het gesprek te focussen 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ uitspraken en gevolgtrekkingen van feedback of opvolging voorzien en daarmee de ontwikkeling van de discussie helpen ➤ discussies over vertrouwde onderwerpen op gang helpen en houden door te bevestigen dat iets begrepen is, anderen uit te nodigen het woord te nemen, enzovoort 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ eigen bijdragen vaardig in verband brengen met die van andere sprekers
Interactiestrategieën – vragen om opheldering					
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zeggen dat hij iets niet heeft kunnen volgen ➤ heel eenvoudig om herhaling vragen wanneer hij iets niet begrijpt ➤ met standaardzinnen om opheldering vragen over sleutelwoorden of -frasen die niet zijn begrepen 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ anderen vragen te verhelderen of uit te werken wat zij zojuist gezegd hebben 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ anderen vragen te verhelderen of uit te werken wat zij zojuist gezegd hebben 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vervolgvragen stellen om te controleren of hij heeft begrepen wat een spreker wilde zeggen en om opheldering te krijgen over punten van dubbelzinnigheid 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vervolgvragen stellen om te controleren of hij heeft begrepen wat een spreker wilde zeggen en om opheldering te krijgen over punten van dubbelzinnigheid

Attitudes*

R1 (Breakthrough en Waystage)	R2 (Threshold)	R3 (Vantage)	R4 (Effectiveness)
<p>* De cursist is bereid</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ zich te concentreren op de taaltaak ➤ te luisteren, te lezen, te spreken, gesprekken te voeren en te schrijven ➤ correctheid in de formulering na te streven ➤ zich in te leven in socioculturele diversiteit 	<p>* De cursist is bereid</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ zich te concentreren op de taaltaak ➤ te luisteren, te lezen, te spreken, gesprekken te voeren en te schrijven ➤ correctheid in de formulering na te streven ➤ zich in te leven in socioculturele diversiteit 	<p>* De cursist is bereid</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ zich te concentreren op de taaltaak ➤ te luisteren, te lezen, te spreken, gesprekken te voeren en te schrijven ➤ correctheid in de formulering en vormgeving na te streven ➤ zich in te leven in socioculturele diversiteit ➤ autonoom de eigen taalbeheersing volgens eigen behoeften te verruimen ➤ variatie en diversiteit in taalgebruik na te streven 	<p>* De cursist is bereid</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ zich te concentreren op de taaltaak ➤ te luisteren, te lezen, te spreken, gesprekken te voeren en te schrijven ➤ maximale correctheid in de formulering en vormgeving na te streven ➤ zich in te leven in socioculturele diversiteit ➤ autonoom de eigen taalbeheersing volgens eigen behoeften te verruimen ➤ variatie en diversiteit in taalgebruik na te streven ➤ zich open te stellen voor esthetische beleving

Situering van de module in de opleiding

R1 (Breakthrough en Waystage)	R2 (Threshold)	R3 (Vantage)	R4 (Effectiveness)
<p>In de module '<i>NT2 Breakthrough persoonlijk</i>' ligt de focus op het persoonlijke domein. De taaltaken spelen in op tenminste 2 rollen uit het persoonlijke domein die voor de cursist relevant zijn.</p> <p>In deze module leert de cursist vertrouwde dagelijkse uitdrukkingen en basiszinnen, gericht op de bevrediging van concrete behoeften, begrijpen en gebruiken. Hij kan zichzelf aan anderen voorstellen en kan vragen stellen en beantwoorden over persoonlijke gegevens. Hij kan op een simpele wijze reageren, aangenomen dat de andere persoon langzaam en duidelijk praat en bereid is om te helpen.</p> <p>In de module '<i>NT2 Breakthrough publiek</i>' ligt de focus op het publieke domein. De taaltaken spelen in op tenminste 2 rollen uit het publieke domein die voor de cursist relevant zijn.</p> <p>In deze module leert de cursist vertrouwde dagelijkse uitdrukkingen en basiszinnen, gericht op de bevrediging van concrete behoeften, begrijpen en gebruiken. Hij kan zichzelf aan anderen voorstellen en kan vragen stellen en beantwoorden</p>	<p>In de module "<i>NT2-Threshold 1 Mondeling persoonlijk</i>" ligt de focus op de mondelinge vaardigheden en op het persoonlijke domein. De taaltaken spelen in op ten minste 2 rollen uit het persoonlijke domein die voor de cursist relevant zijn.</p> <p>In deze module leert de cursist de belangrijkste punten begrijpen uit duidelijke informatieve, prescriptieve en persuasieve standaardteksten over vertrouwde zaken die regelmatig voorkomen. Hij kan zich uit de slag trekken in de meeste situaties waarin Nederlands wordt gebruikt. Hij kan een eenvoudige en samenhangende tekst produceren over onderwerpen die vertrouwd zijn of die voor hem van belang zijn. Hij kan zich een mening vormen over dingen die hij hoort en zijn standpunt mondeling verwoorden.</p> <p>In de module "<i>NT2-Threshold 1 Schriftelijk persoonlijk</i>" ligt de focus op de schriftelijke vaardigheden en op het persoonlijke domein. De taaltaken spelen in op ten minste 2 rollen uit het persoonlijke domein die voor de cursist relevant zijn.</p> <p>In deze module leert de cursist de belangrijkste punten begrijpen uit duidelijke informatieve, prescriptieve en persuasieve standaardteksten over vertrouwde zaken die</p>	<p>In de module "<i>NT2 Vantage Mondeling</i>" ligt de focus op de mondelinge vaardigheden. De taaltaken spelen in op tenminste 2 domeinen. In elk domein worden minimaal twee rollen aangebracht die voor de cursist relevant zijn en die verschillend zijn van de rollen uit het andere domein.</p> <p>In deze module leert de cursist de hoofdgedachte van een ingewikkelde tekst begrijpen, zowel over concrete als over abstracte onderwerpen, met inbegrip van technische besprekingen in het eigen vakgebied. Hij kan zo vloeiend en spontaan reageren dat een normale uitwisseling met moedertaalsprekers mogelijk is zonder dat dit voor een van de partijen inspanning met zich meebrengt. Hij kan duidelijke, gedetailleerde tekst produceren over een breed scala van onderwerpen en een standpunt over een actuele kwestie uiteenzetten en daarbij ingaan op de voor- en nadelen van diverse opties.</p> <p>In de module "<i>NT2 Vantage Schriftelijk</i>" ligt de focus op de</p>	<p>In de module "<i>NT2 Effectiveness Mondeling</i>" ligt de focus op de mondelinge vaardigheden. De taaltaken spelen in op tenminste 2 domeinen. In elk domein worden minimaal twee rollen aangebracht die voor de cursist relevant zijn en die verschillend zijn van de rollen uit het andere domein.</p> <p>In deze module leert de cursist een uitgebreid scala van veeleisende, lange teksten begrijpen en de impliciete betekenis herkennen. Hij kan zich vloeiend en spontaan uitdrukken zonder daarvoor aantoonbaar naar uitdrukkingen te moeten zoeken en hij kan flexibel en effectief met taal omgaan. Hij kan een duidelijke, goed gestructureerde en gedetailleerde tekst over complexe onderwerpen produceren en daarbij gebruik maken van ordeningspatronen en cohesie bevorderende elementen.</p> <p>In de module "<i>NT2 Effectiveness Schriftelijk</i>" ligt de focus op de schriftelijke vaardigheden. De taaltaken spelen in op tenminste 2 domeinen. In elk domein worden minimaal twee rollen aangebracht die</p>

R1 (Breakthrough en Waystage)	R2 (Threshold)	R3 (Vantage)	R4 (Effectiveness)
<p>over persoonlijke gegevens. Hij kan op een simpele wijze reageren, aangenomen dat de andere persoon langzaam en duidelijk praat en bereid is om te helpen.</p> <p>In de module <i>'NT2 Waystage mondeling'</i> ligt de focus op de mondelinge vaardigheden. De taaltaken spelen in op tenminste 2 domeinen. In elk domein worden minimaal twee rollen aangebracht die voor de cursist relevant zijn en die verschillend zijn van de rollen uit het andere domein.</p> <p>In deze module leert de cursist zinnen en regelmatig voorkomende uitdrukkingen begrijpen die verband hebben met zaken van direct belang en met de onmiddellijke omgeving. Hij kan communiceren in simpele en alledaagse taken die een eenvoudige en directe uitwisseling over vertrouwde en alledaagse kwesties vereisen. Hij kan in eenvoudige bewoordingen aspecten van de eigen achtergrond, de onmiddellijke omgeving en de eigen directe behoeften beschrijven.</p> <p>In de module <i>'NT2 Waystage schriftelijk'</i> ligt de focus op de schriftelijke vaardigheden. De taaltaken spelen in op tenminste 2 domeinen. In elk domein worden</p>	<p>regelmatig voorkomen. Hij kan zich uit de slag trekken in de meeste situaties waarin Nederlands wordt gebruikt. Hij kan een eenvoudige en samenhangende tekst produceren over onderwerpen die vertrouwd zijn of die voor hem van belang zijn. Hij kan zich een mening vormen over dingen die hij leest en zijn standpunt schriftelijk verwoorden.</p> <p>In de module <i>"NT2-Threshold 2 mondeling publiek"</i> ligt de focus op de mondelinge vaardigheden en op het publieke domein. De taaltaken spelen in op ten minste 2 rollen uit het publieke domein die voor de cursist relevant zijn.</p> <p>In deze module leert de cursist de belangrijkste punten begrijpen uit duidelijke informatieve, prescriptieve en persuasieve standaardteksten over vertrouwde zaken die regelmatig voorkomen. Hij kan zich uit de slag trekken in de meeste situaties waarin Nederlands wordt gebruikt. Hij kan een eenvoudige en samenhangende tekst produceren over onderwerpen die vertrouwd zijn of die voor hem van belang zijn. Hij kan zich een mening vormen over dingen die hij hoort en zijn standpunt mondeling verwoorden.</p> <p>In de module <i>"NT2-Threshold 2 schriftelijk publiek"</i> ligt de focus op de schriftelijke vaardigheden en op het publieke domein. De taaltaken spelen in op ten minste 2 rollen uit het publieke domein die voor de cursist relevant zijn.</p>	<p>schriftelijke vaardigheden. De taaltaken spelen in op tenminste 2 domeinen. In elk domein worden minimaal twee rollen aangebracht die voor de cursist relevant zijn en die verschillend zijn van de rollen uit het andere domein.</p> <p>In deze module leert de cursist de hoofdgedachte van een ingewikkelde tekst begrijpen, zowel over concrete als over abstracte onderwerpen, met inbegrip van technische besprekingen in het eigen vakgebied. Hij kan duidelijke, gedetailleerde tekst produceren over een breed scala van onderwerpen en een standpunt over een actuele kwestie uiteenzetten en daarbij ingaan op de voor- en nadelen van diverse opties.</p>	<p>voor de cursist relevant zijn en die verschillend zijn van de rollen uit het andere domein.</p> <p>In deze module leert de cursist een uitgebreid scala van veeleisende, lange teksten begrijpen en de impliciete betekenis herkennen. Hij kan zich vlot schriftelijk uitdrukken zonder daarvoor lang naar uitdrukkingen te moeten zoeken en hij kan flexibel en effectief met taal omgaan. Hij kan een duidelijke, goed gestructureerde en gedetailleerde tekst over complexe onderwerpen produceren en daarbij gebruik maken van ordeningspatronen en cohesie bevorderende elementen.</p>

R1 (Breakthrough en Waystage)	R2 (Threshold)	R3 (Vantage)	R4 (Effectiveness)
<p>minimaal twee rollen aangebracht die voor de cursist relevant zijn en die verschillend zijn van de rollen uit het andere domein.</p> <p>In deze module leert de cursist zinnen en regelmatig voorkomende uitdrukkingen begrijpen die verband hebben met zaken van direct belang en met de onmiddellijke omgeving. Hij kan communiceren in simpele en alledaagse taken die een eenvoudige en directe uitwisseling over vertrouwde en alledaagse kwesties vereisen. Hij kan in eenvoudige bewoordingen aspecten van de eigen achtergrond, de onmiddellijke omgeving en kwesties op het gebied van directe behoeften beschrijven.</p>	<p>In deze module leert de cursist de belangrijkste punten begrijpen uit duidelijke informatieve, prescriptieve en persuasieve standaardteksten over vertrouwde zaken die regelmatig voorkomen. Hij kan zich uit de slag trekken in de meeste situaties waarin Nederlands wordt gebruikt. Hij kan een eenvoudige en samenhangende tekst produceren over onderwerpen die vertrouwd zijn of die voor hem van belang zijn. Hij kan zich een mening vormen over dingen die hij leest en zijn standpunt schriftelijk verwoorden.</p> <p>In de module “<i>NT2-Threshold 3 mondeling persoonlijk</i>” ligt de focus op de mondelinge vaardigheden en op het persoonlijke domein. De taaltaken spelen in op ten minste 2 rollen uit het persoonlijke domein die voor de cursist relevant zijn. De cursist werkt verder aan de vaardigheden die hij leerde in de modules “<i>NT2-Threshold 1 mondeling persoonlijk</i>” en “<i>NT2-Threshold 2 mondeling publiek</i>”. Het verschil bestaat erin dat de gesproken taal, die hij ofwel zelf produceert ofwel aangeboden krijgt, van een hoger niveau is dan in de eerste modules van de opleiding.</p> <p>In de module “<i>NT2-Threshold 3 schriftelijk persoonlijk</i>” ligt de focus op de schriftelijke vaardigheden en op het persoonlijke domein. De taaltaken spelen in op ten minste 2 rollen uit het persoonlijke domein die voor de cursist relevant zijn. De cursist werkt verder aan de vaardigheden die hij leerde in de</p>		

R1 (Breakthrough en Waystage)	R2 (Threshold)	R3 (Vantage)	R4 (Effectiveness)
	<p>modules “<i>NT2-Threshold 1 schriftelijk persoonlijk</i>” en “<i>NT2-Threshold 2 schriftelijk publiek</i>”. Het verschil bestaat erin dat de schriftelijke taal, die hij ofwel zelf produceert ofwel aangeboden krijgt, van een hoger niveau is dan in de eerste modules van de opleiding.</p> <p>In de module “<i>NT2-Threshold 4 mondeling publiek</i>” ligt de focus op de mondelinge vaardigheden en op het publieke domein. De taaltaken spelen in op ten minste 2 rollen uit het publieke domein die voor de cursist relevant zijn. De cursist werkt verder aan de vaardigheden die hij leerde in de modules “<i>NT2-Threshold 1 mondeling persoonlijk</i>” en “<i>NT2-Threshold 2 mondeling publiek</i>”. Het verschil bestaat erin dat de gesproken taal, die hij ofwel zelf produceert ofwel aangeboden krijgt, van een hoger niveau is dan in de eerste modules van de opleiding.</p> <p>In de module “<i>NT2-Threshold 4 schriftelijk publiek</i>” ligt de focus op de schriftelijke vaardigheden en op het publieke domein. De taaltaken spelen in op ten minste 2 rollen uit het publieke domein die voor de cursist relevant zijn. De cursist werkt verder aan de vaardigheden die hij leerde in de modules “<i>NT2-Threshold 1 schriftelijk persoonlijk</i>” en “<i>NT2-Threshold 2 schriftelijk publiek</i>”. Het verschil bestaat erin dat de schriftelijke taal, die hij ofwel zelf produceert ofwel aangeboden krijgt, van een hoger niveau is dan in de eerste modules van de opleiding.</p>		